

HITELEMZÉSEK

AZ ELSŐ ELEMI OSZTÁLY SZÁMÁRA

**KIDOLGOZTA:
BEIGER A.**

**BUDAPEST, 1942
K O R D A R. T. K I A D Á S A**

HITELEMZÉSEK

AZ ELSŐ ELEMİ OSZTÁLY SZÁMÁRA

KIDOLGOZTA:
BEIGER A.

BUDAPEST, 1942
K O R D A R. T. K I A D Á S A

Nihil obstat. Dr. Stephanus Kosztolányi censor dioecesanus.
Nr. 6856|1941. Imprimatur. Strigonii, die 24. Septembris 1941. Dr. Joannes Drabos vic. gen.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepregy-utca 2.

Tíz parancsolat a hitoktatók számára.¹

I. Taníts szemléltetően, praktikusán az életből — az életre!

II. Ne légy pusztán oktató, hanem anyja és barátja tanítványaidnak, legyen türelmed velük! Nem ők vannak teérted, hanem te vagy érettük az iskolában.

III. Gyakorlat teszi a mestert, azért légy magaddal is türelmes.

IV. Telítse lelkedet az, amit tanítványaid lelkébe akarsz plántálni. — Az embernek többet kell bírnia, mint amennyit ad!

V. Készülj pontosan tanításaidra, necsak tanulmányilag, de imádsággal és elmélkedéssel — aztán lelki békeséggel menj hivatásod gyakorlására, a tanításra!

VI. Akarsz igazi tanító lenni? Akkor módszeres tanítással fegyelmezd magad, de ne felejtse, hogy nem a módszer tanít, hanem az egyén, aki a módszert alkalmazza!

VII. Tanítás után vess számot a sikerről, a sikertelenségről és ennek okairól. — Ne elégedj meg könnyen magaddal.

VIII. Légy mindig vidám, barátságos és élessz örvendező katolikus öntudatot tanítványaid lelkében! Egy kedvetlen, unott követőtől senki sem vár örömdetes hírt.

IX. Légy alázatos! Krisztus helyén állasz, azért ne keresd soha önmagad. — Te semmi vagy, Krisztus minden!

X. A magvető és a kertész dolgát végzed. — A növényzet érlelése „Más” munkája. — Azért tedd a magadét és a többit bízd az Istenre!

¹ Dr. Heinrich Mayer bambergi egyet. tanár „Katechetik” című munkájából.

1. ÓRA.

A katolikus köszöntés.

Kedves gyermekek! Furcsa nektek ugye, hogy a tanító néni kiment az osztályból, helyette én jöttem be, kiment néhány kislány is, helyettük mások jöttek be. — Kik mentek el a tanító nénivel? Kik jöttek be helyettük? — Most itt mindnyájan *milyen vallásúak vannak együtt?* Mit gondoltok, miért vannak itt most csak katolikusok? Mert hittan óra lesz. — Tudjátok-e mit fogunk csinálni a hittan órákon? Én — mert mindig én fogok bejönni — beszélek Nektek sok szépet a Jézuskáról, a jó Istenről, az angyalokról... Azt az órát, amikor a Jézuskáról, a jó Istenről tanítunk, *hittan órának* hívjuk, és a nénit, — engem — aki a Jézuskáról tanít, nem tanító néninek, hanem hittantanító néninek, *hitoktató néninek* fogjátok hívni!

Most figyeljete jó! Egy szót fogok mondani, s utána mindenki megmondhatja, mi jutott arról az eszébe. Jó? No vigyázzatok: kimondom: Jézuska. Mi jutott eszedbe? És neked? Ugye mindnyájatoknak eszébe jutott, hogy mennyi mindent kaptatok már Tőle, s látom, azt gondoljátok: milyen jó is a Jézuska, nála nincs is jobb! Szeretitek-e Őt?

Hallgassatok csak ide, gyerekek! Megmondom nektek, mit mondanak a bácsik és nénik akkor, ha valakiről sok jót mondhatnak. Azt mondják: ez a kislány nagyon jó, dicséرنivaló! — Jó-e a Jézuska? Van-e nála jobb? Dicséرنivaló-e Ő is? Sokat kellene beszélnünk, míg a Jézuska minden jóságát el akarnók mondani, azért csak ennyit mondunk: *Dicséرنjük a Jézuskát!*

Hogy hívnak, fiacskám? Hány neved van? Kettő. A Jézuskának is két neve van, úgy hívják: Jézus

Krisztus. Ha pedig dicsérni akarjuk Őt, azt mondjuk: *Dicsértessék a Jézus Krisztus!* Így fogtok nekem köszönni és én azt fogom felelni: jól van, kicsikém, csak mindig dicsérd a Jézuskát: *Mindörökké!*

Hallottatok már így köszönni? Kiknek köszönnék így? Pap bácsiknak, apáca néniknek, hitoktató néninek. — Csak milyen vallásúak köszönnék így? Ugye a zsidók nem, a reformátusok sem, az evangélikusok sem, mert ez csak *katolikus köszöntés*.

Begyakorlás: Milyen vallású vagy? Hogyan szól a katolikus köszöntés? A köszönésnél felállás, meghajlás, fiúknál sapkalevevés.

2. ÓRA.

Az Istenről.

Óra elején a gyermekek felállnak, köszönnék — ima nincs. — Ismétlés az előző óra anyaga.

Milyen óra lesz most? Mit csinálunk a hittan órákon? Mielőtt azonban a jó Istenről beszélnek nektek, meg kell tanulnunk, hogy *ki az Isten?* Kérdezek valamit tőletek, gyerekek! Otthon, nálatok van egy bácsi, aki a legfőbb a családban? Ki az? A házban, ahol laktok, ott is van egy legfőbb, aki csináltatta, építtette azt a házat — ki az? Hogy hívják? — Háziúrnak.

Most jön egy nehéz kérdés, figyeljete csak! Mit gondoltok, gyerekek, voltatok-e ti mindig a világon? Ki mondja közületek azt, hogy ő mindig volt a világon? (Elvétve találkozik ilyen is. — A többi kineveti.) Tehát volt idő, mikor ti még nem voltatok a világon. — De még régebben volt idő, mikor papátok és mamátok sem volt a világon. — De még régebben volt idő, mikor nagypapa és nagymama sem volt a világon. De még régebben volt idő, mikor egy ember sem, senki se volt a világon. De még régebben volt idő, mikor se kutya, se macska nem volt a világon. De még régebben volt idő, mikor egy állat sem volt a világon. De még régebben volt idő, mikor

se virág, se fa nem volt a világon. De még régebben volt idő, mikor semmiféle növény nem volt a világon. De még régebben volt idő, mikor föld sem volt a világon. De még régebben volt idő, mikor semmi sem volt a világon. — Nem volt senki és semmi, csak egy valaki: *Isten*, s Ő teremtette, csinálta az eget és a földet; a napot, a holdat és a csillagokat; a fákat, a virágokat, az állatokat és az embereket, — vagyis a *világot*. — Akkor ki az *ura*, a parancsolója a világnak? Ki az *Isten*? *Isten az egész világnak ura*, — aki nagyon szereti az ő teremtményeit — legfőképp minket — embereket. Tőle kapunk minden jót: Ő adta nekünk édesapánkat, édesmamánkat, Ő ad nekünk és nekik erőt, egészséget, Ő engedi, hogy süssön a nap és nyíljon a virág, hogy mi örüljünk. — Olyan a jó *Isten* hozzánk, mint egy jó papa, aki nem itt a földön lakik, hanem fenn az égben, a mennyországban. Azért mondjuk, hogy *Ő a mi mennyei Atyánk*.

Hogy hívják az édesatyádat? Hogy hívják a mennyei Atyádat? Hány atyád van a földön? Hány az égben? *Hány Isten van? Az egy Istenben három személy van: Atya, Fiú és Szentlélek*. Három személy, de mégis egy *Isten*.

Begyakorlás: Ki az *Isten*? Hány *Isten* van? Hány személy van az egy *Istenben*?

A kérdések beemlékezésénél nagy segítségre van, ha mindenegyes szót egy-egy jelhez kötünk. A jelet először megmagyarázzuk, például: *Isten* szónál felfelé mutatok, mert az *Isten* az égben van. — *Az egész világ-on* értjük, amit körülöttünk látunk, tehát kezünkkel magunk köré mutatunk. — A világ teremtője, *ura* az *Isten*, ezt a képzet úgyis az egész világgal kapcsolja egybe, tehát nem jelöljük. *És a mi* = magunkra mutatunk, *mennyei* = ég felé emeljük kezünket, *Atyánk-nál* kezét imához kulcsoljuk, mert az imádságban is így szólítjuk az *Istent*.

Hogy *milyen mimikát* használunk, az teljesen egyéni. — A gyermek igen hamar alkalmazkodik a jelbeszédhez, a mutogatáshoz és gyakran kifejezőbb jelet használ, mint a tanítója. A szavak mozdulatokkal való kísérését csak az első osztályban tartom megfelelőnek, mert később a komolyság rovására megy. — Még az első osztályban is csak jól fegyelmezett gyerekekhez tanácsos bevezetni, — mert míg egyrészt jobban összpontosítja a figyelmet, ha a mondotakhoz mutogathatnak is, másrészt szabadabbnak érzik magukat és különféle huncutságokra készek. — Például előfordult egy kevésbé fegyelmezett osztályban, mikor a hitoktató Jézus elfogatását adta

elő s a gyermekek hallották, hogy a katonák a földre estek — azonnal ők is megcselekedték és csak ügyvel-bajjal lehetett őket a padok alól előhúzni.

Ha egy kérdést már mindenki tud, annak mimikáját lassan-lassan elhagyjuk, csak az általános ismétlésnél vesszük elő, hogy meggyőződünk a mutogatás hasznos voltáról.

3. ÓRA.

A keresztvetés.

Egy — a táblára akasztható — keresztet viszek magammal. Imádság helyett felállás, köszönés, most már szabályszerű rendben.

Nézzétek, gyerekek, mit hoztam! Mi ez? Kereszt. Ki van rajta? Az Úr Jézus. A rossz emberek, akik nem szerették, felfeszítették, szeget vertek szent kezeibe és lábaiba, hogy meghaljon a kereszten, értünk, emberekért. — Az Úr Jézus függött a kereszten, azért a *kereszt szent jel*. Ki látott már keresztet? Hol? A temetőben, a templomon, otthon. Azt mondtam az előbb, hogy a kereszt egy szent jel, mit gondoltok, gyerekek, mit jelez az, hogy a sírokon kereszt van? Azt, hogy akik alatta fekszenek, azéi, Aki a kereszten meghalt. — Ki halt meg a kereszten? Kié az a meghalt ember? Az Úr Jézusé, a jó Istené. A templomon is van kereszt — mit jelez az? Az a ház is a jó Istené. — Nini! ennek a kislánynak is kereszt van a nyakában, mit jelent ez? Ez a kislány nemcsak a papájáé meg a mamájáé, hanem a jó Istené is! Hát csak az a kislány a jó Istené, akinek keresztet látunk a nyakán? Hány kislánynak nem tud venni anyukája keresztet a nyakába, az nem lehet a jó Istené? Dehogynem! Figyeljétek csak ide, ma megtanuljuk, hogyan mutathatja meg az a gyerek is, hogy ő a jó Istené, akinek nincs kereszt a nyakában!

Nem is hiszitek, milyen könnyű! Rajzol mindenki magának egyet. — Most felteszem a keresztet a táblára és aztán lerajzolom: húzok egy egyenes vonalat lefelé, aztán a középen áthúzom. — Most rajzoltok ti egyet a levegő-táblára a kréta-ujjacskaival! (Párszor ismétljük.)

Most rajzoljunk magunkra egy keresztet! (Ezt is ismételtetjük.) Most már aki látja, hogy ilyen szent jelet rajzoltok magatokra, mit fog az tudni? Látszik a kereszt jele a táblán? Mikor látszik jobban, ha vékonyan rajzolom meg, mint most az előbb, vagy ha vastag krétával rajzolnám meg? No, én azt szeretném, hogy még jobban lássátok, hát vastagon rajzoltam fel. (A kréta oldalával két vonallal felrajzolom.) Ti is vegyetek a kezetekbe vastag krétát, szorítsátok össze a négy ujjatokat és így rajzoljátok a levegőbe keresztet! (Ismételjük.) Most magunkra rajzoljunk egy vastag keresztet!

(Most ismételjük az előző két óra anyagát.) ... Hány Isten van? Hány személy van az egy Istenben? Emlegetjük az Atyát, a Fiút és a Szentlelket akkor, amikor keresztet rajzolunk magunkra! Így: *Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében! Amen.* Szeretitek-e tiszta szívből a jó Istent? Azt is meg lehet mutatni! Tudjátok, hogyan? A balkezünket, amelyikkel nem rajzolunk, a szívünkre tesszük. — Vessünk most keresztet, ájtatosan és büszkén! — Büszkék lennétek ugye, ha a király gyermekei lennétek, mennyivel büszkébbek lehettek, hogy a királyok Királyának, a jó Istennek gyermekei vagytok! Álljatok fel! Nézzetek a keresztre, gondolatok a Jézus-kára és vessünk keresztet! (Mindegyikkel külön-külön keresztet vettetek.) Ki tudja megmondani, *mikor szoktunk keresztet vetni?* Jól mondtátok, mielőtt imádkozunk, de még máskor is... ha *a templom előtt* elmegyünk... ha azt akarjuk, hogy a jó Isten különösen segítsen a lelkét szépen megírni, jól megtanulni — akkor *tanulás előtt* is. Kivel beszélgetünk, amikor imádkozunk? A jó Isten-nel. Ki tud már imádkozni? Csak imádkozzatok szépen és különösen vigyázzatok arra, hogy szép keresztet vessetek ima előtt és után.

Begyakorlás: Mikor emlegetjük az Atyát és Fiút és a Szentlelket? Hogyan kell keresztet vetni? Mikor? Mit csinálunk, amikor imádkozunk?

4. ÓRA.

A Miatyánk első része.

(A keresztet ezután minden órán kifüggesztem a táblára.)

Rendben felállás, köszönés, ima helyett csak kereszttvetés. Bevezetésül az előző órák anyagának ismétlése.

Gyerekek! Kérdezek valamit tőletek, figyeljete csak! Ki beszélt már közületek a jó Istennel? Néhányan felmutatnak. Hogyan beszéltél Vele? Elmondja a Miatyánkot. Ki tanított erre az imádságra, fiacskám? Az anyukám. Az anyukád kitől tanulta? Az ő mamájától. Hát a nagy-mamád honnét tudta? Az ő mamájától tanulta. És ez a mama, papa, aki réges-régen élt, kitől tanulta? — Mit gondolsz? Mit gondoltok? Nem gondoltok semmit, akkor én mondom meg. Hallgassatok ide!

Mikor az Úr Jézus itt a földön, az emberek között járt, egyszer felment egy hegyre, összetette a kezét, az égre nézett — és imádkozott. Arra mentek bácsik, nénik, kislányok és mikor meglátták az Úr Jézust, kérték, tanítsa meg őket is imádkozni. — Az Úr Jézus szeretettel nézett rájuk, tetszett neki az ilyen szép kérés, azért azt mondta: Szívesen megtanítlak benneteket, csak üljete le, tegyete össze a kezeteke és mondjátok utánam.

Nézzete, itt a kép róla! (Bemutatom a hegyibeszéd képét.) A képet szemléltetem, közben kérdezek: Hova ment egyszer az Úr Jézus? Mit csinált ott? Kik jöttek hozzá? Mire kérték? Mit felelt nekik az Úr Jézus?

Most, gyerekek, gondoljátok, hogy mindnyájan ott vagyunk azon a hegyen, ti vagytok azok a bácsik, nénik, az Úr Jézus helyett én ülök közeteke és mondom: Tegyete össze a kezeteke, csináljátok a hüvelykujjatekból egy keresztet (megnézem ki teszi össze a legszebben a kezét — azt meg is dícsérem) és mondjátok utánam: *Miatyánk* (egy kicsit megállunk és arra gondolunk, kinek is mondjuk ezt... Ki az Isten?... Hol van az Isten?... azért így folytatjuk), *ki vagy a mennyekben...* (Néhányszor elmondják.)

Begyakorlás: Ki tanította meg az embereket a Miatyánkra? Hogyan kell imádság alatt kezünket összehúzni? Hogyan szól a Miatyánk? (Első rész.)

Tovább így következik: *szenteltesse meg a Te neved...*

Szeretném látni, van-e okos gyerek ebben az osztályban? Nem az az okos, gyerekek, aki felmutat, hanem az, aki megmondja, hogy mit kérünk a jó Istentől, mikor azt mondjuk: „*szenteltesse meg a te neved*”. — Találgatják... végre az egyik kiböki: hogy levegyük a sapkát, mikor „*Dicsértessék*”-kel köszönünk. — Majdnem eltálad, fiacskám, de mondd csak, kinek szoktunk köszönni? Ugye annak, akit tisztelünk és szeretünk. Örültök-e, ha valaki szidja az édesmamákat? Miért nem? Mert nagyon szeretitek őt s azt szeretnétek, ha mások is szeretnék. — Lám, ezt kérjük a jó Istentől is, hogy engedje, hogy mindenki nagyon-nagyon szeresse Őt, ne szidják az Ő szent nevét, hanem a legnagyobb tisztelettel, kalapot levéve, fejet hajtva dicsérjük és áldjuk Őt! — Mondjuk el előlről...

Ezután azt mondjuk: *jöjjön el a Te országod* — evvel kérjük, hogy az egész világ minden népe úgy szeresse a jó Istent, hogy soha meg ne bántsa Őt senki, mindenki úgy tegyen mindent, amint azt a jó Isten akarja, mint ahogy az angyalok teszik fenn a mennyországban. — Ezért imádkozzuk: *legyen meg a Te akaratod, miképpen mennyben, azonképpen itt a földön is.*

Néhányszor elmondatom a Miatyánk első részét karban, figyelve, hogy mindenki helyesen ejtsen ki mindenegyes szót.

Begyakorlás: Ki tanította meg az embereket a Miatyánkra? Hogyan kell imádság alatt a kezünket összehúzni? Hogyan szól a Miatyánk? (Első rész.)

5. ÓRA.

A Miatyánk második része.

Felállás, köszönés, ima helyett még mindig csak kereszttetés. Kapcsolásképpen az előző óra anyaga.

Mit gondoltok, vége van evvel a Miatyánknak? Bizony nincs! Még sokat kérünk benne a jó Istentől, legelőször is azt, hogy *adjon nekünk mindennap kenyeret*, ennivalót, azután kérjük, hogy ne haragudjon ránk rosszszaságainkért, *bocsássa meg nekünk*; ígérjük, hogy *mi sem haragszunk azokra, akik nekünk rosszat tettek*. Az Úr Jézus szavaival ezeket így mondjuk, figyeljetek!

Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. (Párszor karban elmondatom, majd egyenkint kikérdezem.)

Mondjátok csak, mi lenne könnyebb most: itt figyelmesen a padban ülni vagy a helyetekről kiszaladva futkosni, lármázni és olyasmiket tenni, amit nem szabad? Látjátok, ilyen az ember, a jót mindig nehezebben tudja megtenni, mint a rosszat; azért imádkozzuk a Miatyánk végén: *ne vigy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól. Amen.* Néhányszor karban elmondatom, majd egyenkint kikérdezem a legújabban tanultakat.

Begyakorlás: A Miatyánk összefüggő elmondása, — ájtatosan való elimádkozása az óra végén.

6. ÓRA.

Az Üdvözlég.

Felállás — köszönés. — „Imához” vezényszóra a gyermekek balkezüket szívükre teszik, jobbkezüket vállmagasságban tenyerükkel kifelé fordítva tartják, nehogy eltévesszék a kereszttétést. — Kereszttetés után a Miatyánkot mondjuk el, most már minden órán.

Ismétlés az első óra anyagától. A Miatyánkot mindegyiktől kikérdezem s aki hibátlanul tudja, azt feljegyzem. — A többi következetesen minden órán kikérdezem, mindaddig, míg az elsőket el nem érték.

Ki imádkozta el otthon is a Miatyánkot? Ki tud még a Miatyánkon kívül más imádságot is? Milyen imádságot tudsz? Az Udvözlégyet. Ki tudja még az Udvözlégyet? Jól van, örülök, hogy ennyien tudjátok, de ki tudja, ki mondta el először az Udvözlégyet? Szeretnétek tudni? Ha szépen figyeltek, elmondom!

A jó Isten egyszer megígérte az embereknek, hogy elküldi közéjük az ő Fiát — a Jézuskát. Igéretét meg is akarta tartani s azért a gyönyörűséges mennyországból lenézett a földre, kutatva, keresve, hogy az asszonyok közül kit válasszon a Jézuska mamájának. — Kereste, hogy a világ összes asszonyai között ki a legjobb, — kinek legtisztább a lelke, — ki imádkozik a legtöbbet, — ki szereti a legjobban Őt.

Amint így lenéz a jó Isten a mennyből, látja, hogy Názáretben, egy kis városkában van egy szent szűz, Máriának hívják, aki a legszebb, a legjobb, a legszentebb az összes asszonyok között — és őt választotta! — Elküldte egyik főangyalát: *Gábort*, hogy vigye meg az üzenetet: őt választotta ki a jó Isten, hogy a Jézuska mamája legyen. — Gábor főangyal szállt, repült a mennyből a földre, Názáretbe, abba a kis szobácskába, ahol Szűz Mária éppen imádkozott. — Gábor főangyal meghajolt Szűz Mária előtt és így szólt: „*Udvözlégy Máriá! malasztal teljes, az Úr van Teveled, áldott vagy Te az asszonyok között.*”

Nézzétek ezen a képen! (Bemutatom az angyali üdvözlés képét.) Míg a képet nézegetik, visszakérdezem: Mire választotta ki az Úristen Szűz Máriát? Kit küldött Isten Máriához? Hogy köszöntötte Gábor főangyal Szűz Máriát? Előbb karban, aztán egyenkint elmondatom.

Tovább így következik: és áldott a Te méhednek gyümölcse — Jézus.

Mondjuk együtt... Mondjuk előlről...

Az Udvözlégy végén pedig mi is akarunk valamit mondani Szűz Máriának, kérjük őt, hogy imádkozzék értünk az ő szent Fiánál, a Jézuskánál. — Azért ezt mondjuk még: *Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent*

Anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján. Amen.

Karban elmondatom, azután mindkét részt együtt kikérdezem, úgy, mint a Miatyánknál.

Mit gondoltok, gyerekek, melyik szentebb imádság, a Miatyánk vagy az Udvözlégység? Ki tanított meg az egyikre, ki a másikra? Ki szentebb, az Úr Jézus vagy Gábor főangyal? Nos az az imádság, melyet a legszentebbtől, az Úr Jézustól tanultunk, az a legszentebb imádság az összes imák között, azért mondjuk, hogy *a Miatyánk a legszentebb imádság*. Éppen ezért sokszor kell elmondanunk, de mindig nagyon ájtatosan!

Begyakorlás: Melyik a legszentebb imádság? Miért? Mit szoktunk a Miatyánk után imádkozni? Ki köszöntötte először az „Udvözléggyel” Szűz Máriát? Befejezésül elmondatom a Miatyánkot és az Udvözlégységet.

7. ÓRA.

Reggeli ima.

Óra előtt Miatyánk, Udvözlégység elmondatása. Az új anyag előkészítéséül az eddig tanultak ismétlése.

Ma egy ilyen kis képet hoztam, gyerekek, hogy ne csak megnézhessetek, hanem a legjobbnak oda is adhasam. — Ki szeretné megkapni? — Rajta, versenyezzetek, ki tud a legszebben ülni, a legjobban figyelni — és a leghangosabban felelni! — Nagyon szép ez a kép, nézzétek csak: egy szobát látni rajta, azt a szobát, amelyben Szűz Mária, Szent József és a kis Jézuska laktak. — Láthatjátok őket is. — Mutasd meg kicsikém, melyik a Jézuska? Melyik a Szűz Mária? Hát Szent József? Mit csinál a Jézuska? Térdel az ágyacskájában és imádkozik, beszélget az ő mennyei Atyjával, a jó Istennel. A Jézuska Isten, neki nem kellett volna imádkoznia, de ő mégis megtette, hogy megmutassa minékünk, miként teszünk a jó Isten kedvére, hogy könnyen utánozhassuk Őt. — Szoktál-e

imádkozni, fiacskám? Mikor? Tudjátok-e, mikor imádkozott a Jézuska? *Reggel*, amikor felébredt, kinyitotta a szemét, lefelől a jó Istenre gondolt, *délben*, mielőtt az ebédhez ült, imádkozott, *este*, mielőtt lefeküdt, megköszönte a jó Istennek, hogy egész napon át vele volt. Aki utánozni akarja a Jézuskát, *mikor kell annak imádkoznia?* Ki imádkozott ma reggel? Te elfelejtetted? Ejnye-ejnye, ennek aztán nem örül a Jézuska, mint ahogy te sem örülnél, tudom, ha karácsonykor Ő feledkezne meg rólad! Máskor siess az öltözködéssel, akkor lesz elég idő az imádkozásra is! Meg aztán milyen közel laktok mindnyájan a templomhoz, csak figyelni kell, mindnyájan kaptok figyelmeztetést onnan, hogy az imádkozás az eszetekbe jusson! Hogyan figyelmeztetnek minket a templomból az imádkozásra? Mikor harangoznak? Láttatok már harangozni?

Óra közepén, ha a figyelem egy kissé lanyhulni kezd, 1—2 perces testgyakorlás: Harangozzunk mi is! Fogjuk meg a harangkőtelest jó magasan! (Nyújtózás.) Húzzuk le egész a földig! (Törzshajlítás. 5—6-szor megismételjük.)

Mit kell csinálnunk, ha a harangszót halljuk? Mit imádkozol, fiacskám, minden reggel? A Miatyánkot, Üdvözlégyet. Nagyon szép! Én is ezt imádkozom reggelenként, de előtte elmondom a jó Istennek, hogy *szívemből* szeretem és hogy *első gondolatommal* Ő jut az eszembe, mert meg akarom köszönni, hogy a sötét éjszakán, mikor mindenki aludt, Ő mégis vigyázott rám, *őrizett* engem. — Mit gondoltok, tetszik-e a jó Istennek, hogy így beszélek vele? Igen. Én is azt hiszem s azért titeket is megtanítalak erre az imára is. Jó? No, mondjátok velem:

Szívem első gondolatja — Hozzád száll fel, Istenem, — Te őriztél meg az éjjel — Maradj ma is énvelem! Karban mondják egypárszor. De van még tovább is! Ki nekünk a jó Isten? Ha Ő a mi atyánk, mik vagyunk mi neki? Nagy dolog ám az, hogy mi a jó Isten *gyermekei* lehetünk, ezt nem is tudjuk eléggé megköszönni neki, nem tudjuk eléggé *áldani* és *imádni* ezért! Ha a jó Isten ennyire jó hozzánk, illik-e, hogy mi megszorítsuk Őt? Mivel szomorítjuk meg a jó Istent? Mikor vagyunk *ked-*

vesek a jó Isten előtt? Azért mondjuk tovább: *Téged áldlak és imádlak, Mint szerető gyermeked, Szívem csakis azt akarja, Ami kedves Teneked!* Az első szakasszal együtt párszor karban elmondják, majd egyesektől kikérdezem.

Mikor bejöttem az osztályba, valaki közületek ott állt a dobogón. Miért? Miért kellett vigyázót állítani a tanító néninek, mikor megmondotta, hogy rosszkodni nem szabad? Lám, ez az! Nem tudunk jól vigyázni magunkra. A Jézuska olyan jóságos és kegyes, ha szépen kérjük, *vigyáz ránk*, őriz bennünket, hogy ne hallgassunk az ördög csábítására, sűgására, — ne kövessünk el *bűnt!* Ezt így kérjük:

Édes Jézus, add kegyelmed, Őrizz engem szüntelen, Hogy egész nap Neked éljek, Tiszta szívvel büntelen. Néhányszor mind a három szakaszt karban mondják.

Voltál-e már látogatóban valahol, fiacskám? Kinél? Mit csináltál, mikor odaérteztél? Kinek köszöntél, csak a barátodnak, akihez mentél? Úgy van, az illedelmes gyerek a barátja mamáját sem felejt el, annak is köszön, arra is gondol. Így vagyunk Szűz Máriával is; ha az Úr Jézussal beszélgetünk, Ő szereti, örül annak, ha Szűz Máriáról sem feledkezünk meg, azért mondjuk: *Szűz Mária, Jézus anyja, Te mindnyájunk anyja vagy, Oltalmaz meg minden bajtól, Kisértésben el ne hagyj.* Most már mind a négy szakaszt karban, majd egyenkint elmondják.

Tudjátok, gyerekek, miért tanultuk ma ezt az imádságot? Hogy ezentúl a Miatyánk és az Udvözlégység előtt minden reggel ezt is elmondjátok! Ki fogja elmondani? Ki fogja elfelejteni? Magyar gyerekek vagytok? Azt mondják, hogy a magyar ember megtartja szavát. Majd meglátom!

Begyakorlás: Mikor kell imádkozni? Mi figyelmeztet az imára? A Miatyánkon, Udvözlégysen kívül milyen imát imádkozunk reggel?

8. ÓRA.

Az esti ima.

Ora előtt ima, utána az eddig tanultak ismétlése.

Ki tartotta meg, amit a mult órán ígért? Ne kiabáljatok össze-vissza, hanem üljetek csendben, nézzetek rám, mindenkinek kiolvasom a szeméből, imádkozott-e ma reggel. (Mindegyikkel szembenézek.) Látom, hogy vannak, akik imádkoztak, de vannak olyanok is, akik bizony elfelejtették! — Ezek most nézzenek a kereszten függő Jézuskára, kérjenek tőle bocsánatot csendesén, magukban, és ígérjék meg, hogy holnap és ezentúl mindig el nem jönnek otthonról, míg nem mondták el a reggeli imát.

Tegnap látogatóban voltam egyik ismerősüknél, amit ott láttam és hallottam, azt fogom elmondani nektek! De különben még sem mondom, inkább tanuljunk! No, mert oly nagyon kértek, elmondom mégis, ha szépen ültök! A mi ismerősünknek van egy nagyon kedves, jó fiacskája, akkora, mint ti, első osztályba jár éppen, Pistikének hívják. — Nagyon jó, engedelmes, szófogadó fiú ez a Pistike, édes mamája ezért nagyon szereti őt, én is örültem, hogy láthattam. — Nagyszerűen játszottunk Pistikével, mikor mamája egyszercsak azt mondja: Pistike, szedd össze a játékok és eredj aludni! Pistike még nagyon szeretett volna fenn maradni, de azért azonnal engedelmeskedett. — Összeszedte a játékját, kezét csókolta papájának, mamájának, nekünk is jó éjtszakát kívánt és lefekvéshez készülődött. — Egy kis idő múlva azt hittem, hogy Pistike már alszik, bementem a szobácskájába, hogy megnézzem. — Pistike még nem aludt, az ágyában térdelt, nem imádkozott még, csak nézte-nézte a szentképet az ágya fölött és gondolkodott. Megkérdeztem, mit gondolsz magadban, Pistike? Az jutott eszembe, — felelte — hogy a szomszédék Paliját elvitték a kórházba, mert megbetegedett, — én pedig egészséges vagyok, itthon lehetek papámnál, mamámnál — milyen jó! — Meg akarom köszönni a jó Istennek, hogy rám nem küldött

betegséget, megőrzött minden bajtól, hogy szeretett engem, pedig igazából meg sem érdemeltem, mert azért egy pár rosszat is tettem: veszekedtem a testvérkémmel, nem fogadtam szót az iskolában a tanító nénimnek. — Oh, de sajnálom, hogy az őrangyal szavára nem hallgattam! — Pistike újra felnézett az ágya fölötti képre és úgy látta, hogy szomorúan néz le rá az Úr Jézus onnan. Eszébe jutott azonban, amit a hittanórán hallott, hogy az Úr Jézus azért ontotta véré a keresztfán, hogy evvel lemossa azoknak lelkéről a bűnt, a feketeséget, akik mégis szeretik Őt, s ha megbántják is olykor, — de bocsánatot kérnek tőle. Ezt akarta Pistike is megtenni és azon gondolkodott, hogyan tegye meg. — Végre kitalálta, összetette a kezét és így szólt a jó Istenhez:

Oh édes Istenem! Hálát rebeg lelkem, — Hogy egész napon át — Úgy szeretted engem. — Bánom sok vétkeimet. — Szent Fiadnak vére — Mossa meg kegyesen — Szívemet fehérrel!

A Jézuska a képről mosolygott Pistikére, bizonyára tetszett neki Pistike imádsága. — Nektek tetszik-e? Tudnátok ti is ilyen szépet kitalálni? Nagyon sokat kellene gondolkoznotok rajta, azért mondok valamit! Tanuljuk meg Pistikétől. Jó? No, akkor mondjátok: Oh édes... Néhányszor karban elmondják.

Pistike még tovább gondolkodott: eszébe jutott, hogy nemsokára eloltják a lámpát, sötét lesz, papája és mamája is átmennek a másik szobába aludni s ő egyedül marad. Félt volna, ha nem tanulta volna a hittanban, hogy a jó Isten mindenhol, még a sötétben is ott van s azért kérte a jó Istent még arra is, hogy virrasszon mellette, vigyázzon rá, édesanyjával, Szűz Máriával és az őrzőangyallal együtt. — Ezt pedig így mondta:

Virrasszon felettem — Gondviselő szemed, — Kérlek, óvd az éjjel — Testemet, lelkemet!

Szűz Anyám s őrangyal — Legyetek énvelem, — Ha ti rám vigyáztok, — Nyugodt lesz éjjelem!

Akarjátok ezt is megtanulni? Akkor mondjátok! Virrasszon... Karban, majd egyenkint mondják.

Ne gondoljátok azonban, gyerekek, hogy a jó Pistike

ezen esti ima után a legszentebb imádságot el nem mondta! Melyik is az? Úgy bizony, a Miatyánkot, sőt még az Udvözlégyet is elmondta s csak azután feküdt le. — Mikor a párnára tette a fejét és betakaródzott, nekem úgy tűnt fel egy pillanatra, mintha egy fényes valaki libbent volna az ágyhoz, egész közel Pistikéhez. — Ki lehetett az? Én is úgy gondolom, hogy az őrangyal kiterjesztette mindkét szárnyát Pistike fölött s gondosan vigyázott rá a sötét éjszakában.

Milyen jó lehet azt tudni, hogy a jó Isten velem van, a Szűzanya és őrangyal melletttem és vigyáznak rám, amig alszom! Csakhogy erre kérni is kell a jó Istent, Szűz Máriát és az őrangyalt! Azért sohase feküdjetek le imádság nélkül!

Begyakorlás: Az esti ima önálló elmondatása.

9. ÓRA.

Évés előtti és utáni ima.

Óra elején Miatyánk, Udvözlégy elmondatása. Ima után karban mondatom a reggeli és esti imát ezentúl mindig.

Kapcsolásképen az egész eddigi anyag ismételése.

Milyen vallású vagy? Mikor kell imádkozni?... Hogyan szól a reggeli ima? Hát az esti imádságot ki tudná elmondani? Azt mondta az előbb ez a kisfiú, hogy reggel, *délben* és este kell imádkozni; utána egy másik elmondotta, mit kell reggel és megint egy másik, amit este kell imádkozni. — Most kérdezek valamit, kíváncsi vagyok, ki felel a legokosabban! *Mit kell délben imádkoznom?* No, ki tudja? Találgatják: Miatyánkot, Udvözlégyet... stb. Nem. Látom, nem tudjátok, tehát erre foglak Benneteket ma megtanítani. — Jó?

A másik osztályban az egyik kisfiú olyan szépet álmodott! Elmondom nektek! Azt álmodta, hogy itt volt az iskolában. Iskola után hazament, édesmamája már várta, papája is hazaérkezett s ők az ebédhez ültek. A levest kanalazták éppen, mikor kopogtatnak. Feri sietett ajtót

nyitni, — s kit látott? Egy nagyon szép, aranyos, göndör hajú, fehér ruhás fiúcskát. Kék szemeivel nagy szeretettel nézett Ferire és Feri erről a tekintetről rögtön felismerte. A Jézuska volt. Térdre borult előtte és felkiáltott: Édes Jézuskám! Majd felállt és beszélgetni kezdett a Jézuskával. Mily boldog vagyok, Jézuskám, hogy hozzánk jöttél, éppen ebédelőnk, gyere be, *édes Jézuskám, légy a mi vendégünk!* — Jézuska örömet akart szerezni Ferinek, bement a szobájukba, leült az asztalukhoz és *megáldotta* azt az ételt, amit ettek. — Feri felébredt, sajnálta, hogy az egész csak álmódta — és egész nap a Jézuskára gondolt, kivált az ebédnél! Ebéd előtt gondolt egyet: úgy teszek, mint álmomban, meghívom a Jézuskát vendégül hozzánk. — Felállt tehát és ezt mondta: *Édes Jézus, légy vendégünk, áldd meg, amit adtál nekünk!* És bár szeme nem látta a Jézuskát, a szívével mégis érezte, hogy a Jézuska láthatatlanul ott van náluk és megáldotta őket. — Biztosan így is volt. — Feri ezt aztán minden ebéd előtt megtette — milyen szép volna, ha ti is megtennétek! Ki szeretné, ha vendégül jönne hozzájuk a Jézuska? Te szeretnéd? Te is? Akkor hívjátok meg Őt! Ott is lesz a Jézuska, ahol hívják, csak hogy a szemünkkel nem láthatjuk Őt, mert Ő lélek. — Hogyan fogjátok tehát a Jézuskát az asztalotokhoz hívni? Mit fogtok imádkozni ebéd előtt?

Édes Jézus, légy vendégünk, áldd meg, amit adtál nekünk! (Néhányszor karban, majd egyenkint elmondatom.)

Mit csinál az illedelmes gyermek ebéd után? Jól mondtátok, megköszöni az ebédet. Kinek? Miért a mamának? Miért a papának? Ki főzte meg az ebédet? Ki adott pénzt a mamának, hogy húst, kenyeret, tejet vegyen? Hát a papa kitől kapta a pénzt? Miért? Ki adott a papának erőt, hogy dolgozni tudjon? Eltaláltátok: a jó Isten. Kinek köszönhetjük tehát legelsősorban, hogy volt és van mit ennünk? A jó Istennek. Ha a jó Isten nem adna erőt édesapátoknak, hogy dolgozhasson, nem kapna fizetést, nem adhatna mamátoknak pénzt — és pénz nélkül nem tudna vásárolni és nem tudna főzni. — Ki gondoskodik rólunk,

hogy ételünk, italunk legyen? A jó Isten. Ezt meg kell neki köszönni, ezért a nagy jószágért *áldani* kell Őt! — Azért amit most mondok, azt el ne felejtétek, gyerekek! Ha már megebédeltetek, legelőször a jó Istennek, a Jézuskának köszönjétek meg az ebédet: az ételt és az italt. Így: Álljatok fel, vessetek keresztet magatokra és mondjátok: *Aki ételt, italt adott, a Jézuska legyen áldott!* (Karbán elmondatom, majd egyenkint kikérdezem.)

Ma leckét kaptok, gyerekek! Mi lesz az? Figyeljétek! A következő hittanóraig minden ebéd előtt és után imádkozni kell és senkinek sem szabad erről elfeledkeznie. Értettétek?

Begyakorlás: Mikor kell imádkozni? Mit imádkozunk ebéd előtt? Mit imádkozunk ebéd után?

10. ÓRA.

A világ teremtése.

Az eddigiek ismétlése.

Ki végezte el a feladatot? Hogy csináltad te? És te?

Ki az Isten? Tudod-e, mi a világ? Már egyszer megmondottam nektek! Ég és föld és minden, ami az égen és a földön van, ez a világ. — Miért mondjuk a jó Istenről, hogy ő a világ Ura? Ki teremtette (csinálta) a világot? Ezt már tudjátok, mert egyszer beszélgettünk róla, de hogyan csinálta, hogyan teremtette Isten a világot, — azt még nem tudjátok, erről ma fogunk beszélgetni.

Gondolkozzatok egy kicsit, *miből teremtette a jó Isten a világot?* Találgatják: homokból. Nem volt még homok. Kőből. Nem volt még kő. Téglából. Nem volt még tégl. Vashból. Nem volt még vas s így tovább. Nem volt *semmi*. Tudnál-e magadnak csákót vagy babaruhát csinálni, ha nem volna papirod, se ruhadarabkád, se ollód, se semmid? Ugye nem! A jó Isten azonban a *semmiből* is tud valamit csinálni, teremteni, sőt nemcsak valamit, de *mindent*, azért mondjuk, *mindenható, nagy Isten*...

(Az iskolában használatos tanítás utáni ima.) *Mit tud Isten megtenni? Mit mondunk ezért róla? Az Isten mindenható. A világot is semmiből csinálta, teremtette a jó Isten. Akarta csak, és lett az ég, akarta csak és lett a föld, akarta csak, és lett fű, fa, virág, akarta csak, és lett a nap, akarta csak, és lettek a csillagok, akarta csak és lettek az állatok, akarta csak és lettek az emberek. Mit gondoltok, miért mondtam oly sokszor, hogy akarta. Mert nem egyszerre teremtett meg mindent a jó Isten, hanem annyi nap alatt, ahányszor mondtam „akarta”. Hányszor mondtam? Hatszor. Eltaláltad, látom figyeltél! Miért mondtam hatszor: „akarta” az Isten? Hány nap alatt teremtette Isten a világot? Ki tudna semmiből valamit csinálni? Ti sem, én sem, senki sem. — Nézzétek csak: én akarom, legyen itt egy cseresznyefa, tele-tele sok piros cseresznyével, hogy Nektek adhassak róla — s van-e? Nincs. Miért nincs? Mert semmiből nem tudok valamit csinálni. — Akarom, hogy legyen itt egy nagy csokoládétorta, hogy a jóknak adhassak belőle — és van-e? Nincs. Miért nincs? Mert semmiből csak a jó Isten tud valamit teremteni.*

Begyakorlás: Ki teremtette a világot? Hány nap alatt teremtette Isten a világot? Hogyan teremtette Isten a világot? Mit tehet meg Isten?

Még egyet kérdezek! Kinek teremtette Isten a világot? Azoknak, akik a világon élnek, az embereknek. Mi a világ? A nap, nézzétek milyen szépen süt! Az a fa, milyen szép zöld! Milyen jó hűvös árnyéka van! Láttatok-e zöld rétet? Szép az? Láttatok-e erdőt? Szép-e? Láttatok-e virágot? Szép-e? Állatokat láttatok-e már? Szépek voltak? Minden szép ezen a világon. Vajjon miért? Mert a jó Isten azt akarta, hogy tessenek nekünk, embereknek! Miért akart a jó Isten a kedvünkre tenni? Mert szeretett minket! Ha a jó Isten így szeretett minket, mennyire kell nekünk szeretnünk Őt, hogy így háláljuk, köszönjük meg neki, hogy értünk, miattunk egy ilyen gyönyörű, szép világot teremtett!

Isten mindenütt jelen van.

Az eddigiek ismétlése.

Látom, szépen megjegyeztétek, amit a mult órán tanultunk, hogy hogyan teremtette Isten a világot. Kíváncsi vagyok, ki figyel ma a legjobban, ki fogja a leg pontosabban megjegyezni, amit ma fogunk tanulni! Nehéz lesz, azért nyissátok ki az eszeteket!

Ki tudja, gyerekek — *hol van az Isten?* (Mind jelentkeznek, hangosan kiabálják: az égben.) — Eltaláltátok, az égben, *a mennyországban van a jó Isten*, de nemcsak ott, máshol is. Hol? Lám, ezt nem tudjátok, ezt fogjuk ma megtanulni.

Előbb elmondok nektek valamit: Volt egy kisfiú és egy kislány, Józsinak hívták az egyiket, Ilusnak a másikat. Testvérek voltak. Egy napon a mamájuk elment ott-honról s őket egyedül hagyta. Alig ment ki a mama az ajtón, megszólalt Ilus: Te Józsi, menjünk ki a konyhába, együnk egy kicsit a lekvárból. Józsi nagyobb volt a testvérénél, jobb is volt, így felelt hát: a szomszéd bácsi a folyósón dolgozik, megláthatna minket. — Ilus tovább gondolkozik és egy újat talál ki: Menjünk a pincébe, ott méz van, együnk abból! — A házmester ott fát vág, ott ő láthat meg bennünket! — Ilus csak nem nyugszik bele és így beszél: Ha már se a konyhába, sem a pincébe nem akarsz jönni, félsz, hogy meglátnak, gyere hát a padlásra, ott aztán senki meg nem lát, ha eszünk az almából! Józsi felkacagott: Látszik, hogy még nem jársz iskolába, Ilus, nem tudod még, hogy akkor is lát bennünket valaki, amikor azt hisszük, hogy egészen egyedül vagyunk! *Van valaki, aki mindenhol ott van és mindenütt lát:* az utcán, a folyósón, a pincében, a padláson, a szobában és minden más helyen — ez a valaki *a jó Isten*. — Nem megyek tehát veled, Ilus, a padlásra almát enni, mert ott is látja a jó Isten, ha olyat teszünk, amit nem szabad! — Tudjátok-e most már ti is gyerekek, hogy hol van az Isten? Előbb együtt mondjuk, mutatunk is hozzá! Tegyétek a

kezeteket a padra! *Isten mindenhol van, mennyben, földön és minden más helyen.* (Előbb karban, aztán egyenként mondják.) — Ha a jó Isten itt van a földön, látta-e már közületek valaki? Jelentkeznek: én láttam. Hol fiacs-kám? A képen. Nem úgy gondolom, képen már én is láttam, de igazában, úgy, mint ahogy most engem láttok? Lám, senki sem látta, még *én sem, mert a jó Istent nem lehet látni, Ő csupa lélek*; úgy, mint az őrangyalkákat sem láthatjuk, pedig tudjuk, hogy mellettünk van, halljuk a ságását, de nem látjuk, mert lélekből van, *nincsen teste.* — Látjátok a kezemet? Hát Misi fejét és Pisti lábát? Látjátok Imre őrangyalát? Miért? Mert a testet lehet látni, meg is lehet fogni, de a lelket nem láthatjuk. — *Miért nem láthatjuk mostani életünkben a jó Istent?* (Előbb karban, majd egyenként.)

Ha félóra elmúltával a figyelem kissé lanyhulni kezd, vezényszóra néhányszor felállnak, leülnek.

Te, kisfiam, a multkor nem voltál itt, de ma már hallottad, meg tudnád-e mondani, mit tehet meg a jó Isten? Mert ily szépen megmondottad, jutalmul elmondok egy történetet.

Jancsi elment a kertbe és leheveredett egy hűvös falá. Nézegette a nagy, szép fát és rajta a hosszúkás kis makkokat. Aztán látott a kertben egy vékony tökszárat és rajta egy nagy tököt. Ejnye, gondolta Jancsi, ezen a nagy fán ilyen kis makkok, ezen a vékony száron ilyen nagy tökök teremnek, nem volna-e jobb, ha fordítva lenne? Amint így gondolkodik, egyszerre csak a magas fáról pont az orrára esett egy kis makk — jól megérezte. — Mégis csak jól van, gondolta most magában Jancsi, hogy a nagy fán kis makk terem, mert ha most egy nagy tök esett volna az orromra, mi lett volna velem? Isten jobban tudja, mint én, hogyan kell *gondoskodni a világról.* Lássátok, a jó Isten vigyáz nemcsak ránk, de minden teremtményére. — Vigyáz arra is, hogy a Nap mindig arról keljen fel és erre nyugodjék le. — Vigyáz arra is, hogy a Nap, a Hold le ne essék az égről. (Kezembe veszem a szivacsot, feltartom, hogy mindenki lássa, majd elengedem.) Elengedtem a szivacsot, mi történt? Ha Isten

nem vigyázna, mi történnék? Ki tartja fenn a világot? *Isten fenntartja a világot.* Ki gondoskodik a világról? *Isten még most is gondoskodik a világról.* Ma, mikor iskolába jöttem, két autót láttam az utcán. Egymással szembe jöttek, és mégsem ütköztek össze. Hogy lehet ez? Ti tudjátok ugye?! Aki az autót vezette, a soffőr, nemcsak vezette, hanem *kormányozta* is az autót. *Isten is kormányozza a világot.* Ez azt jelenti, hogy vigyáz a jó Isten arra is, hogy az a sok csillag, ami az égen van, mind a maga útján járjon, össze ne ütközzék; vigyáz arra is a jó Isten, hogy a meleg nyár után a hűvösebb ősz következék és csak aztán jöjjön a hideg tél. Ő akarja, hogy minden jól történjék, azért *Isten még most is gondoskodik a világról, vagyis fenntartja és kormányozza a világot.* *Mit tesz Isten még most is a világgal.* (A feleletet karban mondatom, majd egyesektől kikérdezem.) Mit is tanultunk ma?

Begyakorlás: Hol van az Isten? Miért nem lehet Őt látni? Mit tehet meg az Isten? Mit tesz Isten még most is a világgal?

Az utolsó öt percben: Valamit mondok, aminek nagyon fogtok örülni! Holnap és holnapután nem kell iskolába jönni! Tudjátok miért? Az egyik nap — a holnapi — piros betűvel van a naptárba írva azért, hogy mindenkinek eszébe jusson, hogy a templomba kell menni, mert az összes szenteknek az ünnepe van. Így is hívják: Mindenszentek napja, a másik napon a temetőbe és a templomba szokás menni, imádkozni azokért, akik már meghaltak, hogy a Jézuska vegye őket magához a mennyországba!

12. ÓRA.

Az angyalokról.

Az eddigiek ismétlése.

Szépen feleltetek, gyerekek, ezért mindegyitek elé egy képet fogok varázsolni, tehát jól figyeljetek! Ha egy

rendes képet akartok látni, kinyitjátok a szemeteket ugye? Ha azt a varázsolt képet akarjátok látni, csukjátok be a szemeteket s jól füleljetek, hogy mindent meghalljatok, amit mondok! Egy, kettő, három, szemeteket becsukni! Egy szép kertet láttok most! Szép, árnyas fák vannak benne, illatos rózsafák, tele piros rózsákkal, bársonyos, zöld fű mindenfelé, sok tarka virág benne... Látjátok? Lehet még mást is látni, nézzétek csak! A fűben egy kedves kislány ül, szorgalmasan horgol... a gombolyag elgurult az öléből, evvel egy kicsi cica játszik, gurítja ide-oda. — Egy pillanatra látunk még valakit! A kislány mögött egy ragyogó fehérség látszik, kiterjesztett szárnyakkal áll, vigyáz rá egy angyal... Ki látja? Ugye szép? Nyissátok ki a szemeteket, vége a varázslatnak! — Ki tetszett nektek legjobban a képen? Mi szebb, a virág vagy a cica? Ki volt szebb, a kis macska vagy a kislány? Volt még a képen a kislánynál is szebb valaki az angyal. Ki teremtette a fákat, virágokat, embereket, angyalokat? A jó Isten. *Kik az Isten legszebb teremtményei? Az angyalok és az emberek.* (Néhánytól kikérdezem.) Lehet-e az angyalokat látni? Miért nem láthatjuk az angyalokat? Jól mondtad, fiacskám, az angyaloknak nincs testük, csak lélekből vannak. Hol vannak az angyalok? Mit gondoltok, mit csinálnak ott fenn, a mennyországban? Láttam egyszer egy képet: a jó Isten volt rajta, amint a gyönyörűséges mennyországi trónuson ül, körülötte sok-sok angyal, térdelve imádták Őt és figyelve várták az Úr Isten parancsát, hogy azonnal engedelmeskedjenek neki. Bizonyára így is van a mennyországban! Mit gondoltok, mivel értik meg az angyalok azt, amit a jó Isten parancsol? (Felelet: fülével.) Hallgassunk egy kicsit! Mit hallunk? Halljuk, hogy valaki a folyosón beszél, de értjük-e? No lám! Pedig a fülünkkel hallottuk a hangot! Mivel értjük meg tehát, ha valaki mond valamit nekünk? Az eszünkkel. Mivel értik meg az angyalok a jó Isten parancsát? Az eszükkel, mert az angyaloknak is van eszük.

Kaptál mamádtól egy almát: — ha akarod, megeszed, ha akarod, elosztod, szabad vele csinálni, amit akarsz,

szabadakaratod van. — Lám, ilyen van az angyaloknak is! Azt csinálnak, amit akarnak, szabadakaratuk van. Most már tudjuk, mik az angyalok. Mit is mondtunk róluk? Csak lelkek, akiknek eszük és akaratuk van, de testük nincsen. Karban mondják.

Ki teremtette az angyalokat? *Hány angyalt teremtett a jó Isten? Mit gondoltok? Hány angyal lehet a mennyországban? Bizony, nagyon-nagyon sok. — Most már tudjuk, mik az angyalok, ha figyelték, elmondom, milyenek voltak, mikor az Isten megteremtette őket és hogyan van az, hogy nemcsak jó, de gonosz lelkek is vannak.*

Mikor a jó Isten megteremtette a gyönyörűséges mennyországot és bele az angyalokat, azok mind-mind igen szépek voltak, még szebbek, mint ahogy azt a képekre le tudják rajzolni. — Miért voltak oly szépek, ki tudná megmondani? Eltaláltad, mert *nagyon jók voltak.* Azonban voltak az angyalok között többen, akik azért, mert oly szépek voltak, csak magukra gondoltak, nem a jó Istenre, nem imádták Őt, sőt nem is engedelmeskedtek neki, *rosszak lettek.* Megbüntette őket a jó Isten, megparancsolta a jó angyaloknak, taszítsák le őket a mennyországból. A jó angyalok engedelmeskedtek és a rosszak estek-estek lefelé, mindig lejjebb, ördögök lettek, *a pokolba jutottak.* Milyenek voltak az angyalok mind, mikor az Isten megteremtette őket? Jók maradtak az angyalok mind? Mondjuk együtt! Mutassunk is! *(Az angyalok nem maradtak mind jók, hanem sokan rosszak lettek, azért a pokolba jutottak. Néhányszor elmondjuk, egyenkint kikérdezem.)*

Begyakorlás: Melyek Istennek legjelesebb teremtményei? Mik az angyalok? Hány angyalt teremtett a jó Isten? Milyenek voltak az angyalok, mikor Isten megteremtette őket? Jók maradtak-e az angyalok mind?

Alkalmazás: Láttatok, gyerekek, az angyalok történetéből, hogy a jó Isten csak a jókat szereti, a rosszakat pedig útálja, eltaszítja magától őket. — Legyetek tehát mindig jók, hogy a jó Isten mindig szeressen benneteket!

13. ÓRA.

Az őrangyalról.

Ismétlése az eddig tanultaknak. — Felelés után kiakasztom a magammal hozott képet a táblára.

Láttatok-e már ilyen szép képet, gyerekek? Hogy jobban láthassátok, kivételesen megengedem, hogy a táblához jöjjetek, csak nem egyszerre! Osztály, vigyázz! Első csoport! Lábjajhegyen! Második!... Harmadik!... Mikor valamennyien kint vannak: No, nézzük meg, mit is látunk a képen? Egy házat virágoskerttel. A kert az utcára nyílik; a nyitott ajtón ki is totyogott ez a kisgyerek, a labdája után. Fel akarta venni, de elesett, — ni, hogyan sír és nyujtózik a labda után, dehogy látja ezt a két vágató lovat, amint közelednek, vágatnak feléje... egy pillanat és átgázolnak rajta. — De mégsem! A jó Isten gondoskodott egy jó őrzőről, melléje állította még születése pillanatában az ő angyalát! S a jó őrangyal, nézzétek, mit csinál? Kitárt karokkal áll a lovak elé, — azok megállnak s a kis gyermeknek nem történik semmi baja. — Most már jól megnéztétek a képet, menjetek helyre! Előbb az első csoport, második, harmadik!

Mit gondoltok, gyerekek, csak ennek a kis gyermeknek volt őrangyala? Bizony, jól mondjátok, nektek is van! Titeket is szeretett a jó Isten, nektek is adott születésetek pillanatában egy őrzőt, egy jó angyalt, akinek kötelességévé tette, hogy vigyázzon rátok éjjel-nappal, mindig. — Hogy hívják ezt az angyalt? *Őrangyalnak*. Hallottátok-e már őrangyalotok szavát? Hallgassátok most! ... Mit mondott neked? ... és neked? ... neked? Lám, mindenkinek csak *jót* sug, vajjon miért? Mert *szeretnek bennünket*, azért el sem hagynak, mindig velünk vannak, *imádkoznak érettünk és a jóra intenek*. Milyenek hozzánk a jó angyalok? Mondjuk el együtt! Mutassunk is! Egyesektől kikérdezem.

Ha a mi őrangyalunk így szeret bennünket, nekünk is kell szeretnünk őt. Ki szereti az őrangyalját? Csak-hogy az nem elég ám, a szájunkkal mondani, — én szere-

tem, máshogy kell azt megmutatni! Vajjon hogyan? Jól mondd, kisfiam! Hallgatni arra, amit az őrangyal súg, szót fogadni neki. De még másképp hogy lehetne megmutatni szeretetünket? Akit szeretünk, avval szívesen beszélgetünk. — Lehet-e az őrangyalkával is beszélgetni? Mit lehetne mondani neki? Mit *kérnél* tőle te? Jól van, hogy *vigyázzon* rád. Hát te? És te? ... Hogy *mindig* jó légy, hogy *mindig* szeressed a Jézuskát, ezt másszóval úgy is lehet mondani, hogy *jámbor légy!* Mit jelent az, ha valakiről azt mondjuk, hogy *jámbor*? Még lehet valamit kérni az őrangyaltól! Mit? No, nem jut eszetekbe? Tudjátok én mit kérnék az őrzőangyaltól? Tudom azt, hogy egyszer mindenkinek meg kell halni, nekem is, nektek is! Mármost azt kérném az őrzőangyalkámtól, ha majd *meghalok*, *vezessen be a mennyországba, a jó Istenhez!* Szép kérés ez? Hát ha úgy tetszik, kérjétek ti is ezt! Ki fogja kérni? No, ha mindegyik ezt is akarja kérni, akkor mondjuk együtt! Tegyétek össze a kezeteket! *Oh édes jó őrangyalkám! Szépen kérlek, vigyázz reám! Légy vezérem, amíg élek, Mindig jó és jámbor legyek!* Karban többször elmondatom, ha már megy, tovább veszem: *Ha meghalok, vezess be, jó Istenhez mennyekbe!* Karban mondják néhányszor, majd elisméltik előlről.

Most már tudjátok ezt a kis imát is, imádkozzátok el mindennap, reggel és este, evvel kérjétek őrangyalotokat, hogy legyen veletek, vigyázzon rátok! Most kérdezek valamit! Miért van oly nagy szükségünk az őrangyalkánkra? Miért nem tudnánk az ő intése nélkül jók lenni? Mert nemcsak a jó, a szép lélek, az őrangyal van mellettünk, hanem a másik oldalon ott leselkedik ránk a csúnya, a gonosz, az *ördög*, hogy rosszat súgjon, hogy ne hallgassunk az őrangyal szavára. — Azt akarják, hogy mi is a pokolba jussunk! Hallottad már az ördög súgását? Hallgasd csak, mikre csábít! Mit súgott neked? Neked? ... Neked? Nil csupa rosszat súgott! Miért? Mert *nem szeretnek minket és azért súgnak rosszat, hogy mi is a pokolba jussunk!*

Begyakorlás: Milyenek hozzánk a jó angyalok? Hogyan nevezzük azokat az angyalokat, akik minket őriz-

nek? Ima az őrangyalhoz. Milyenek hozzánk a gonosz-lelkek?

Alkalmazás: Szót fogadtál-e már az ördögnek? Sajnálod ezt meg! Nézz a keresztre, ígérd meg a Jézuskának, hogy soha többé nem hallgatsz az ördögre, csak az őrangyalodra!

14. ÓRA.

Az első ember alkotása.

Az eddigiek ismétlése.

Mennyi mindent tanultunk már eddig! Tudjuk már, hogy hogyan lett a világ, tanultuk már, hogy Isten mikép teremtette az eget és a földet, hogy hat nap alatt teremtette az egész világot. — Kiknek teremtette az Isten a világot? Tanultuk már, hogy hogyan teremtette Isten az embert? Ezt még nem tanultuk, erről fogok ma beszélni nektek.

Kész volt a világ! A nap fenn ragyogott az égen, a földön a zöld fűben illatoztak a kis virágok, a lombos fákon madarak énekeltek, az állatok szaladgálva keresték gazdájukat, de hiába, mert minden volt már, csak éppen az ember hiányzott a földről. — A jó Isten azt akarta, hogy az ember nagyon-nagyon boldog legyen, azért készített előbb el mindent — és csak aztán teremtette meg az embert.

Hogyan teremtette az Isten a napot, a földet, a virágokat, az állatokat? Csak akarta és meglett. — Megteremthette volna az embert is így? Természetesen. Csak hogy az ember más, mint a fa, a fű, a virág, az állat, azért az embert másképp teremtette, mert azt akarta, hogy Rája hasonlítson. — Mikor tehát kész volt a világ, *a hatodik napon* így szólt az Úr Isten: Alkossunk (csináljunk) embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra, hogy uralkodjék az egész föld fölött! Ki találja ki, miért beszélt így a jó Isten? Miért mondta, alkossunk, csináljunk, képünkre, hasonlatosságunkra, hiszen egyedül volt! Hány

Isten van? Hány személy van az egy Istenben? Látjátok, mert az egy Istenben három személy van, azért beszélt a jó Isten többesszámban és mondotta: csináljunk, alkossunk embert! — Aztán földből testet alkotott (formált) és lelket lehelt (fújta) belé. Mindjárt nevet is adott neki, azt mondta: te ember, *Ádám lesz a neved!* Felírom a táblára, hogy el ne felejtsetek! (Nyomtatott kis betűkkel, mert az írottat még nem ismerik.) ÁDÁM.

Hogy hívták az első embert? Hogyan teremtette Isten Ádámot? *Isten Ádámot úgy teremtette, hogy földből testet alkotott (mutassuk) és lelket lehelt belé.* (Egyszer karban elmondatom, majd egyesektől kikérdezem.) Ki tudná megmondani, miből van (áll) az ember? Rendszerint ez a felelet: Az ember földből és lélekből van. Gyere ide, fiacskám, ha te a földhöz hozzányúlsz, milyen lesz a kezed? Földes. Én most megsimogatlak, földes lett a kezem? Nem, tehát te nem vagy földből! Hanem miből? Van kezed, tehát kézből, lábból, fejből — egyszóval: testből vagy! Miből van az ember? *Az ember testből és lélekből áll* (van). Lehet-e a testet látni? Látjátok a kezemet, ugye? Tehát: a testet lehet látni, sőt meg is lehet fogni! Látjátok-e a lelkemet? Nem. Akkor nincs lelkem? Dehogynem! Bizony van! Honnan lehet azt tudni? Akinek nincs lelke, az nem tud gondolkozni, nem tud beszélni.

Begyakorlás: Hogyan teremtette Isten az első embert? Hogy hívták az első embert? Miből áll az ember? Lehet-e a testet látni? Lehet-e a lelket látni?

Alkalmazás: Legyünk hálásak a jó Istennek, köszönjük meg neki, hogy lelket teremtett belénk is! Milyen nagy kincse minden embernek a saját lelke! Vigyázzunk rá, ne piszkítsuk! Mivel piszkoljuk be a lelkünket? Ha rosszak vagyunk, ha olyant teszünk, amit nem szabad. — Mától kezdve legyünk nagyon-nagyon jók, hogy tiszta, hófehér maradjon a lelkünk, hogy a jó Istennek kedve teljék bennünk!

Az összüilókról.

Az eddigiek ismétlése.

A mult órán arról beszélgettünk, hogy hogyan teremtette Isten Ádámot, ma arról fogunk tanulni, hogy mi történt tovább Ádámmal.

A jó Isten azt akarta, hogy Ádám nagyon-nagyon boldog legyen, azért az egész világ leggyönyörűbb helyére, a csodaszép *paradicsom-kertbe* helyezte. Minden volt ebben a gyönyörű kertben, ami tetszhet az embernek: *a legszebb virágok*, rózsza, szekfű, liliom... *a legszebb gyümölcsfák*: alma, körte, cseresznye... *állatok*: kutya, ló, elefánt... Hova helyezte Isten Ádámot? Milyen volt a paradicsom-kert? (Karbon elmondjuk.)

Ádám nagyon boldog volt, nagyon jól érezte magát ebben a gyönyörű kertben, hogy is ne — tehetett, amit akart, virágot szedhetett, leheveredhetett a zöld fűbe, ehetett gyümölcsöt a fákról, amennyit csak akart, az állatok köréje gyűltek, akkor még mind szelídek voltak, nem bántották őt s Ádám hol a kutyával játszott, hol felült az elefánt hátára s így lovagolva járta be a paradicsom-kertet. — De kérdezek valamit: Szeretsz te egyedül lenni? Ugye akármennyi játékos van, mégis jobb, ha van valakid, akivel játszhatasz? Így volt Ádám is, ha jól is érezte magát a paradicsom-kertben. Mégis boldogabb lennék, — gondolta magában — ha volna még egy ember mellettem, akivel beszélgethetnék. Milyen dolga volt Ádámnak a paradicsom-kertben? Mondjátok velem: *Ádám azonban egészen egyedül volt, nem volt hozzá hasonló embertársa, akivel beszélhetett volna.* (Egy-kétszer elismétlik.)

A jó Isten látta Ádám szívének kívánságát és teljesítette azt. Hogyan? Figyeljete, elmondom: *A jó Isten álmot bocsátott rá, kivette egyik oldalcsontját és alkotott belőle egy társat. Ez volt az első asszony, Ádám felesége, kinek neve: Éva.*

Hány ember volt már most a földön? Ki volt az első?

Ki a második? Felírom a nevét a táblára, hogy el ne felejtsetek: ÉVA. Ki volt Éva Ádámnak? Hogyan teremtette Isten Évát? *Isten álmod bocsátott Ádámról, kivette egyik oldalcsontját és alkotott belőle egy társat. Ez volt az első asszony, Ádám felesége, kinek neve: Éva.*

Nézzétek csak, elhoztam egy képet! Láthatjuk rajta legelőször is az Úr Istent, aztán a szép paradicsom-kertnek egy részét: virágokat, fákat... nézzétek csak, mennyi állat van itt! Kik vannak itt a sarokban? Ádám és Éva. Összeteszik a kezüket, imádkoznak, így köszönik meg a jó Istennek, hogy megteremtette őket. — Ne jöjjetek ki a helyetekről, mindenkihez odaviszem a képet. — Amíg nézik, kérdezgetem tőlük: Hány nap alatt teremtette Isten a világot? Kit teremtett a hatodik napon? Hogyan teremtette Isten Ádámot? Milyen kert volt a paradicsom-kert? Milyen dolga volt Ádámnak a paradicsom-kertben? Hogyan teremtette Isten Évát? Mutasd meg Ádámot ezen a képen! Melyik Éva?

Ki tudná megmondani, ha nem akarom kétszer kinyitni a számat és azt mondani: papa, mama, milyen egy szót mondhatnék helyette, hogy azért mindenki a papára és mamára gondoljon? No nem találjátok ki? Azt mondanám neked, fiacskám, hogy papádat, mamádat üdvözlöm, nem mondhatnám másképen is? Hogy hívjuk a papát, mamát másképen? Jól van, eltaláltad! *Szülőknek.* Ádámnak és Évának is voltak gyermekei, szülők voltak ők is, őket is lehetne a nevük helyett így hívni, — de hogy mindenki tudja, hogy az első szülőkről: Ádámról és Éváról beszélünk, azért őket *összülőknek* hívjuk. Hogy hívjuk Ádámot és Évát egyszóval? *Ádámot és Évát egyszóval* *összüleinknek* hívjuk. Hol laktak *összüleink*? *Összüleink a paradicsom-kertben laktak.*

Begyakorlás: Hová helyezte a jó Isten Ádámot? Milyen kert volt a paradicsom? Hogyan teremtette Isten Évát? Hogy hívjuk Ádámot és Évát egyszóval?

Nem emléttem, csak mindegyikkel kérdésekre elmondatom. — Míg az egyik hangosan felel, a többi halkan vele mondja. — Majd megkérdem: *Ki tudná kérdések nélkül is elmondani?* Ha a vállalkozónak sikerül elmondani, egy képet kap, hogy a többiek is kedvet kapjanak az önálló elmondáshoz.

Az első emberpár bűnt követ el.

Ismétlés a világ teremtésétől.

Ma azt fogom elmondani nektek, hogy mi történt Ádám és Évával a paradicsom-kertben.

Összüleinket bevezette a jó Isten a paradicsom-kertbe, megmutatta nekik és mert úgy szerette őket, mint a jó atya a gyermekeit, nekik ajándékozta. — De egyet kikötött, egy parancsot adott, azt mondta: *„Minden fáról ehettek, csak arról, amelyik a kert közepén áll, ne egyetek, mert ha esztek róla, meg fogtok halni!”*

Ádám és Éva megigérték, hogy szót fogadnak, nem esznek a tiltott fáról és nagyon-nagyon boldogan éltek, tiszta volt a lelkük, a jó Istennek kedve tellett bennük — és ezért örökké, mindig ilyen boldogok lehettek volna.

Mit mondott a jó Isten összüleinknek, mikor bevezette őket a paradicsom-kertbe? Mondjátok velem és mutassatok! *(Minden fáról ehettek, csak a középső fáról nem, mert ha arról is esztek, meg fogtok halni!)* Előbb karban mondják, majd egyenkint.

Azt mondtam az előbb, hogy Ádám és Éva mindig boldogok lehettek volna, ha valamit nem csináltak volna! Mit csináltak hát? Megtartották a jó Isten parancsát, nem ettek a tiltott (középső) fáról. De Éva igen kíváncsi volt, mindennap elment a középső fához és nézegette. — Látta ezt az ördög, aki már úgyis nagyon irigyelte összüleink boldogságát és azon törte fejét, hogyan csábíthatná őket bűnre. Örült az ördög, hogy Éva kíváncsi volt, legalább így közelébe férközhet. *Belebújt tehát egy kígyóba, felsavarodott a középső fára és várta Évát.*

Mert szépen figyeltek, le is rajzolom a táblára. (Színes krétával — csak vázlatosan.) Nem hiába várta! — Évát a kíváncsiság megint elhozta. Nézegeti a gyümölcsöt, egyszerre csak a nevét hallja kiáltozni: Éva! Éva! *Miért nem esztek erről a fáról? Éva felelt neki: Mert a jó Isten megtiltotta, azt mondta, ha eszünk belőle, meg fo-*

gunk halni! A kígyó nevetett: (Miért tudott a kígyó beszélni meg nevetni? Bizony csak azért, mert az ördög volt benne.) Hahaha! *Dehogy fogtok meghalni, inkább olyan okosak lesztek, mint az Isten, tudni fogtok mindent!* Igazat mondott-e az ördög? Mit mondunk arról, *aki nem mond igazat?* Az hazudik. Az ördög volt az első, aki hazudott, s azért a legjobban kedveli azokat, akik utánozzák őt, hazudnak. A hazudozók az ő legkedvesebb barátai! — Mit mondott az ördög Évának? Éva hitt az ördögnek, leszakított egy gyümölcsöt, evett belőle és Ádámnak is adott. Megették a gyümölcsöt és várták, hogy mikor lesznek okosabbak, mikor fognak mindent tudni. — Ezt ugyan hiába várták, mert okosabbak nem lettek, ellenben bepiszkították a lelküket, nem fogadtak szót a jó Istennek: *bűnt követtek el.* Most eszükbe jutott a jó Isten szava, hogy büntetéssel fenyegette őket, ha nem tartják meg parancsát — és nagyon kezdtek félni, de már későn! Mit követett el Ádám és Éva? Mivel követtek el bűnt összeleink? Kiről mondjuk, hogy bűnt követ el? (Vétkezik.)

Begyakorlás: Mit mondott a jó Isten Ádámnak és Évának, mikor bevezette őket a paradicsomba? Ki irigykedett Ádámról és Éváról? Mit csinált? Mit mondott a kígyó Évának? Mit felelt Éva? Mivel csábította az ördög Évát bűnre? Ki vétkezik hazugsággal? Kiről mondjuk, hogy bűnt követ el?

Nem emléztetem, először csak kérdésekre felelnek, majd összefüggően saját szavaikkal mondják el.

Alkalmazás: Elkövettél már te is bűnt? Mi a hazugság? Ugye mily csúnya dolog hazudni? Csak őrangyalod szavára hallgass és ígérd meg, hogy soha nem hallgatsz az ördög szavára, különösen akkor nem, ha hazugságra csábít! Álljatok imához, nézzetek a keresztre és mondjátok velem: Édes Jézuskám, nagyon sajnálom, hogy Téged hazugsággal már oly sokszor megbántottalak! Kérlek, bocsáss meg nekem! Igérem, hogy többé nem fogok hazudni!

Isten megbünteti ősszüleinket.

Ismétlés a világ teremtésétől.

A bűn elkövetése után Ádám és Éva nagyon féltek. Kitől féltek? Attól, Akinek nem engedelmeskedtek: a jó Istentől. Miért féltek a jó Istentől? Azért, mert tudták, hogy bűnt követtek el s ezért *büntetés* vár rájuk. — Reszketve, félve gondolkoztak azon, mit csináljanak, hogy a büntetést elkerüljék. Végre kitalálták, hogy — elbújnak a jó Isten elől, hogy ne lássa őket. — Lám, milyen „okosak” lettek, elfelejtették még azt is, amit előbb tudtak, hogy a jó Isten mindenhol ott van és mindent lát. — Kiválasztották a legsűrűbb bokrot s annak legmélyére bújtak — de hiába, mert *az Isten mindent lát* és mindent tud. — Megjelent a paradicsom-kertben az Úr, rögtön látta Ádámot és Évát és magához szólította őket. Remegve álltak ősszüleink az Úr Isten előtt, nem mertek rá sem nézni, lesütötték a szemüket, eltakarták az arcukat és várták, hogy mi fog történni.

Mit tud az Isten? Mondjátok együtt! *Az Isten mindent tud.* Mit gondoltok, tudja-e a jó Isten, hogy mi történt veletek, mit csináltatok, mikor még egészen kicsinyek voltatok? Hogyne tudná! Még azt is tudja, mit csinált az édesmamátok, sőt a nagymamátok, mikor kicsike volt, mert *az Isten mindent tud, ami volt* — és tudja, *ami most van*. — Tudja-e a jó Isten, mi lesz veletek, velem, az egész világgal tíz év múlva? Természetesen, ha tudja az Isten, ami volt és van, azt is tudja, *ami lesz*. — Ki találja el, mit gondolok én most? (Találgatják.) Nem, nem, egyitek sem találta el! Ki tudja hát? Egyedül az, Aki beelát az eszembe. Ki az? A jó Isten. Tehát az Isten nemcsak azt tudja, *ami volt*, *ami van*, *ami lesz*, hanem azt is tudja, *amit* mi *gondolunk* vagy *amiről* azt hisszük, hogy senki sem látja, *amit titokban csinálunk*.

Most feleljetek együttesen kérdésemre! Mutassatok is hozzá! Mit tud az Isten? *Az Isten mindent tud, tudja,*

ami volt, ami van, ami lesz, azt is tudja, amit gondolunk, vagy amit titokban csinálunk.

A mindentudó Isten előtt állt Ádám és Éva és várták, milyen büntetést fog rájuk mérni az elkövetett bűnért. — A kígyó is ott volt. Az Úr Isten legelőször a kígyóhoz szólt: Mivel ezt tetted, légy átkozott a föld minden állata között

Azután Évához szólt az Úr Isten: „Amiért nem engedelmeskedtél parancsomnak, bűnt követél el, büntetésed legyen, hogy sok bajod lesz gyermekeiddel és mindig a férjed parancsoljon neked!”

Ádámhoz így szólt az Úr Isten: „Amiért bűnt követél el, megátkozom a földet, hogy ne teremjen addig semmi, míg úgy nem dolgozol, hogy verejtékes (izzadt) lesz az arcod. — Mindaddig kell ilyen nehezen dolgoznod, míg meg nem halsz, míg ki nem visznek a temetőbe, míg vissza nem térsz a földbe!

Azután szent haraggal *kikergette őket a paradicsom-kertből s hogy vissza ne jöhessenek, a kert ajtajához angyalokat állított, kiknek tűzes kard volt a kezükben. S még mindezeknél nagyobb büntetést is kaptak: az Úr Isten bezárta előttük a mennyország ajtaját.* — Ádám és Éva szomorúan, sírva mentek ki a paradicsom-kertből. Nézzétek a képen! Maradatok a helyeteken, mindenkihez odaviszem! Amíg a képet nézegetik, kérdezem: Melyik Ádám? Melyik Éva? Miért büntette meg a jó Isten őket? Ki követ el bűnt? Mivel követtek el bűnt őszüleink? Hogyan büntette meg őket az Isten az elkövetett bűnt miatt? Mondjátok velem, mutassunk is! *Isten Ádámot és Évát avval büntette meg, hogy kikergette őket a paradicsom-kertből, a kert ajtajához angyalokat állított, kiknek tűzes kard volt a kezükben — és bezárta a mennyország kapuját előttük.*

Miért büntette meg az Isten Ádámot és Évát? — Mert bűnt követtek el, rosszak voltak. *Isten a rosszakat mindig megbünteti.* Mit csinált volna a jó Isten Ádámmal és Évával, ha jók maradtak volna? Még jobban szerette volna, megjutalmazta volna őket. — *Isten a jókat mindig megjutalmazza.* Mit gondoltok, gyerekek, előfordulhat-e, hogy

a jó Isten a jót büntetné meg, a rosszat pedig megjutalmazná? Ilyen nem fordulhat elő, mert ez nem volna igazság, a jó Isten pedig nagyon-nagyon, *végtelenül igazságos*, a jókat úgy jutalmazza meg, amint megérdemlik, a rosszaknak is érdem szerint osztja a büntetést. Mit tesz Isten a jókkal és mit a rosszakkal? Mondjátok velem: *Isten a jókat megjutalmazza, a rosszakat pedig megbünteti, amint megérdemlik. Isten végtelenül igazságos.*

Begyakorlás: Mit tud az Isten? Hogyan büntette meg Isten Ádámot és Évát? Mit tesz Isten a jókkal és mit a rosszakkal?

18. ÓRA.

Isten megígéri Jézust, a Megváltót.

Ismétlés a világ teremtésétől.

Ma megint elhoztam azt a képet, amit a mult órán nézegettünk, azért, hogy ma még jobban megnézzük! Hogyan ment ki Ádám és Éva a paradicsomkertből? Mit csináltál volna te, kisfiam, ha te lettél volna Ádám és Éva helyében? Hogyan lehet valamiképen jóvátennünk, ha rosszat csináltunk? Mit csinálsz te, ha otthon engedetlen vagy és a mamád megbüntet? Bocsánatot kérsz. Jó. — Ádám és Éva is, mikor sírva kifelé mentek a paradicsomkertből és érezték a jó Isten haragját, hallották, hogy milyen nagy, de igazságos büntetést szab rájuk, nagyon megsajnálta, hogy hallgattak az ördögre, bánták már, hogy megbántották a jó Istent, *bocsánatot kértek*. A jó Isten belátott a szívükbe, látta, hogy igazi a bánatuk, megszánta őket, de amit egyszer Ő kimondott, annak meg kell lennie! Azonban amilyen igazságos a jó Isten, éppen olyan irgalmas is, és ha nem is bocsátott meg mindjárt, mégis megkönyörült az embereken: *megígérte Ádámnak és Évának*, hogy majd sok-sok év mulva *elküldi az Ő Fiát, a Jézuskát*, aki majd ki fogja nyitni a mennyország ajtaját.

Nézzétek csak, ezt is láthatjuk a képen! Hol a

Jézuska? Kinek a karján látjuk? A Szűz Máriáén. Miért? Mert a Jézuskának a Boldogságos Szűz Mária a mamája. — Most mondjuk el együtt azt, amit a képen látunk!

Ádám és Éva sírva mentek ki a paradicsomkertből és kérték a jó Istent, hogy bocsásson meg nekik. De a jó Isten nem bocsátott meg mindjárt, hanem megígérte, hogy sok-sok év múlva elküldi az Ő Fiát, a Jézuskát, aki majd ki fogja nyitni a mennyország ajtaját.

Szomorúan, sírva, de mégis megvigasztalódva ment ki tehát Ádám és Éva a paradicsomkertből, mert most már tudták, hogy ha bűnhődniök is kell a bűnükért, mégis egyszer majd eljutnak a mennyországba, mert az Isten, megkönyörült rajtuk. — Hogyan könyörült meg az Isten az embereken? Mondjátok velem! *Isten úgy könyörült meg az embereken, hogy megígérte, hogy elküldi Fiát, a Jézuskát, aki majd ki fogja nyitni a mennyország ajtaját.*

Mit gondoltok, gyerekek, ki tudná a Jézuskán kívűl kinyitni a mennyországot? Senki, bizony senki! Mi történt volna az emberekkel, ha Isten meg nem könyörült volna rajtuk, nem küldte volna el a Jézuskát? Könnyű kitalálni, *senki*, akármilyen jó is lett volna, *soha* nem juthatott volna a mennyországba. — Mondjuk együtt! *Ha Isten nem könyörült volna meg az embereken, soha senki nem juthatott volna a mennyországba.*

Begyakorlás: Hogyan könyörült meg az Isten az embereken? Mit ígért meg Isten Ádámnak és Évának? Mi történt volna az emberekkel, ha Isten meg nem könyörül rajtuk?

Alkalmazás: Még kérdezek valamit! Ki tudná megmondani, mivel nyitotta ki a Jézuska a mennyország ajtaját? Nem kulccsal, hanem avval, hogy magára vette Ádám és Éva, meg a többi ember bűnét és felfeszíttette magát a keresztre! Hogyan kell szeretnünk a Jézuskát ezért a jóságáért! Hogyan kell tisztelnünk a keresztet, mert ezen függött az Úr Jézus, ez volt az a kulcs, mely a mennyországot kinyitotta! — Azért ha keresztet vettek magatokra, mindig a legájtatosabban tegyétek azt! Meg-

látom, ki fog most, ima előtt a legszebben és legájtatosabban keresztet vetni!

19. ÓRA.

Ezen alkalommal új anyagot nem veszek, csupán ismétlést tartok az eddig elvégzett anyagból.

20. ÓRA.

A Fiúisten emberré lesz.

Ismétlés: Ádám teremtésétől.

Ma egy olyan képet hoztam, gyerekek, amit már láttatok! Nézzétek csak! Mit látunk ezen a képen? Hogy hívták az angyalt? Kihez ment Gábor főangyal? Miért látogatta meg Gábor főangyal Szűz Máriát? Nem tudjátok még egészen, azért jól figyeljetelek!

Mit is ígért a jó Isten Ádámnak és Évának? Hogy sok-sok idő múlva elküldi a Jézuskát. Ádám, Éva türellemmel váraoztak, a fiaik is; elmúlt 10 év, 20 év, 100 év, még mindig nem jött el a Jézuska. De az emberek nem türelmetlenkedtek, mert tudták, hogy a jó Isten megtartja a szavát, és tovább vártak... Elmúlt ezer esztendő is, a Jézuska még mindig nem jött, de az emberek csak egyre várták és kérték a jó Istent, buzgón imádkoztak, hogy küldje már... A jó Isten próbára tette őket, hogy vajjon meddig fognak hinni a szavának, az ígéretének. — Mikor pedig látta, hogy kitartanak, *teljesítette ígéretét*. Azonban mielőtt lekülde volna az Ő Fiát, egy jó, szent anyát keresett neki, azért küldte Szűz Máriához Gábor főangyalt, hogy megkérdezze, akar-e a Jézuska mamája lenni?!

Nézzétek csak, hogy találta Gábor főangyal Szűz Máriát? Mit csinált éppen? A kis szobáskájában egy zsámolyon térdelve imádkozik egy nagy könyvből és kéri

a jó Istent, hogy könyörüljön már meg az embereken, küldje el már a Jézuskát. Egyszerre csak hangot hall maga mögött: „Udvözlégy Mária!” Szűz Mária megijedt, de Gábor főangyal bátorítja: „Ne félj Mária! Nagy örömhírt hozok Neked a jó Istentől! Téged választott ki arra, hogy a Jézuska mamája légy!” Mire választotta ki a jó Isten Szűz Máriát? Mondjátok velem: *A jó Isten Szűz Máriát arra választotta ki, hogy a Jézuska édesanyja legyen.*

Egy kicsit elhallgatott az angyal, kérdezte: „Akarsz-e, Szűz Mária, a Jézuska édesanyja lenni?” Mit gondoltok, mit felelt Szűz Mária az angyal kérdésére? Egy kicsit gondolkodott és így szólt: „Legyen, ahogy a jó Isten akarja, én engedelmeskedni akarok neki!”... És úgy lett, ahogy az Isten akarta!... Az angyal eltűnt, Szűz Mária pedig még sokáig maradt a szobácskájában, imádkozott, megköszönte a jó Istennek, hogy a Jézuska édesanyja lehet.

Begyakorlás: Mire válaszolta ki a jó Isten Szűz Máriát? Ki lett Jézuska mamája? Kije a jó Istennek a Jézuska? Ki tehát a Jézuska édesatyja?

Alkalmazás: Láttátok ma, gyerekek, hogy milyen alázatos, szerény volt Szűz Mária, utánozzátok őt, ne legyetek dicsekvők, mert Szűz Mária is hallgatott az ő nagy kitüntetéséről, senkinek el nem árulta, azt gondolta, hogy elég, ha a jó Isten és ő tudja. — Szeressétek, tiszteljétek nagyon Szűz Máriát, mutassátok meg szereteteket iránta, mondjátok el gyakran az Udvözlégyet.

21. ÓRA.

Jézus születése.

Ismétlés: Ádám teremtésétől.

Az emberek várták, várták a Megváltót, kérték is a jó Istent, hogy küldje el már közéjük, de azért mégsem gondolták, hogy olyan közel az idő, hogy megláthatják a Jézuskát. — Egy valaki azonban, de csak egyetlenegy

tudta, hogy nagyon kevésszer kell már lefeküdni és felkelni addig, míg a Jézuska megszületik. Ki volt ez az egyetlen az emberek között?

Ma azt fogom nektek elmondani, mi történt az angyal látogatása után és hogy hogyan született a Jézuska.

Nemsokára az angyal látogatása után Zsidóországban — ahol Szűz Mária lakott — egy parancsot adtak ki: mindenkinek oda kell mennie, ahol született. — Ha itt Budapesten adnák ki ezt a parancsot, hova kellene neked menni? Hát neked? Hol születted te? Hová kellene menned? Hová való vagy te? . . . És te? Szűz Mária nem abban a városban született, ahol lakott, hanem Betlehemben, tehát hova kellett neki mennie? Betlehembe. Felirom a táblára, olvassátok el:

Bet-le-hem.

Betlehem csak egy kis városka volt, de sokan voltak odavalók, tehát nagyon sokan gyűltek össze, minden házban sok vendég volt, minden üres szobát kiadtak. — Szűz Mária nem egyedül jött ide, elkísérte az ő hűséges védője, jegyese, Szent József is. — Együtt mentek lakást, szállást keresni, de hiába kopogtatták meg Betlehem minden házának ablakát, mindenholnán gorombán kiabáltak rájuk: „Menjetek innen, nincs hely, nem engedünk be!” Szerényen, alázatosan hallgatta Szent József és Szűz Mária a gorombaságot, nem feleltek vissza, nem kérték ki maguknak, hogy így bánjanak velük, szép csendesen tovább mentek, bekopogtattak a másik házba, ott újra gorombaságot és szidást kellett elviselniük. Fájt ez nekik nagyon, de arra gondoltak, hogy a Jézuskáért szívesen tűrik. — Így értek a város végére. — Már azt hitték, hogy a szabad ég alatt kell az éjszakát eltölteniük, mikor végre egy üres házra bukkannak. — Nem volt ugyan ez lakóház, amelyben emberek laknak, csak egy istálló. Örült ennek is Szűz Mária és Szent József; bementek, a jó Isten akaratán megnyugodva lepihentek. A sötét éjszakában egyszer csak mit hallanak? Gyönyörűséges éneket. Az istállót vakító fényesség árasztotta el, a mennyország szállt le a földre, Jézuska az angyalok-

kal. — Ott volt a kicsi Jézus, angyaloktól körülvéve, akik csodaszép dalt énekeltek. — Szeretnétek tudni, mit énekeltek az angyalok? Figyeljétek, el fogom énekelni, hogy aztán ti is tudjátok! *Dicsőség, mennyben az Istennek!* Először csak néhány angyal énekelte, majd mindig többen lettek, míg egy egész angyali sereg volt az istállóban, azért így énekeljük tovább: *az angyali seregek, vígan így énekelnek, dicsőség, dicsőség — Istennek!* Szép volt? Szeretnétek ti is tudni? Akkor próbáljátok velem énekelni! Mindenki a legfinomabb hangján, nem kiabálva! . . . Dicsőség . . .

Mit gondoltok, mit csinált Szűz Mária, mikor meglátta a kicsi Jézuskát? Térdreborult előtte és az angyalokkal és Szent Józseffel együtt imádta Őt, karjába vette, pólyába takarta és jászolyba fektette. Nézzétek a képen! (Bemutatom.)

Ketten, Szűz Mária és Szent József imádták a kis Jézuskát, örködtek felette, vigyáztak rá, nemcsak most, míg ily kicsinyke volt, hanem mikor már nagyobbacska is lett: nevelték Őt, azért mondjuk, hogy a *Jézuska nevelőatyja Szent József.*

Amíg a képet nézik: Ki az édesatyja a Jézuskának? Ki küldte Őt a földre? Ki a Jézuska édesanyja? Ki a Jézuska nevelő atyja? Hol született a Jézuska? Mikor született a Jézuska?

Mert ilyen jól feleltetek a kérdésekre, egy verset tanulunk, amelyben mindaz benne van, amit ma tanulunk. — Mondjátok velem: *Bellehem kis falucskában.* Karácsonykor éjfél tájban Fiúisten ember lett. *Mint kisgyermek született.* (Karban mondatom, majd egyenkint kikérdezem.)

Begyakorlás: Hol született Jézus? Mikor született Jézus? Ki Jézuskának édesanyja? Kicsoda a nevelőatyja? Ki az édesatyja? A történet önálló elmondása helyett a vers 1. szakasza.

Alkalmazás: Mert szépen figyeltetek, mindegyiteknek adok egy képet, éppen olyat, mint a táblán van. De nem úgy adom ám, hogy azt tegyétek vele, amit akarok, hanem azt, amit én akarok. — Mit akarok én? Csak

azt, hogy ezt a képecskét mindennap megnézzétek, azért, hogy eszetekbe jusson, mennyire szerette a jó Isten az embereket! Leküldte a Fiát, nekünk adta a Jézuskát! — Nézd csak, hogy kitarja kicsi kacsóit a Jéuska. mintha meg akarna ölelni... mert szeret — szeresd te is Őt nagyon, de nagyon!

22. ÓRA.

Az angyalok imádják a kis Jézust.

Ismétlés: Ádám teremtésétől.

Már nagyon kevésszer jövünk a Jézuska születésnapjára iskolába! Mikor is lesz az? Karácsonykor. Igen, közeledik a nagy ünnep, készülnünk kell rá! Hogyan készül a jó gyermek a papájának, mamájának a születésnapjára? Találgatják. Te találtad el a legjobban! Verset tanul és mikor eljön a nap, előáll és felmondja. Miért mond a jó gyerek verset a mamájának? Hogy örömet szerezzen neki. — Ki akar a Jézuskának örömet szerezni egy verssel? Te is? Te is? No, akkor szorgalmasan neki kell látnunk, hogy karácsonyig az eszünkbe menjen. — Milyen szép lesz majd, ha a Jézuska születésnapján, a ragyogó karácsonyfa alatt, elmondjuk. Remélem, mindegyitek olyan jól viselkedik otthon és itt az iskolában, hogy lesz karácsonyfája! — Te már írtál a Jézuskának? Akkor aztán jónak kell ám lenned, mert csak akkor kapod meg, amit kértél!...

De tanuljunk ám, mert egy-kettő itt a karácsony és nem tudunk majd semmit! Hogy is van az a kis vers, amit a multkor tanultunk? Mondjuk el mindnyájan! Betlehem kis falucskában...

Hogy hívták azt a kis gyermeket, aki karácsonykor született Betlehemben? Jézuskának. Hogy hívták az édesanyját? Szűz Máriának. Mondjátok velem: *Őt nevezték Jézuskának, édesanyját Máriának.* Mégegyszer... Mégegyszer... Mit csinált Szűz Mária Jézuskával?

Betakarta. Mibe? Pólyába. Azután befektette a jászolyba. — Mondjátok: *Ki pólyába takarta, befektette jászolyba.* (Karban mondják néhányszor, majd mind a négy sort együtt.) El tudnád mondani egyedül? Mondd hát! Te is mondd! Te is...

A mult órán már elmondtam nektek, hogy kik jöttek legelőször imádni a Jézuskát. Honnét szálltak le? Mit csináltak az angyalok? Énekelték azt a szép éneket. De mert oly gyönyörűen énekelték, azt mondjuk, hogy zengtek. Hogyan kezdődik az a szép ének? *Énekeljük ell* Dicsőség stb...

Miért énekeltünk most? Nem tudjátok? Megmondom: mert *Az angyalok is fenn az égben, Mennyei, nagy fényességben Zengették az éneket... Dicsőség az Istennek!* Előbb karban, majd egyenkint.

Ki akar egyest kapni? De nem ingyen adom ám! Meg kell érdemelni azzal, hogy egyedül mondja el mind a három szakaszt, Betlehem kis falucskától kezdve... De nem szabad megakadni, azért csendben mondjátok a felelővel. — Tehát csak egy hangot halljak, a többinek csak a szája mozogjon!

Hogy is szólt az angyalok éneke? Énekeljük el még egyszer! Álljatok fell Dicsőség... Tudjátok-e, hogy tovább is van ez az ének? Bizony! Eddig csak az Istennek énekeltek az angyalok, de az emberekről sem feledkeztek meg! Énekelve mondták, figyelmeztették az embereket arra, hogy: szeressétek, emberek, a Jézuskát és a Jézuskáért egymást. Aki pedig szereti a másikat, az nem csinál annak rosszat, nem bántja őt, nem veszekszik vele, *békességben él.* — Azért így folytatták az angyalok az éneket: *Békesség földön az embernek! Kit az igaz szeretet, A kis Jézushoz vezet — Békesség, békesség, embernek!* Énekeljük együtt!

Begyakorlás: Jézus élete versben 1. 2. 3. szakasz. A karácsonyi ének két szakasza.

A pásztorok imádják a kis Jézust.

Ismétlés a bűnbeeséstől a karácsonyi énekig.

Kinek énekelték az angyalok ezen ének első szakaszát? Az Istennek. Kiknek énekelték a második szakaszt? Az embereknek. De vajjon meghallották-e az emberek ezt a szép éneket és megértették-e? Hisz az a szegényes istálló egész a város szélén, egyedül állt.

Nem messze az istállótól egy nagy rét volt, ezen legeltette néhány jámbor ember a báránycsordát. — Éjjelre sem mentek haza, kinn maradtak a mezőn, tüzet raktak, melléje ültek, nézegették a csillagos eget és éppen arról beszélgettek, hogy milyen jó lenne, ha a jó Isten elküldené a Jézuskát, aki végre megváltaná az embereket. Amint így beszélgetnek, a sötét éjszakában hirtelen fényesség támad. — A pásztorok eltakarták a szemüket, nehogy megvakuljanak és megijedve, félve várták, hogy mi lesz most!? Honnét volt a nagy fényesség? Kinyílt az ég, sok-sok angyal szállt le, hogy a jó pásztoroknak hírül adják a nagy örömet: megszületett a Jézuska! Mikor azonban látták, hogy mennyire félnek a pásztorok, bátorították őket: Ne féljete! Nagy örömet hirdetünk nektek, ma született a Jézuska! Akarjátok Őt látni? Menjete be a városkába, ott fogjátok találni egy istállóban, pólyába takarva és jászolyba fektetve. — Eltűntek az angyalok, a pásztorok pedig a meglepetéstől még mindig meg sem mertek mukkanni. — A nagy csendességben hozzájuk hallatszott az angyalok éneke. — Erre magukhoz tértek és rögtön indulni akartak a Jézuskához. — A egyiknek, a legöregebbnek eszébe jutott, hogy a báránycsordát nem lehet egyedül itt hagyni, egynek legalább itt kell maradnia, őrizni őket. — Csakhogy ki legyen az az egy? Egyik sem akart ott maradni, mindegyiket húzta a szíve a Jézuskához. Kitalálták végre, hogy inkább a báránycsordát is elviszik magukkal, semmint egy is elesen attól a boldogságtól, hogy a Jézuskát láthassa. — Összeretelték az egész nyájat és megindultak. — Van is egy

ének, amely éppen erről szól: (előénekelem) *Pásztorok, pásztorok örvendezve — Sietnek Jézushoz Betlehembe. Köszöntést mondanak a Kisdednek, Ki váltságot hozott az embernek! Énekeljük együtt!*

Hol voltak a pásztorok? A mezőn, a falu mellett. Mit csináltak ott? Báránykákat legeltettek. Mit hallottak? Az angyalok énekét. Mit csináltak az ének hallatára? Jézuskához siettek. Mondjuk ezt versben együtt: *Pásztorok a falu mellett, Báránykákat legeltettek. Hallották az éneket... Jézuskához siettek.* (Előbb karban, majd egyenkint.)

Az istállóban ott feküdt a kicsi Jézus, mosolyogva, édesen. Kitérte kis kacsóit, mintha hívta volna a pásztorokat... A pásztorok bementek, azonnal térdre borultak, letérdeltek a kis Jézus jászla mellett, nézték, nézték az isteni Kisdedet, imádták Őt. Hitték a pásztorok, hogy ez a kis gyermek, aki itt fekszik előttük, aki szegényebb, mint ők, nagyobb úr, mintha a király fia volna, mert Ő az égnek és földnek Királya, Ő a Megváltó, akit Isten megígért Ádámnak és Évának.

Nézzétek! Ezen a képen láthatjátok, milyen ájtatosan térdeltek a pásztorok a Jézuska jászolánál!... Láttátok már mindnyájan? Akkor mondjuk együtt: *Ájtatosan letérdeltek kis Jézuska jászla mellett, Hogy Őt szépen imádják, Égnek, földnek Királyát!* (Előbb karban, aztán egyenkint.)

Van még egy ének a pásztorokról, hallgassátok csak! *Mennyből az angyal...* Nini! ti ezt tudjátok? Nagyon szép. Énekeljétek karácsonyig mindennap a másik két énekkel együtt, amit már tanultunk. — Melyek is azok? „Dicsőség”... és a „Pásztorok, pásztorok.”

Begyakorlás: Jézus élete versben 4. és 5. szakasz és a tanult ének.

Mit csináljunk mi karácsonykor?

Ismétlés az öszszülők bűnbeesésétől.

Ki tudja, hány nap múlva lesz karácsony? Eltaláltátok! Nyolc nap múlva, mikor megint szerda lesz. — Milyen jól Én úgy örülök! Hát ti örültök-e a Jézuska születésnapjának? Miért? Mert karácsonyfát és ajándékot fogtok kapni? És ha semmit sem kapnátok, nem örülnétek? A jó Isten mekkora ajándékot adott mindannyiunknak! Nekünk adta a Fiát, a Jézuskát! És a Jézuskától nem ajándék-e, hogy kinyitotta nekünk a mennyország ajtaját? Megkaptuk Tőle mindnyájan a mennyországot. Kell-e ennél nagyobb ajándék? Miért kellett kinyitnia a Jézuskának a mennyországot? Miért volt zárva a mennyország ajtaja? ... (Lerajzolom a tiltott fát.) Ezért kellett az Úr Jézusnak a keresztfán meghalni! (Lerajzolom a keresztfát.) Erre a két fára: a tiltott fára és a keresztfára kell gondolnunk, ha a karácsonyfát látjuk! (Lerajzolom a karácsonyfát.)

Mire fogsz gondolni, ha a karácsonyfát látod? Milyen két fát juttat eszedbe a karácsonyfa? Mit csinál a jó gyerek, ha meglátja a szép karácsonyfát? Nem szalad egyenesen a játékokhoz, nem kezdi bontogatni a csomagokat, hanem letérdel, megköszöni a Jézuskának, hogy meglátogatta, imádkozik. — Nálunk otthon papám, mamám, testvéreim is, mindnyájan letérdelünk a karácsonyfa alá és együtt, hangosan imádkozunk. — Ima után szépen mondjátok el a „Betlehem kis falucskában”-t, aztán csókoljatok kezét papának, mamának, kívánjatok boldog karácsonyt nekik — és csak aztán nyúljatok a játékokhoz.

Még egyet ne felejtsetek el! Azt, amit most mondani fogok. — Kiknél van odahaza naptár? Nagyszerű, hogy mindegyiteknél! Most sokáig nem fogtok majd iskolába járni, nem lesz hittanóra, azért leckét adok: Minden nap nézzétek meg a naptárt, és ha látjátok, hogy piros betűs nap van, kérjétek meg az édesmamátokat, vigyen a templomba benneteket is! A templomban keressétek meg

a kis „Betlehemet”, menjetek egész közel hozzá és köszönjétek meg a Jézuskának, hogy leszállt közénk a földre.

Végezetül a tanult karácsonyi énekeket átismételjük.

25. ÓRA.

Csak ismétlés Jézus születésétől — az eddig elvégzett anyag.

26. ÓRA.

Az újesztendő első hittanórája. Ima előtt figyelmeztetem őket erre: Ebben az évben még nem volt hittanóránk! Most fogunk először ebben az évben együttesen imádkozni, nagyon ájtatosan tegyük ezt, kérjük a jó Istent, hogy adja ránk szent áldását, hogy ebben az esztendőben mindent az Ő szent kedvére tegyünk, hadd teljék kedve bennünk!

Ima után kikérdezem, kinek-kinek mit hozott a Jézuska, azonban csak nagyjából engedem nekik elmondani, hogy elégséges idő maradjon az eddig elvégzett anyag ismétlésére.

27. ÓRA.

A napkeleti bölcsek.

Ismétlés Jézus születésétől.

Ki volt templomban a szünet alatt? Megtaláltad a kis „Betlehem”-et? Mit láttál? Mit mondtál a Jézuskának? Honnét tudtad, melyik az a nap, amikor templomba kell menni? — Ma elhoztam az én naptáramat is, új naptár, nézzétek! Ki tudja, milyen nap van ma? Hát azt ki tudná megmondani, hányadika? Keressük meg a naptárban! Gyere ide, fiacskám, keresd ki, igaz-e, amit a szomszédod mond! Úgy bizony, jól eltalálta Pisti, hogy ma ötödike van és szerda. Milyen betűvel van az beleírva a naptárba?

Miért feketével? Milyen nap lesz holnap? Hányadika? Nézzük csak! Gyere most te ide! Jól van, csütörtök és hatodika. Milyen betűvel van ez a naptárban? Miért?

Ha figyeltek, elmondom nektek, miért ünnep a holnapi nap, a január hatodika.

Hol született a Jézuska? Betlehemben. Szeretném felrajzolni nektek a táblára Betlehem falucskáját, de ahhoz nagyon kicsi ez a tábla (hogy férne el az a sok ház rajta), tehát csak egy kis kört rajzolok helyette és följe egy B betűt írok.

Mikor a Jézuska megszületett, messze, nagyon messze, ahol a nap felkel — *napkeleten* egy ragyogó csillag jelent meg az égen. — (Felrajzolom a táblára, aztán vonallal jelzem a királyok útját.)

A világnak ezen a részén élt három nagyon szent-életű király. Ők is várták már régen a Megváltót és szorgalmasan olvasták a szent könyveket, amelyekben meg volt írva, hogy ha a Jézuska megszületik, egy jel fog megjelenni az égen. A jel: egy ragyogó fényes csillag. — Oh, de megörült Gáspár király, — mert így hívták az egyiket — mikor meglátta ezt a különös, gyönyörű csillagot! Rögtön útra készült a másik két királlyal: Menyhérttel és Boldizsárral együtt. — Nem mentek üres kézzel, — ajándékot is vittek: aranyat vitt az egyik, tömjént a másik, mirhát a harmadik. Azonban nem tudták az utat. Gondolkoztak, tanácskoztak, merre is menjenek, — egyszerre csak észreveszik, hogy a csillag megindul — utána mentek, mindig nyugat felé.

Mi jelent meg az égen, mikor a Jézuska megszületett? Kik látták meg ezt a csillagot? Hogy hívták a királyokat? Mit vittek ajándékba a Jézuskának? Együtt is elmondhatnók, de versben sokkal szebb lenne! Mondjuk hát: (Mutassuk!) *Azután meg napkeletről, Ragyogó szép csillag kelt föl. És elindult nyugatra. — Három király utána!*

Előbb karban mondatom, majd egyenkint.

A három király mindig csak a csillag után ment, míg el nem érték Betlehembe. Megtalálták a Jézuskát, éppen Szűz Mária ölében. — Köszöntek Szűz Máriának, majd

leborultak és imádták a kis Jézuskát. A királyok, ezek a hatalmas urak borulnak le a Jézuska előtt! — Mit gondoltok, miért? Mert a Jézuska a királyoknak is királya! — Nézzétek ezt a képet!

Amíg szemlélik a képet, visszakérdezem: Hogy hívták a három királyt? Milyen ajándékot hoztak a Jézuskának? Mutasd meg a csillagot! Mit csinált a három király, mikor a Jézuskához érkeztek?

Amit most egy-egy elmondott, azt közösen is el fogjuk mondani, mutatunk is hozzá! *Imádták a kis Jézuskát, Köszöntötték Szűz Máriát, Ajándékot adtak át: Aranyat, tömjént és mirhát.* Karban elmondatom, egyesektől kikérdezem.

Begyakorlás: „Jézus élete” versből a 6. és 7. szakasz önálló elmondása. Hogy hívták a három királyt?

Alkalmazás: Tudjátok már most, hogy milyen ünnep van holnap? Miért hívják ezt „három király”-nak? Mert holnap lesz 1942 esztendeje, hogy a három király meglátogatta a Jézuskát. Ahol jó katolikusok laknak, ezt fel is írják az ajtóra. Ki látta már?

Ki figyelt az egész órán a legjobban? Az, aki megfelel a kérdésekre: Miért van a holnapi nap piros betűvel a naptárban? Ennyien tudjátok! Mondjátok hát együtt! Úgy van, el kell mennünk a templomba! Nektek is! Keressétek meg megint a kis „Betlehem”-et, a pásztorok helyett ott is a három királyt fogjátok látni! — De ti se menjetez üres kézzel, vigyetez ajándékot a Jézuskának. — Mit? Azt, aminek Ő a legjobban örül, ami Neki a legkedvesebb: a jószágunkat és szeretetünket.

28. ÓRA.

A Szentcsalád Egyiptomba menekül.

Ismétlés Jézus születésétől.

Ki volt hatodikán a templomban? Láttad a kis „Betlehem”-et? A három királyt?

Ma is egy királyról fogunk tanulni, de nem olyan

jóról, mint a három királyok mindegyike volt, hanem egy gonosz királyról, a nevét fel is írom a táblára, hogy tudjátok, hogy hívták: HERÓDES.

Ez a gonosz Heródes éppen Zsidóországnak volt a királya, ahol a Jézuska született. — A mult órán nem mondtam, hogy a három király Betlehem felé menve, egy nagy városba ért, ezt Jeruzsálemnek hívták, itt lakott Heródes is. A királyok így kérdezősködtek: Hol van a zsidóknak most született királya? Heródes nagyon megijedt, mert azt hitte, hogy Jézus az ő országában lesz király. (Pedig Jézus melyik országnak a királya? Úgy van, a mennyországnak, az Isten országának.) Heródes azonban nem tudta, hogy hol született a Megváltó. Ezért összehívta a papokat és írástudókat és megkérdezte tőlük. — Ezek elővették a szent könyveket és kiolvasták, hogy a Megváltó Betlehemben születik. Heródes tehát azt mondta a királyoknak: Most már tudjátok, hol kell a Jézuskát keresni, menjete csak! De ha visszafelé jöttök, szóljatok be hozzám, szeretném tudni, megtaláltátok-e a Jézuskát, — hogy én is elmenjek imádni őt. — A gonosz Heródes hazudott, mert nem imádni, hanem megölni akarta a Jézuskát. — Hogy a három király megtalálta a Jézuskát — azt mi már tudjuk, a mult órán tanultuk.

Útjuk alatt hova jutott el a három király? Hogy hívták ezt a nagy várost? Ki lakott itt? Mit kérdeztek a királyok Heródestől? Mit csinált Heródes? Mit olvastak ki az írástudók a szent könyvekből? Mire kérte Heródes a királyokat?

Mi történt tovább? Szeretnétek tudni, vajjon meggyilkolta-e Heródes a Jézuskát? Dehogy! A mennyei Atya, a jó Isten csak vigyáz az ő fiára! Mikor a királyok Betlehemből visszafelé készülődtek, egy angyal figyelmeztette őket, hogy ne menjenek vissza Heródeshez. — A királyok szót fogadtak és más úton mentek haza.

Heródes várta-várta a királyokat — hiába. — Mikor elfogyott a türelme, katonákat küldött Betlehembe, megparancsolva nekik, hogy öljenek meg minden fiút, aki még nem két éves. Úgy gondolta, hogy köztük lesz a Jézuska is.

Miért nem mentek a királyok Heródeshez vissza? Mit parancsolt Heródes a katonáknak? Miért?

A katonák meg is ölték a kis ártatlan gyerekeket, de a Jézuska nem volt közöttük, mert Szent Józsefnek álmában egy angyal jelent meg és mondta: Kelj fel és a Jézuskával, Szűz Máriával fuss, menekülj Egyiptomba!

Szent József azonnal engedelmeskedett, elkötötték a csacsit a jászoltól, Szűz Mária ráült, ölébe vette az alvó Jézuskát, Szent József megfogta a kantárszárat és futottak, menekültek, éjjel-nappal — míg Egyiptomba nem érkeztek. Nézzétek a képet! Amíg szemlélik, visszakérkezem: Ki jelent meg álmában Szent Józsefnek? Mit mondott az angyal? Mit csinált a Szentcsalád?

Begyakorlás. Ki volt a király Zsidóországban, mikor a Jézuska született? Hogyan kérdezősködött a három király Heródesnél? Mit csinált Heródes? Mire kérte Heródes a királyokat? Visszamentek-e a királyok Heródeshez? Miért nem? Milyen parancsot adott Heródes a katonáknak? Teljesítették a katonák a parancsot? A megölt gyerekek közt volt-e a Jézuska? Miért nem? — A begyakorolt kérdések nyomán a történet összefüggő, önálló elmondása.

29. ÓRA.

A tizenkét éves Jézus a templomban.

Ismétlés: Jézus születésétől.

A Betlehemből való menekülés után hol élt a Jézuska? Egyiptomban. Itt kezdett járni, itt kezdett beszélni, itt lett mindig nagyobb-nagyobb. — Szűz Máriának, Szent Józsefnek sok-sok örömet szerzett az ő kedves gyermekük, — boldogok voltak, csak az fájt nekik, hogy nem lehetnek otthon, az ő hazájukban. — El-elnéztek arrafelé, amerre Názáretbe visz az út, hisz' ott volt otthonuk, szép kicsi házuk, kertjük — és nem mehettek haza, a gonosz Heródes miatt. — Azonban nem zúgolódtak, ájtatosan imádkozták: „Legyen meg a Te

akaratom!" — A jó Isten pedig úgy akarta, hogy néhány év múlva Heródes meghaljon. Amint ezt Szent József és Szűz Mária megtudta, rögtön hazamentek Názáretbe, nem Betlehembe, mert ide is Názáretből mentek a népszámlálás miatt. — Végre otthon lehettek a gyönyörű, virágos Názáretben! Szent József szorgalmasan dolgozott a műhelyben, — egész nap gyalult, faragott, fűrészelt. — Jézuska sokszor bement hozzá, mellette el-eljátszadozott, később segített is neki: kisöpörte a műhelyt, összeszedte a forgácsot, helyére tett minden szerszámot... Míg Szent József a műhelyben dolgozott, hogy megkeresse mindhármuknak (Szűz Máriának, Jézuskának, magának) a mindennapi kenyeret, addig Szűz Mária a házban szorgoskodott; takarított, főzött, vasalt... A Jézuska neki is segített: vizet hozott a kútról, megöntözte a virágokat... Így élt a Szentcsalád, náluk soha nem volt veszekedés, pörölés, a názáreti kicsi házban a béke és a szeretet uralkodott. A Jézuska mindenkivel kedves volt, a szomszédok és az egész város szerette Őt és mindenki boldog volt, hacsak pár szót is beszélgethetett az isteni Gyermekekkel.

Telt, múlt az idő s a Jézuska mindig nagyobb-nagyobbra nőtt és 12 éves lett. — Zsidóországban csak egyetlen templom volt — Jeruzsálemben. — Nálunk hány templom van? Meg sem tudjuk számolni, — csak itt a közelben is... Ha csak egy templom is volt az egész Zsidóországban, a jámbor emberek mégis minden évben húsvéti ünnepekre elmentek oda. — Gyerekek csak akkor mehetek el a nagy útra, ha már tizenkét évesek voltak. Tehát most már a Jézuska is velük mehetett. — Mennyire örült!

Láttatok-e már, gyermekek, körmenetet? Hogyan mennek abban az emberek? Így volt Zsidóországban is! Minden faluban, városban összeálltak az emberek: elől mentek a gyerekek, utánuk az asszonyok, ezek után a férfiak. — Így álltak össze Názáretben is, — amikor közeledett a húsvét ünnepe — hogy a templomba menjenek. A gyerekek között ott ment a Jézuska fehér ruhában, ájtatosan szenténekeket énekelve; az asszonyok között

ott volt Szűz Mária, a férfiak között a jóságos Szent József. Sokáig kellett menniök, míg a szent városba értek. Bementek a templomba és gondolhatjátok, milyen ájtatosan imádkozott a Szentcsalád! — Mikor elmúlt az ünnep, az emberek úgy mentek haza, amint jöttek: az egy városból valók összeállottak, együtt mentek. — A nagy tömegben Szent József és a Boldogságos Szűz Mária nem vették észre, hogy a Jézuska nincs a názáretiek között; hogy nem jött velük, úgy gondolták, hogy a rokonokkal vagy az ismerősökkel van. — A Jézuska pedig sem ezekkel, sem azokkal nem volt, hanem a templomban maradt.

Hová vitték Szent József és Szűz Mária a Jézuskát 12 éves korában? Hány templom volt Zsidóországban? Miért mentek oda? Mit csináltak ünnepek után? A Jézuska is velük jött?

Szeretnétek tudni, mi történt tovább? Ha figyeltek, elmondom. — A Boldogságos Szűz Mária és Szent József csak este, egész napi gyaloglás után vették észre, hogy a Jézuska nincs velük. — Jaj, de megijedtek! Fáradtak voltak, de nem pihentek le, hanem rögtön visszafordultak, keresni a Jézuskát. — Sötétedett már, mikor visszafelé mentek a réteken, amerről jöttek. Kiáltoztak: Jézuska! Jézuska! Semmi válasz. Minden bokorhoz odamentek, megnézték, nem az alá ült-e le a Jézuska pihenni — és elaludt. De nem volt sehol. Mindenkitől megkérdezték, hogy nem látták-e a Jézuskát, de nem tudtak a nyomára akadni három napig.

Ezalatt pedig mit csinált a Jézuska? Mikor a sok nép kiment a templomból, a papok és a zsidó tanítók visszamaradtak s ott tanították azokat, akik közéjük ültek. A Jézuska is odament közéjük. Először csak hallgatta, amit mondtak. De aztán tőle is kérdeztek egyet-mást. Az öreg tudós emberek nagyra nyitották a szemüket a csodálkozástól Jézuska felelete után és azt kérdezték egymástól: Ki ez az okos gyermek? Kinek a fia ez a gyermek? — Hát még mekkora lett a csodálkozásuk, mikor a Jézuska kédezett tőlük egyet-mást s az Ő kérdéseire alig tudtak felelni a zsidó papok és tanítók. — Mindenki

kíváncsi volt, szeretne volna tudni, ki ez a kisfiú, de nem merték megkérdezni, a Jézuska pedig hallgatott, még most nem akarta megmondani nekik.

Mit csinált a Jézuska a templomban? Kiknek a tanítását hallgatta? Hogyan tudott felelni a Jézuska a feltett kérdésekre?

Szűz Mária és Szent József már a harmadik napja járkáltak sírva, szomorúan, bánatosan és nagyon fáradtan Jeruzsálem utcáin, mikor a templom közelébe értek. — Bementek — és egyszerre eltűnt a szomorúságuk, megtalálták a Jézuskát! — Szűz Mária sietve hozzámegy és szól: „Fiam, Jézuskám, miért cselekedtél így velünk? Látnod, jó nevelőatyád és én milyen bánatosan kerestünk Téged!” A tudós öregek most néztek csak a Jézuskára, kíváncsiak voltak, mit fog válaszolni. Szelíden szólalt meg a Gyermekek: „Miért kerestetek, nem tudtátok, hogy abban a házban kell lennem, amely az én Atyámé?!” Ez a felelet inkább a zsidóknak szólt, de azok rögtön nem értették meg, hanem nézték-nézték ezt az okos Gyermekeket, hogy mily engedelmesen fogja meg szülei kezét és megy velük ki a templomból. Mikor becsukták az ajtót, mindnyájan úgy érezték, mintha napsütés után beborult volna az ég!

Nézzétek a képet! Melyik a Jézuska? Hol van Szent József? Hát Szűz Mária? Meddig kereste Szűz Mária és Szent József a Jézuskát? Hol találták meg? Mit csinált a Jézuska a templomban? Mit szólt neki Szűz Mária? Hogyan válaszolt a Jézuska?

A zsidó tudósok hallgattak egy kicsit a Jézuska távozása után, majd azt mondták egymásnak: „Hallottátok, az a Gyermekek azt mondta, hogy ez a ház az ő atyjának a háza.” — Kinek a háza ez a templom? Az Istené. Ha az Isten az ő atya, akkor ki Ő? Az Istennek a fia! — Most értették meg a Jézuska szavait, mikor Ő már vígan lépkedett Szent József és Szűz Mária között a názáreti úton. Otthon aztán folytatja előbbi engedelmes, szorgalmas, csendes, elvonult életét, hogy megmutassa, példát adjon minden gyermeknek, hogyan kell viselkednie?

Begyakorlás: Hány éves korában vitték el a Jézuskát a templomba? Milyen ünnepek voltak akkor? Mit csinált Szűz Mária és Szent József? Mit csinált a Jézuska? Mikor vették észre, hogy a Jézuska nincs velük? Mit csináltak mindjárt? Meddig keresték a Jézuskát? Hol találták meg? Mit szólt Szűz Mária? Mit felelt a Jézuska? Mit jelentenek e szavak?

Kérdések szerinti elmondás után a történet önálló elmondatása. Majd Jézus élete versben 8. szakasz.

Hagynók elmúlni ezt a hittanórát a nélkül, hogy a Jézuskáról egy verset ne tanultunk volna? Ugye ne hagyjuk el? Mondjuk hát együtt: (mutassuk)

*A kis Jézus növekedett, Napról-napra kedvesebb lett,
Példát adott minékünk, Hogy mindenkor jók legyünk!*
(Karban, majd egyenkint mondatom.)

Alkalmazás: Ahogy a Jézuskának, úgy nekünk is van édesmamánk, otthonunk. — Milyenek vagyunk mi otthon? Hasonlítunk-e a Jézuskára a jóságban és az engedelmségben? Kérdezzük meg csendben az örangyalkánkat! Hallgassuk csak, mit felel? ... A mai órán leckét adok: Otthon utánozzátok a Jézuskát! A jövő órán pedig elmondjátok, hogyan utánoztátok!

30. ÓRA.

Jézus megkezdí nyilvános működését.

Ismétlés: Jézus születésétől.

Ki utánozta a Jézuskát? Hogyan utánoztad? Hát te mit tettél a Jézuska kedvéért? Hát te? ... Ki fogja most a hittanórán utánozni a Jézuskát? Az megkapja ezt a képet! Ide teszem az asztalra, felétek fordítom, hogy jól láthassátok, mert ma arról fogunk tanulni, amit ezen a képen láttok.

Mit látunk hát rajta? Nézzük jól meg! Egy házat. A ház ajtajában ki áll? Szűz Mária. És az úton kit látunk? A Jézuskát. Nagyon jól nézzük meg, hogyan látjuk

a Jézuskát! Mint kis gyermeket? Nem, itt már úgy látjuk, mint egy felnőtt férfit, szakálla is van; ugye látjátok? A felnőtt embereket pedig már nem szokták becézni, például papátoknak sem mondhatja mindenki: Pista, Ferike? Hanem azt mondják például: Farkas István úr, ha levelet kapnak, arra is rá van írva: Nagy Ferenc úrnak. — Mikor Jézus Krisztusról mint felnőtt emberről beszélünk, akkor ne mondjuk ezentúl: Jézuska, hanem: Úr Jézus. — Ha Jézus Krisztusról mint felnőtt emberről beszélünk, hogy nevezzük Őt? *Ha Jézus Krisztusról mint felnőtt emberről beszélünk, Úr Jézusnak nevezzük.* (Néhánytól kikérdezem.)

Ugyanígy ha a jó Istenről beszélünk, nem illik azt mondani: Istenke, hanem csak így: jó Isten vagy Úr Isten.

Mikor szabad és illik tehát mégis azt mondanunk: Jézuska? Jól van, fiacskám, eltaláltad, ha a Jézuskáról mint kis gyermekről beszélünk. — Kis gyermekeket lehet becézni, mondják is: Mariska, Juliska, Janika, Ferike... mikor a kis Jézus kicsike volt, Názáretben is biztosan úgy hívta mindenki: Jézuska.

Tehát: kit látunk ezen a képen? Az Úr Jézust és a Boldogságos Szűz Máriát. — Mit csinálnak ezen a képen? Nem találjátok ki? Búcsúznak egymástól. — Milyen szomorú Szűz Mária arca, fáj a szíve, hogy el kell válnia isteni fiától. S az Úr Jézus is milyen szeretettel néz reá vissza, Ő is szeretne édesanyja mellett maradni, de a mennyei Atya akaratát kell teljesítenie. — A mennyei Atya akarata pedig az volt, hogy amikor az Úr Jézus *eléri a harminc évet* (30 éves lesz) *menjen az emberek közé, tanítani őket.* — Az Úr Jézus engedelmes volt mindhalálig, elbúcsúzott tehát názáreti ismerőseitől, barátaitól, búcsút vett édesanyjáól, a Boldogságos Szűz Máriától és ment ki a világba tanítani az embereket. Tanította őket, hogy mit kell *hinni, remélni*, mit kell csinálni, ha a mennyországba akarunk jutni.

Hova ment az Úr Jézus 30 éves korában? Miért ment az emberek közé? Mit tanított Jézus?

Mondjuk most el együtt, mutassunk is hozzá! *Elérte*

a harminc évet. Az emberek közé lépett. Tanította, mit higgyünk, Mit reméljünk, mit tegyünk. (Előbb karban, majd egyenkint mondják.)

Az emberek szívesen hallgatták az Úr Jézus tanítását, örültek, ha Vele együtt lehettek, ha a hangját hallhatták. Boldogok is lehettek azok a tanítványok, akiknek az Úr Jézus volt a tanítójuk! — Mindig több és több ember sereglett az Úr Jézus köré, azért a leghűbb és legjobb tanítványai közül kiválasztott tizenkettőt, hogy segítsenek neki tanítani. — Az Úr Jézus ezen 12 segítőjét másképen apostoloknak nevezzük.

Most kérdezek valamit! Ha a tanító néni nincs az osztályban, kinek kell engedelmeskednetek a tanító néni helyett? Jól van, a vigyázónak. A vigyázó a tanító néni helyettese. — Az Úr Jézus is választott helyettesét magának a 12 apostol közül; ennek a *főapostolnak pedig Péter volt a neve*. Fel is írom a táblára: Péter.

Kik segítettek az Úr Jézusnak tanítani? Hány apostola volt az Úr Jézusnak? Ki volt a főapostol?

Begyakorlás: Jézus élete versben 9. szakasz. Ha Jézus Krisztusról mint felnőtt emberről beszélünk, hogy nevezük Őt? Mit csinált Jézus 30 éves korában? Kik segítettek neki tanítani? Hány apostola volt az Úr Jézusnak? Ki volt a főapostol? Mit tanított Jézus és az apostolok?

Alkalmazás: Az Úr Jézus meghalt értünk a kereszten, az apostolok is mind meghaltak már, mit gondoltok, gyerekek, ki mondja meg a mostani embereknek, hogy mit kell hinni és remélni, mit kell tenni, hogy a mennyországba jussanak? Vannak az apostoloknak is helyetteseik, kik azok? A papok. Az apostolok kit helyettesítették? Az Úr Jézust. Kik helyettesítik most az apostolokat? A papok. Tiszteljétek, gyerekek — és szeressétek az Úr Jézus helyetteseit, a papokat és ha az utcán egy-egy pap bácsit, tisztelendő urat láttok, tisztelettel és illedelmesen köszöntsetek őt.

Vedd a sapkádat, kisfiam, menj hátra, gyere előre, gondold, hogy én egy pap bácsi vagyok — és mutasd meg, hogyan köszönnél! (Többel végigpróbáltatom.)

Hallottátok-e már ti, hogy mit kell tennetek, hogy

a mennyországba eljussatok? Látjátok, a hitoktató néni a tisztelendő úr helyett jött hozzátok, hogy megtanítsen benneteket erre. — Azért: legyetek mindig pontosan itt a hittanórán és nagyon-nagyon figyeljétek, hogy mindig az eszetekben maradjon az, amit tanulunk.

31. ÓRA.

Az apostoli hitvallás. a)

Ismétlés: Az előző óra anyaga.

Az apostolok nagy buzgalommal tanítottak és nagyon sok ember hallgatta őket. Mire tanították az apostolok az embereket? Ugyanarra, amire az Úr Jézus... hogy mit kell hinni, hogy a mennyországba jussanak. Mit kell tehát hinni (tudni), ha a mennyországba akarunk jutni?

Tudni, hinni kell, hogy Isten van, tudjátok-e már ti? Tudni kell, mit tehet meg az Isten. Tudjátok? Tudni kell, ki az Isten nekünk. Tudni kell, ki teremtette a világot? Tudni kell, mi a világ? Az ég és föld. — Mikor az apostolok már minderre megtanították az embereket, azt mondták nekik, — hogy ne kelljen annyit kérdezni — tegyétek össze a kezeteiket és mondjátok: Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében. — Mi azonban most ne tegyük össze a kezünket, hanem mutassuk, hogy könnyebben megjegyezhessek. Tehát kezdjük: *Hiszek egy* (mutatjuk az ujjunkon) *Istenben* (az égre mutatunk) *mindenható* (kezünkkel egy mindent összefoglaló mozdulatot teszünk) *Atyában*, (kezeket imához, mint a Miatyánknál) *mennynek* (fel) és *földnek* (le) *teremtőjében* (az akarás mozdulatát). Karban mondjuk.

Mikor ezt már tudták az emberek, az apostolok azt is megtanították nekik, hogy kicsoda, kinek a fia Jézus Krisztus. Ti tudjátok? Hát azt tudjátok-e, kicsoda Jézus Krisztus nekünk? No, nem nehéz kitalálni, ha az előbb azt mondtuk, hogy Isten az egész világ ura, — kicsoda akkor Jézus Krisztus? Ő is úr, a mi Urunk. — Ki tudná

megmondani, melyik a legszentebb név a világon? Jézus. — Bizony. — Éppen ezért, ha az Úr Jézus legszentebb nevét kimondjuk, tiszteletből fejet hajtunk. — Az apostolok is így csinálták, meg az emberek is, akik velük mondták: *és a Jézus Krisztusban* (fejet hajtunk), *Ő* (a fonomimikából vett ő betű mutatása) *egy* (ujjunkon) *Fiában* (milyen kicsi volt a Jézuska, az Isten Fia, mikor gyermek volt?), *a mi Urunkban* (hódoló meghajlás). Karban mondják.

Mondjuk el előlről, mutassuk! Kezeket a padra! Kezdjük: Hiszek egy...

Még többet is tanítottak az apostolok! Azt is például, hogy ki a Jézuska mamája? Nektek ez már nagyon könnyű, mert már régen megtanultuk, de azok a szegény emberek akkor hallották először. — Emlékeztek, mikor azt a képet mutattam nektek, mikor Gábor főangyal köszöntötte Szűz Máriát, láttunk még valakit azon a képen... Ki vette magára a galamb alakot? Hányadik isteni személy a Szentlélek? Számoljuk meg!... Atya, Fiú, Szentlélek. Mutassunk tehát a harmadik ujjunkra és mondjuk: *ki fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától.* (A karok olyan szétnyitása, mellyel tényt fejezünk ki.) Karban mondják. — Mondjuk el előlről!

Most, mert szép szorgalmasan mondogattátok, játszani fogunk! Mit? Egy nagyon jót találtam ki! — Néma iskolát. Jó? Kikről mondjuk, hogy némák? Akik nem tudnak beszélni. — Mostantól kezdve ti némák lesztek, én is, de azért fogunk beszélgetni, a szájunkat azonban ki nem nyitjuk. — Próbáljuk meg! Figyeljete, vajjon megértitek-e, amit mondani fogok?!

Mimikával elmutogatom a Hiszekegy eddig tanult részét. — Megértettétek? Mi volt? ... Most mondjátok el ti! Némaiskola, vigyázz! Kezdjük!

Most legyünk rendes iskola és mondjuk el szépen. — Mindenkinek járjon a szája és a keze!

Begyakorlás: A Hiszekegy I—III. ágazata mutogatással (tehát nem imaszerűen) való elmondása.

Az apostoli hitvallás. b)

Ismétlés: Jézus nyilvános működésétől.

Ma olyanról fogunk beszélni, amikről már hallottatok, de amikről még nem tanultunk. — Hallottátok ugye, hogy az Úr Jézust nagyon megkínozták, tövisszörűt tettek a fejére, keresztre feszítették. — Így halt meg a mi Urunk Jézus Krisztus, aztán eltemették, sírba tették. — Zsidóországban, ahol az Úr Jézus élt — egy kormányzó volt: Poncius Pilátusnak hívták. Hogy el ne felejtsetek, fel is írom a nevét a táblára: PONCIUS PILÁTUS.

Olvassátok el! Hogy hívták a kormányzót Zsidóországban? Ez a Poncius Pilátus engedte meg a zsidóknak, hogy az Úr Jézust megkínozzák és megfeszítsék.

Az apostolok ezt is megtanították az embereknek, először csak ők mondták el, hogy hogyan történt, aztán már mindenki el tudta mondani, hogy: *kínzaték* (a fejen a két kézzel koszorú alakot rajzolni) *Poncius Pilátus alatt, megfeszítették* (két kezét kitérve, mint a kereszten), *meghalt* (két kezét egyenesen lebecsátani) és *eltemették* (a föld felé mutatunk, egy sír domborulatát utánozva). Pár-szor karban elmondják, majd előlről ismételik — azután egyesektől már ki is kérdezem.

Az apostolok tovább tanítottak és megtanulták az emberek, hogy Ádám és Éva bűne miatt be volt zárva a mennyország és senki, de senki, még a jók sem juthattak oda. Mit gondoltok, gyerekek, hova jutottak hát a jók? Nem a pokolba, mert onnan soha ki nem jöhettek volna, de volt egy várakozó hely, az olyanféle volt, mint a pokol előszobája, úgy hívták, poklok; itt várakoztak a jók addig, míg ki nem nyílt a mennyország ajtaja. — Mikor nyílt ki a mennyország ajtaja? Mikor az Úr Jézus meghalt. — Krisztus testét eltemették, de a lelke alászállt ezekhez a várakozó lelkekhez, azután pedig eltemetése után a harmadik napon élve jött ki a sírból, feltámadt.

Ezt így mondták az apostolok: *alászállt* (egyik kézzel

földről lefelé egy félkört írunk le) a poklokra, harmadnapon (ujjunkon mutatjuk) halottaiból (fölfelé fordított tenyérrel a földre mutatunk) feltámadott (ugyanazon kéztartással hirtelen felemeljük kezünket). Karban többször elmondják, majd előlről kezdik.

Az emberek kérdezték az apostolokat, hogy hol van az Isten? Miért nem lehet legalább az Úr Jézus koporsóját látni? Az apostolok minden kérdésre feleltek és megmondták, hogy az Úr Jézusnak nincs itt a földön koporsója, mert Ő testestől-lelkestől felment a mennyekbe. — Ott fogjuk majd látni, ha mi is a mennybe jutunk, hogy ott ül a mindenható Atya Istennek jobb oldalán. — Ezt az Úr Jézus mondta az apostoloknak, de ők mindenkinek elmondták, mindenkit megtanítottak, hogy: *felméne a mennyekbe* (két kezünk mutatóujjával felfelé mutatunk), *ott ül* (karbavetett kéz) *a mindenható Atya Istennek* (mint az első ágazatnál) *jobbja* (jobb kezét mutatjuk) *felől*. Karban többször elmondják az új részt, majd a többihez csatolva az egészet.

Az egyik tanítás után az apostolok az égre mutattak és azt mondták az embereknek: „Legyetek jók, mert onnan fog majd eljönni az Úr Jézus, hogy a jókat jutalmazza, a rosszakat pedig megbüntesse! Vigyázzatok, mert senki sem tudhatja, mikor lesz ez az *ítélet!*”

Ahányszor mi is az égre nézünk, jusson eszünkbe az apostolok szava: *onnan leszen eljövendő* (égre mutatunk) *ítélni* (jobbról-balra egy széles félkört írunk le) *eleveneket — és holtakat* (a földre mutatunk).

Karban többször elmondják, majd előlről kezdik.

Játszunk ma is némaiskolát? No, nem bánom, de jók legyetek! Ma nem én mutatok előre, egy helyettest választok . . . Gyere ki, Ferkó, állj a helyemre, mutasd meg, tudnál-e néma gyerekeket tanítani! — Most mindnyájan mutassatok a „néma tanító bácsi”-val együtt!

Vége a „némaiskolá”-nak! Ki tudná most egyedül elmondani azt, amit a múlt órán és ma tanultunk? Vigyázzatok, a mutatást sem szabad eltéveszteni!

Begyakorlás: A Hiszekegy elmondása I—VII. ágazatig.

Az apostoli hitvallás. c)

Ismétlés: Jézus megkezdi nyilvános működését.

Tudjátok-e, gyerekek, mit mondunk rendszerint egy imádság végén? Ezt a szót: „Amen.” — Az apostolok tanítása, imádsága után még nem mondtuk: „Amen”, mert még nem jutottunk a végéhez. — Ma, ha figyeltek, végig megtanuljuk.

Az apostolok köré mindig több ember gyűlt, voltak olyanok is, akik a tanítás elejét nem hallották, ezért nem tudták, ki a Szentlélek. Megkérdezték tehát. — Mi már tudjuk; hányadik isteni személy a Szentlélek?

Milyen vallású vagy, kisfiam? Mit gondolsz, milyen vallásúak voltak az apostolok? Milyen vallásúak voltak azok az emberek, akiket az Úr Jézus és az apostolok tanítottak? Jól van, ezek mind katolikus keresztények voltak. — Az egész világ minden katolikus emberét mászóval *Anyaszentegyháznak* nevezzük. — Kik tartoznak az Anyaszentegyházba? Úgy van, minden katolikus ember, még akkor is, ha már nem él, meghalt és a lelke a mennyországban van, azért vannak a templomban a szentképek is.

Mondjuk el most azt, amiről eddig beszélgettünk, de úgy, mint azt az apostolok tanították: *Hiszek Szentlélekben* (harmadik ujjra mutatunk) egy (ujjunkkal) *katolikus* (egy összesítő kört rajzolunk és bele egy keresztet) *keresztény Anyaszentegyházat*. (Hova kell mennie minden vásár- és ünnepnap minden embernek, aki az Anyaszentegyházba tartozik? A templomba. Hogy ez az új szó — Anyaszentegyház — az eszetekben maradjon, csináljunk a kezünkéből templomot! Ki tud ilyet csinálni? No, nézzétek! Összeteszem a kezem, mintha imádkoznék, az ujjak hegyét együtt hagyom, de alul széthúszom, olyan most, mint a templom tornya és ha egy kicsit jobban megnézik, egy betűre is hasonlít! ... Melyikre? A nagy „A”-ra, legalább hamarabb eszetekbe is jut, mert „Any-

szentegyház" is „A”-val kezdődik.) Kiknek a képeit láthatjuk a templomban?

Mutatok egy képet, amelyet még nem láttatok! Az apostolok tanítják az embereket. — Hol vannak az apostolok? Hogyan ismeritek meg őket a többi ember között? Jól van, eltaláltatok, arról az aranyos karikáról, mely a fejük körül van. — Mi van a szentek feje fölött a képen? Rajzoljunk egy karikát a levegőbe, de úgy, hogy mindkét kezünk egyszerre egy fél karikát rajzoljon és egyszerre találkozzék. (Magunk előtt, befelé fordított tenyérrel.) A két kezünk most oly szorosan van egymásmellett, mintha nem is kettő, de egy lenne! Mondjuk tehát tovább (ismételjük az előbbi mozdulatot): *szenteknek egyességét*.

Karban többször elmondják, majd egész előlről kezdik.

Azt is hirdették az apostolok, hogy az Úr Jézus nemcsak azokat szereti, akik mindig jók voltak, hanem olyanokat is, akik bár rosszak voltak, bűnt követtek el, de megsajnálta rosszaságukat, megbánták bűnüket, meggyóntak. — Az Úr Jézus végtelenül irgalmas. — Belelát mindenki szívébe, és ha látja, hogy valaki igazán bánja rosszaságát és igéri, hogy többé nem tesz olyat, — annak megbocsát. — Azért folytatódik az apostolok imádsága így: hiszem... *a bűnők bocsánatát* (mellünket verjük), *testnek* (magunkra) *feltámadását* (hirtelen egész kézzel felmutatás, mint „halottaiból feltámadott”-nál) *és az örök életet* (az égre mutatva). Tegyük össze kezünket és mondjuk: *Amen*. — Karban mondják az új részt.

Mikor az emberek már mindezt tudták, lelkükre kötötték az apostolok, hogy el ne felejtsek — és ezért mondják el nagyon sokszor. — Az apostolok intése nekünk is szól, mondogassuk hát szorgalmasan otthon is, ezentúl minden hittanórán is!

Begyakorlás: Az apostoli hitvallás összefüggő (de nem imaszerű) elmondása mimikával.

34. ÓRA.

Jézus feltámasztja a naimi ifjút.

Ismétlés: Jézus megkezdi nyilvános működésétől — nagy súly helyezve a Credo elmondására.

Mit tanított Jézus? Tanította, hogy mit higgyünk, mit reméljünk és mit tegyünk, ha a mennyországba akarunk jutni. — Tudjátok-e már ti, hogy mit kell hinnünk, hogy a mennyországba jussunk? Hinnünk kell, amit az Úr Jézus tanított, amit az apostolok hirdettek, ami az apostolok imádságában van. — Hogyan szól az apostolok imádsága? A múlt órán tanultuk tehát, amit hinnünk kell, ma pedig arról fogunk tanulni, mit kell remélnünk, hogy a mennyországba jussunk. Előbb azonban egy történetet mondok el nektek az Úr Jézus életéből. Figyeljete csak!

Egyszer az Úr Jézus Jeruzsálemba akart menni a templomba. (Felrajzolom a táblára a zsidók szent városát, úgy, mint egyszer, emlékeztek? Ez a karika Jeruzsálem városa, itt a kereszt helyén volt a templom.) Az Úr Jézust az apostolok és sok nép kísérte. — Útközben egy városkán kellett átmenniök. Ennek a városnak ez volt a neve, olvassátok el! NAIM. (Kis karikát rajzolok, mert sokkal kisebb város volt, mint Jeruzsálem.) A régi városok nagy kőfallal voltak körülkerítve, hogy idegenek csak a kapun mehessenek be. — Gondoljatok egy nagy-nagy kertet, benne sok házat s a kertek is, a házak is egy magas, nagy kerítéssel vannak bekerítve s a városba bemenni, a városból kimenni csak két kapun lehet.

Hová akart menni az Úr Jézus? Kik kísérték Őt? Milyen nevű városhoz értek? Milyenek voltak a régi városok?

Mikor az Úr Jézus a város kapujához ért, éppen egy temetési menet jött ki onnan. A halott után egy siró, szegény özvegyasszony ment, a halott fiúnak a mamája. — Az özvegyasszony nagyon-nagyon sírt, mert egyetlen fia volt, akit most a temetőbe vittek. — Az Úr Jézus nagyon megsajnálta a szegény asszonyt, odament hozzá és mondta: „Ne sírj!” Azután a halotthoz lépett és így

szólt: „Te fiú, mondom neked, kelj fel!” Jézus szavára a fiú felült és szólni kezdett. — Azok, akik ezt látták, nagyon csodálkoztak és hitték, hogy az Úr Jézus az Isten Fia, mert különben hogyan tudta volna ezt megtenni?

Elhoztam a képet, hogy láthassátok Naim városának kapuját, a temetési menetet, a halott fiút, a mamáját — s az Úr Jézust. — Míg nézegetik, visszakérdezem: Hová akart menni az Úr Jézus? Melyik városkán kellett átmennie? Mivel találkozott az Úr Jézus a városka kapujában? Kit temettek? Mit mondott Jézus az asszonynak? Mit parancsolt a halottnak? Mit csinált a sok nép, mikor ezt a nagy csodát látta? Emberek, ha mégoly okos tudósok is, tudnak-e ilyet csinálni? Miért tudta az Úr Jézus megtenni?

Nemcsak ezt az egy halott fiút támasztotta fel az Úr Jézus, de még sok más is! — Van egy könyvem, Szentírás a címe, ebben benne van, hogy akármerre ment az Úr Jézus, mindenütt jót tett: ha szomorúakkal találkozott, azokat megvigasztalta, ha betegeket látott, azokat meggyógyította, a halottakat feltámasztotta. — Voltál már beteg, fiacskám? Ki gyógyított meg téged? Hogyan gyógyított meg a doktor bácsi? Megvizsgált, orvosságot adott, feküdnöd kellett, sokszor eljött hozzád és csak lassan-lassan, sokára lettél egészséges. — Az Úr Jézus nem így gyógyította a betegeket! Csak rátette kezét a beteg fejére és az rögtön meggyógyult.

Mikor a nép látta az Úr Jézus isteni, csodatevő hatalmát, nagyon sok beteget hozott hozzá: némákat, akik nem tudtak beszélni, — az Úr Jézus rátette szent kezét a beteg fejére és csak annyit mondott: beszélj! — és a néma tudott beszélni. Vakokat hoztak elébe: Jézus rátette kezét a beteg fejére és csak annyit mondott: Láss! És a vak ember rögtön látott. — Süketek jöttek hozzá: Jézus csak rátette szent kezét a fejükre és szólt: Hallj! S mindegyik jól hallott. — Sántákat és mindenféle betegeket hoztak Jézushoz s mindegyiket egyetlen szavával meggyógyította. — Gondolhatjátok, mennyi ember tolongott az Úr Jézus körül, annyian voltak, hogy egy egész

sereg lett belőlük, mindegyik kért valamit — s az Úr Jézus jót tett mindegyikkel.

Versben ezt így lehet elmondani: *Sok jót tett az emberekkel, Akik hozzá sereglettek. Betegeket gyógyított, Halottakat támasztott.* — Mondjuk el párszor, mutassunk is hozzá!

Begyakorlás: Jézus élete versben, 10. vers. Hogyan gyógyította meg az Úr Jézus a betegeket? Milyen nagy csodáról tanultunk ma? A naimi ifjú feltámasztásának elmondása, előbb kérdésekre, majd önállóan, saját szavainkkal.

35. ÓRA.

Az örök életről.

Ismétlés: Jézus nyilvános működésétől.

Miről is tanultunk a mult órán? Miért kellett feltámasztania az Úr Jézusnak a halott fiút? Mert nem élt, mert halott volt. Mikor mondják valakire, hogy már nem él? Mikor tudják valakiről, hogy már meghalt? Ha nincs benne a lélek. — Mikor egy ember meghal, utolsót sóhajt, kiszáll a lelke s úgy fekszik ott az a halott ember, mint az első ember feküdt, mielőtt az Isten a lelket belelehelte. A halott embernek is van szíve, de nem dobog, — miért? Mert nincs lelke. Van szeme a halott embernek is, mégsem látja a sok gyertyát, amit a ravatalánál meggyujtanak, — miért? Mert nincs lelke. Van füle is a halott embernek, mégsem hallja, hogy sírnak körülötte, — miért? Mert nincs lelke. Míg a lélek a testben van, addig él az ember, dobog a szíve, lát, hall, gondolkodik... mikor a lélek kiszáll a testből, az ember meghal.

Mi történik, ha az ember meghal? Mikor az ember meghal, a lélek kiszáll a testből. Mi történik a testtel? A testet koporsóba teszik, kiviszik a temetőbe, eltemetik a sírba. A test visszatér a földbe, oda, ahonnan az Úr Isten vette, mikor a testet megalkotta. — Láttatok már

temetést? Kiket temetnek el? Mi történik az emberrel, mikor meghal? Feleljünk együtt, mutassuk is! *Mikor az ember meghal, a lélek kiszáll a testből, a test pedig visszatér a földbe.* (Karban mondják, majd egyenkint.)

Mit gondolsz, kisfiam, meddig marad az ember teste a földben? Mindig? Nem mindig, nem örökké, csak addig — míg a világnak vége nem lesz. — Mi lesz hát a világ végén? Szeretnétek tudni? Figyeljetek, elmondom.

A jó Isten akarta, és lett a világ, tehát ha a jó Isten úgy akarja, egyszerre meg fog szűnni ez a világ, vége lesz. — Hogyan fogják ezt megtudni az emberek? A nap nem fog melegíteni, világítani többé, a csillagok is lehullanak az égről és az Úr Isten földre küldi angyalait, akik nagy trombitaszóval kihirdetik, hogy vége a világnak! Ezt a trombitaszót meghallja mindenki, aki él, de az is, aki már meghalt. Hogy hallhatja meg a sírban az a halott a trombitaszót, hisz' éppen az előbb mondtuk, hogy a halott nem hall!? — De a világ végén az Úr Isten megint egy nagy csodát tesz és a porrá, földdé lett testbe megint visszaküldi — most már örökre — a lelket, s az ember újra él, ki tud jönni a sírból, feltámad. Ezért van a temető kapuján nagy betűkkel kiírva egy szó (felírom):

FEL-TÁ-MA-DUNK!

Ez a szó vigasztalja azokat, akik szomorúan, sírva mennek be a temetőbe. Azt mondja nekik: ne sírjatok, hisz' ezek a sírok egyszer mind fel fognak nyílani; ne sírjatok, hisz' akiket most eltemetnek, egyszer megint élni fognak: feltámadnak! — Mit gondoltok, milyen lesz a testünk a feltámadáskor, olyan, mint most? Nem! Akik jók voltak, azok sokkal-sokkal szebbek lesznek, mint most, a rosszak pedig utálatos testtel fognak feltámadni!

Meddig marad az ember teste a földben? Most már tudjátok, mondjátok együtt. *Az ember teste a világ végéig marad a földben.* (Karban mondják.)

Mit tesz Isten az ember testével a világ végén? *Isten az ember testét a világ végén feltámasztja.* (Előbb karban mondják, majd egyenkint.)

Most már tudjuk, hogy mi fog történni a testünkkel.

— Az ember azonban nemcsak testből áll, hanem? ... Lélekből is! ... Vajjon mi történik a lélekkel, hova megy, mikor kiszáll a testből? ... Száll, száll a lélek végtelen magasságokon át egész az égig, s az Úr Isten megnézi, *megítéli* mindenkinek a lelkét. — Mi történik lelkünkkel, ha meghaltunk? Mondjuk együtt: *Ha meghaltunk, Isten megítéli lelkünket.* (Karban többször elmondatom.)

Szigorúan ítél az Isten és a mennyországba csak azokat engedi, akiknek tiszta, fehér a lelkük, akik hallgattak őrangyaluk szavára, akik jók voltak. Kik jutnak a mennyországba? *A mennyországba a jók jutnak, akiknek tiszta a lelkük.* (Karban.)

Mi történik a rosszakkal? A rosszaknak fekete, útalatos a lelkük, a jó Isten rá sem tud nézni, eltaszítja magától őket, a pokolba! — Kik jutnak a pokolba? *A pokolba a rosszak jutnak, akik nagy bűnt követtek el.* (Karban.)

Begyakorlás: Mi történik az emberrel, mikor meghal? Meddig marad az ember teste a földben? Mit tesz Isten az ember testével a világ végén? Mi történik lelkünkkel, ha meghaltunk? Kik jutnak a mennyországba? Kik jutnak a pokolba?

Alkalmazás: Ma megtanultuk, hogy mindnyájan feltámadunk, de hogy feltámadhassunk, előbb valaminek meg kell történnie ... Minek? Annak, hogy meg fogunk halni! Én is, ti is, mindnyájan! Csak mikor és hogyan? Azt csak a jó Isten tudja! Még ma? Lehet! ... Holnap? Lehet! ... Mi nem tudhatjuk! Kérdezd csak meg az őrzőangyalkádat, hová jutnál, ha ma kellene meghalnod? Felel az őrangyal? Mit mond? ... Különbözik ne is mondjátok meg nekem, tartsátok titokban, de javuljatok meg, legyetek jók, hogy biztosan remélhessük, hogy a feltámadás után együtt leszünk a mennyországban! — Mit kell remélnünk? Feleljen az egész osztály! Remélnünk kell, hogy mindnyájan eljutunk a mennyországba, ha jók vagyunk!

Isten tíz parancsolata. (I—II.)

Közvetlen ima után: Uljete le, gyerekek, de hagyjátok a kezeteket összetéve, mert ma úgy mondjuk el a „Hiszekegy”-et, mint imádságot. — Kezdjük! Hiszek egy Istenben... Ismétlésül a legutóbbi két óra anyaga.

Mit tanított Jézus? Jézus azt tanította, hogy mit higgyünk, mit reméljünk és mit tegyünk, ha a mennyországba akarunk jutni. — Mennyit tudunk már a hittanból! Az apostolok imádságában, a „Hiszekegy”-ben megtanultuk, hogy mit kell hinnünk, a mult órán azt tanultuk, hogy mit kell remélnünk, — ma azt fogjuk megtanulni, hogy... no, ki találja ki?... Jól van, hogy mit kell tenünk, ha a mennyországba akarunk jutni.

Mielőtt az Úr Jézus a földre jött, vajjon ki mondta meg az embereknek, hogy mit kell tenniök, hogy eljuthassanak az égbe? Maga a jó Isten. Hogyan tette ezt, szeretnétek tudni? Akkor figyeljete!

Már mondtam nektek, hogy régen, nagyon régen, mielőtt az Úr Jézus a földre jött volna, a zsidó nép igen jó volt, szerették a jó Istent s a jó Isten is szerette őket, úgyhogy őket választotta ki arra, hogy közéjük jöjjön a Megváltó. A zsidó nép nagy jámborsággal kérte az Úr Istent, hogy mondja meg nekik, mit kell tenniök, hogy a mennybe jussanak. Azt mondták: Uram, parancsolj és mi engedelmeskedünk.

Volt a zsidók között egy nagyon jámbor ember, aki a többinél is buzgóbban imádta az Úr Istent, — így hívták (felírom a táblára):

MÓ-ZES.

Mózes felment egy hegyre, itt az Úr Isten szólt hozzá és két kőtáblát adott neki, amelyre a parancsolatok voltak felírva. — Nézzétek a képen!

Mózes lehozta a két kőtáblát és a zsidó nép láthatta, hogy az Isten tíz parancsolatot adott az embereknek.

Hány parancsolatot adott Isten az embereknek?

Mire volt felírva a tíz parancsolat? Kinek adta Isten a tíz parancsolatot?

Láttátok-e már ezt a két kőtáblát valahol másutt is? Hol? A templomban. Hol van a templomunkban ez a két kőtábla? Ki látta? A szószék fölött. Vajjon miért van ott? Ha az emberek a templomba jönnek, arra is gondoljanak, hogy nem elég csak szépen imádkozni, hanem meg is kell tenni, amit az Isten parancsol! — De mit is parancsolt az Isten a tíz parancsolatban? Először ezt:

Uradat Istenedet imádjad és csak neki szolgálj! A jámbor nép azonban nem elégedett meg azzal, hogy elolvasta, de jól meg is tanulta! Mit gondoltok, mit parancsolt ezzel az Úr Isten: Uradat Istenedet imádjad? Könnyű kitalálni, hisz' erre már én is nagyon sokszor figyelmeztetek benneteket! Mikor imádjuk a jó Istent? Ha imádkozunk. — Tehát mit parancsol az Isten az első parancsolattal? *Az Isten az első parancsolattal azt parancsolja, hogy imádkozzunk.* (Karban mondják.)

Hogyan szól az első parancsolat? Mondjuk együtt! Mutassunk hozzá! *Uradat Istenedet imádjad és csak neki szolgálj!* (Karban többször elmondják, majd egyenkint.)

Az első parancsolat után hányadik következik? Jól van, a második. Hát ez hogy szól? — Így: Istennek nevét hiába ne vegyed! Mit parancsol ezzel a jó Isten? Azt, hogy ne esküdjél, ne mondd: Isten bizony, még arra sem, ami igaz, mert rendes gyerekek, aki nem szokott hazudni, úgyis elhiszik; hát még olyanra, ami nem igaz! Aki erre nem vigyáz, aki minduntalan azt mondja: „Isten bizony”, az bünt követ el, mert az Isten a második parancsolatban azt mondja: Istennek nevét hiába ne vegyed! Most pedig mondjátok velem (mutassuk): 1. Uradat Istenedet imádjad és csak neki szolgálj. 2. *Istennek nevét hiába ne vegyed!* (Karban többször elmondják, majd egyenkint.)

Begyakorlás: Hány parancsolatot adott az Isten az embereknek? Mire volt felírva a tíz parancsolat? Kinek adta Isten a tíz parancsolatot? Hogyan szól az első parancs? Hogyan a második?

Isten tíz parancsolata. (III—IV.)

Ima előtt: A multkor már olyan szépen mondtátok el az apostolok imádságát, hogy ma már a Miatyánk és Üdvözlégy után fogjuk elmondani mint imádságot. — Tehát mutogatni most már nem szabad!

Ismétlés: Az előző óra anyaga.

Ma nem hoztam be a képet a tíz parancsolatról, azért felrajzolom a két kőtáblát és bele is írom azokat a parancsolatokat, amelyeket már megtanultunk.

Hányadik parancsolatot tudjuk már? Hogyan szól az első? Hogyan a második? Mit gondoltok, mit fogunk ma tanulni? Elég, ha a tíz parancsolatból kettőt tudunk? Bizony nem, mind a tízet tudnunk kell!

Hányadik parancsolat következik a második után? Bele is írom: III. Hogyan szólhat ez? Így: Az Úr napját megszenteljed! — Ki tudja, melyik az Úr napja? Jól van, kitaláltátok, az Úr napja a vasárnap. Mit is mondtam az előbb, mit keli az Úr napján, vasárnap csinálni? Megszentelni! Hogyan lehet egy napot megszentelni? Mit csináltok ti, fiacskám, vasárnap? Nagyon szép, elmentek a templomba. — Lám, ezért nincs vasárnap tanítás, nem kell iskolába jönni, papának nem kell hivatalba meg munkába menni, csak azért, hogy mindenki megtarthassa az Isten parancsát, elmelessen a templomba. — De nem elég ám csak egy kicsit bemennünk a templomba és ott imádkozni, hanem akkor kell ott lennünk, mikor a pap bácsi az oltárnál imádkozik, a szentmisét mondja. — Mit parancsol tehát Isten a harmadik parancsolattal? Azt, hogy elmenjünk a templomba (a padon ujjainkkal a járást utánozzuk) és hallgassunk szentmisét (fülünkre mutatunk).

Mit parancsol Isten a harmadik parancsolattal? *Isten a harmadik parancsolattal parancsolja, hogy vasárnap templomba menjünk és szentmisét hallgassunk. (Karban mondják.) Mikor van szentmise? Szentmise csak reggel*

és délelőtt van. (Többtől kikérdezem.) Ki volt már délután is templomban? Volt-e akkor valamilyen ájtatosság? Ki tudja, hogy hívják azt az ájtatosságot, amit délután tartanak a templomban? Biztosan hallottátok már... Litánia. — Szép, ha a délutáni litániára elmegyünk, de ez nem kötelesség; azonban aki szentmisét nem hallgat, bűnt követ el!

Hogyan szól az Isten harmadik parancsolata? Mondjuk együtt! (Mutassuk!) *III. Emlékezzél arról, hogy az Úr napját megszenteljed!* (Előbb karban mondják, majd egyenkint az 1., 2., 3. parancsot.)

Hányadik parancs következik a harmadik után? A negyedik. Ezt már a másik kőtáblára írom: IV. Vajjon mit parancsol ezzel az Isten? Ebben a parancsban azt mondja meg a jó Isten, hogy az Ő helyetteseit, papánkat, mamánkat hogyan kell szeretnünk, és megparancsolja, hogy nekik engedelmeskedni kell! Azért így szól a negyedik parancsolat: *Atyádat és anyádat tiszteljed!* Ismételjétek! (Kísérő mozdulatul az ujjakból egy írott „a” betűt formálunk, mert „apa”, „anya” szavak ezzel kezdődnek.)

Emlékeztek, mikor a kis Jézuskáról beszéltem nektek? Elmondottam, hogy mily engedelmes, szófogadó volt a kis Jézus. — Ő nem felelt vissza édesmamájának, Szűz Máriának, mint a multkor az utcán egy fiú, ebből az osztályból! — Mily szomorú lehetett az Úr Jézus, mikor ezt látta! Pedig látta! Milyen szomorú volt az a jó mama is, hogy ilyen hálátlan, rossz fia van! Gyerekek! Nagyon-nagyon kell szeretnetek édesapátokat, anyátokat! Gondoljátok el, mi történt volna veletek, ha mint kis pólyásbabákat a jó szülők nem gondoztak volna! — Ha nem adtak volna enni, ha nem adtak volna ruhácskát?... A jó szülők nemcsak enni adtak, de folytonosan vigyáztak rátok. — Ki volt, aki még éjjel sem feküdt le, ápolt, mikor beteg voltál? Ki vett orvosságot drága pénzen, csak hogy meggyógyulj? Ki tanított járni, enni, beszélni? Ki volt az, aki szép ruhát vett neked? Ki íratott be az iskolába, hogy okos légy? Ki vett táskát, tolltartót, könyvet és más mindenfélét neked? Ki adott ma tízórait? Ki az, aki már

vár otthon, ha vége a tanításnak? Ki az, aki oly sokszor megsimogatja fejedet és megcsókol és azt mondja: „kicsi fiam”? Ugye, mindezt csak a jó papa, mama teszi? Vajjon miért oly jók veletek az édes szülők? Mert szeretnek! Háláljátok meg ezt a nagy szeretetet, szeressétek ti is édesapát, mamát olyan nagyon, ahogyan csak tudjátok; csókoljátok meg azt a két áldott kezet, — ha hazamentek az iskolából — mely annyit dolgozik, fárad, küzd értetek!

Mutassátok meg, hogy érdemesek vagytok arra a nagy szeretetre, mellyel szüleitek elhalmoznak és legyetek nagyon engedelmesek, szófogadók és nagyon sokszor, mindennap, kérjétek a jó Istent, hogy éltesse őket még nagyon sokáig, imádkozzatok érettük!

Mivel kell megmutatnunk, hogy szeretjük szüleinket? Mondjuk együtt: *Hogy szüleinket szeretjük, azt avval kell megmutatnunk, hogy nekik szót fogadunk és imádkozunk értük!* (Karbon, majd egyenkint mondják.)

Hogyan szól a IV. parancsolat? Mit parancsol evvel a jó Isten? Mondd meg, fiaskám, te biztosan tudod, hisz olyan szépen figyeltél! Nagyon jó! Mondjátok utána: *Isten a negyedik parancsolattal azt parancsolja, hogy szüleinket tiszteljük és szeressük és nekik engedelmeskedjünk.* Mondjátok még egyszer! (Ezután egyenkint kikérem.)

Most kérdezek valamit? Kinek kell engedelmeskednetek, ha szüleitek nincsenek veletek, mint ahogy itt az iskolában is? ... A jó Isten azt mondotta: Atyádat és anyádat tiszteljed! Igen, mert van egy igazi édesmamád, de van egy iskolai-mamád ... Ki az? Van egy iskolai-papád is, ki az? Az igazgató bácsi. — Lássátok! A tanító nénit, igazgató bácsit is úgy kell szeretni, mint édes szüleiteket, úgy kell nekik is engedelmeskednetek és úgy kell imádkozni is értük!

Begyakorlás: Hogy szól az Isten III. parancsa? Melyik az Úr napja? Hogyan kell az Úr napját megszentelni? Mikor van szentmise? Hogy szól a IV. parancs? Mit parancsol Isten a IV. parancsolattal? Hogy kell megmutatnunk,

hogy szeretjük szüleinket? Szüleinken kívül kiknek kell még engedelmeskednünk?

Alkalmazás: Jól nyissátok ki a fületeket, gyerekek! Ma leckét is kaptok! Milyen nap van holnap? Vasárnap! Mit kell tenni? Ne felejtsetek el: Nincsen azon a házon az Isten áldása, ahol elmulasztják a vasárnapi szentmisét! Azért teljesítsetek a III. parancsot s ha szüleitek nem engednek egyedül a templomba, addig kérjétek őket, míg el nem visznek magukkal!

Most pedig álljatok fel, imádkozunk! Imádkozzunk édes szüleinkért!

38. ÓRA.

Isten tíz parancsolata. (V—VIII.)

Ismétlés: A már megtanult parancsolatok.

Hány parancsot adott Isten az embereknek? Hányat tudunk már belőle? Hányat kell még megtanulnunk?

Mondjátok el karban a négy parancsot, amit már tudunk, addig felrajzolom a kőtáblákat. Hányadik parancsot fogjuk ma tanulni, tudjátok-e? Nagyszerű, jól eltaláltatok! Az ötödiket.

Evvel nem parancsol, hanem tilt az Isten.

Mit tilt Isten az ötödik parancsolattal? Megtiltja, hogy olyat tegyünk a másiknak, ami annak fájna. Pl. pofonütöd a másikat — fáj az annak? Megrúgod — fáj ez annak? Megvered — fáj ez annak? Lám, aki pofozkodik, rúgdos, vereszik, az bűnt követ el, vétkezik az ötödik parancsolat ellen! — Ha már a verekedés is bűn, mennyivel nagyobb bűn akkor az, ha valaki valakit megsebesít vagy meggyilkol! Azért szól így az ötödik parancs: *Ne ölj!* (A „ne” szónál kezünkkel egy tagadó mozdulatot csinálunk. Milyen betűvel kezdődik a következő szó, ölj? „ö”-vel. Tehát hogy el ne felejtsetek, mutassatok egy „ö” betűt) és mondjátok együtt: V. Ne ölj! (Karban.)

Hogyan szól az ötödik parancs? Csak az vétkezik

ellene, aki megöli a másikat? Nem. Az is, aki verekszik. — Ezt el ne felejtétek! Különösen jegyezze meg magának az, akit az ördög mindíg verekedéssel csábít a bűnre!

Hányadik parancs következik az ötödik után? A hatodik. Ez így szól: Ne paráználkodjál! Mit jelenthet ez a furcsa szó? Van a testünknek olyan része, melyet ruhával kell mindig takarni. Aki azzal játszik — paráználkodik! ViselkedjeteK, gyerekek, mindig úgy, akár játék közben, akár vetkőzésnél vagy ha bármit tesztek, hogy bármely pillanatban lefényképezhetnének benneteket s nem kellene szégyenkeznetek, hogy hogyan látnak meg a fényképen! Ha így tesztek, sohasem fogtok vétkezni a hatodik parancsolat ellen, amely hogyan is szól? *Ne paráználkodjál!* Mondjuk együtt! Mit hallok? Valaki azt mondotta: ne baráználkodjál! Nem „b”-vel, hanem „p”-vel kezdődik! Mutassatok tehát a szó elején egy „p” betűt. — Tehát mégegyszer! Hogy szól az Isten VI. parancsolata? Ne paráználkodjál. (Karban mondják.)

Mondjátok most előről az Isten tíz parancsolatát! Első... Második... Harmadik... Negyedik... Ötödik... Hatodik... A hetediket is könnyen hozzámondhatjátok! Az Úr Isten a hetedik parancsolattal megtiltotta, hogy a másét valaki elvegye! Hogy lehetne ezt másszóval mondani? Jól van, kitaláltad! Mondjátok vele együtt: *Hetedik: ne lopj!* (Néhányszor közösen elmondják.)

Kezdjük az ötödiktől! Ötödik... Hatodik... Hetedik...

Most a nyolcadik parancs következne, figyeljeteK, ez nehéz: Hamis tanúságot ne szólj felebarátod ellen!

Miről mondjuk, hogy hamis? Ami nem igaz. — Kiről mondjuk, hogy hamisat szól? Aki nem mond igazat. — Mit csinál az, aki nem mond igazat? Hazudik. Oh, de csúnya bűn a hazugság! Az első bűn a világon — hazugság volt. — Ki tudná megmondani, ki hazudott először?... Az ördög, mikor Ádámnak és Évának azt mondotta: „Egyetek csak erről a fáról, olyan okosak lesztek, mint az Isten!” — Akik nem mondanak igazat, azok az ördög fiai, tőle tanulják a hazugságot. A hazug,

a hamis ember igen útalatos a jó Isten előtt, azért aki szereti a jó Istent, aki a mennyországba akar jutni, az hamisságot (hazugságot) sohasem szól, az megtartja a VIII. parancsot. Ki vétkezik a nyolcadik parancsolat ellen? Egyesektől kikérdezem. — Hogyan szól a nyolcadik parancs? Hamis tanúságot ne szólj, — de tovább is van — felebarátod ellen. Mit jelent ez a szó: felebarát? ... Mit gondolsz? ... Nem találtad ell — Hát mit gondolsz te? ... Te sem találtad ki! No majd segíték! Mondd, fiacskám, ki teremtett téged? Hát téged? És a másik osztályból a fiúkat? Ki teremtette az „ószeres”-t? Hát a cigányt? Ki teremtett engem? Ki teremtett mindenkit? A jó Isten. Ki tehát a jó Isten minden embernek? A mennyei Atyja. Ha tehát mindnyájunknak egy közös mennyei Atyja van, akkor mi emberek mindnyájan mik vagyunk egymásnak? — Testvérek. — Ezt másképp úgy is mondjuk, hogy felebarátok vagyunk.

Ki a mi felebarátunk? Mondjuk együtt: *A mi felebarátunk minden ember.* (Néhányszor elismételik.) Ki tudná megmondani, miért minden ember a mi felebarátunk? ... Jól mondtad, kisfiam, mert minden embert a jó Isten teremtett. — Mondjátok utána mindnyájan: *Azért felebarátunk minden ember, mert mindenki a jó Isten teremtménye.* (Karban, majd egyenkint mondják.)

Most már egészen megértitek az Isten nyolcadik parancsolatát, ugye? Már tudjátok, mi az a „hamis” és tudjátok azt is, hogy mi az „felebarát”. — Hogyan szól tehát az Isten nyolcadik parancsolata? Mondjátok velem! *Hamis tanúságot ne szólj felebarátod ellen!* Mutassunk is hozzá, könnyebben fogjuk megjegyezni! Milyen betűvel kezdődik „hamis”? „H”-val. Mutassuk tehát! Mivel beszélünk, szólunk? A szájunkkal. Hogy mutatnád valakinek, hogy nem tudsz beszélni? A kezed forgatnád: „nem”; „beszélni” helyett a szádra mutatnál, — a „felebarát” szónál mutassatok a szomszéd felebarátotokra. — Nos, próbáljuk! Hamis tanúságot ne szólj felebarátod ellen! (Karban, majd egyenkint mondják.)

Begyakorlás: Hogy szól az V., a VI., a VII., a VIII.

parancsolat? Ki a mi felebarátunk? Miért minden ember a felebarátunk?

39. ÓRA.

Isten tíz parancsolata. (IX—X.) — A főparancs.

Ismétlés a 36. óra anyagától.

Még hány parancsot kell megtanulnunk, hogy tudjuk mind a tízet? Mégpedig melyik kettőt? A kilencediket és a tizediket. Ezeket ma fogjuk megtanulni. Figyeljete!

A kilencedik parancs ez: *Felebarátod feleségét ne kívánjad!* Mondjátok velem! Aki legelőször mondja el hibátlanul a két utolsó parancsolatot, az kap valamit! Tehát szorgalmasan mondogassátok! Hogyan szól az Isten kilencedik parancsa? (Karban mondják.)

De most következik az utolsó! A jó Isten egyik parancsolattal megtiltotta, hogy nem szabad a másét elvenni. Melyik ez a parancs? Jól van, eltaláltad, a hetedik. A tizedik parancsolattal meg azt mondja az Úr Isten, hogy nemcsak elvenni, de még elkívánni sem szabad a másik házát vagy mezejét vagy akármilyen (holmiját) jószágát! Azért a tizedik parancsolat így szól: *Se házát* (rajzoljunk a levegőbe egy házat), *se mezejét*, (Hogyan rajzolnád le a rétet, a mezőt? Egy egyenes vonallal. Tehát rajzoljunk a ház mellé egy mezőt is.) *se másféle jószágát* (egy „mindenfélé”-t kifejező mozdulat) *ne kívánjad!* Mondjuk el mégegyszer! (Karban mondják párszor, majd egyenkint.) Hogyan szól a kilencedik parancs? Hogyan a tizedik? Hányat kell még tanulnunk a tíz parancsolathoz? Már egyet sem, már tudjuk mind a tízet, azért mondjuk a végére: *Amen.* Ez azt jelenti, hogy vége.

Most mondjuk el előlről a tíz parancsolatot! (Karban elmondják.) — Most fogom meglátni, hogy ki tudja a legjobban a tíz parancsolatot, mert csak a számot mondom, s akire rámutatok, az folytatja. Lássuk hát: Első... Második... Ötödik... Nyolcadik... Tizedik... Te-

gyünk még egy próbát! Első... s így tovább!... Mondjuk el most közösen! (Mondják.)

Mivel ily jól tudjátok, elmondok egy történetet az Úr Jézus életéből.

Kiknek az országában élt az Úr Jézus? Mit gondoltok, tudták-e a zsidók a tíz parancsolatot? Természetesen. Nemcsak tudták, de meg is tartották, addig míg jók voltak. Volt egy ember, egy különben igen okos férfi, egy törvénytudó, ez azt gondolta magában: elmegyek az Úr Jézushoz és megkérdézem tőle, hogy a tíz parancsolat közül melyik a legfontosabb, a legfőbb, azt az egyet fogom megtartani és biztosan eljutok a mennyországba. — Úgy tett, amint gondolta: elment Jézushoz és kérdezte: „Uram, melyik a legfőbb parancsolat?” Az Úr Jézus így felelt neki: „A legfőbb parancsolat akarod tudni? Halld hát! Szeresd Uradat Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és teljes erődből. — Szeresd felebarátodat úgy, mint saját magadat!” A törvénytudó elment s azt gondolta magában: milyen jó, hogy megkérdéztem, elég ezt az egyet megtartanom! — Otthon azonban azon gondolkodott, hogyan is lehet ezt a legfőbb parancsolat teljesíteni — és látta, ha szeretni akarja a jó Istent teljes szívéből, teljes erejéből, akkor imádkoznia is kell mindennap, tehát meg kell tartania az első parancsolatot is. — Látta, ha szeretni akarja az Istent teljes szívéből, teljes lelkéből, teljes erejéből, akkor nem szabad hiába kimondania az Isten nevét, tehát meg kell tartania a második parancsolat is. — Látta, ha szeretni akarja a jó Istent teljes szívéből, lelkéből, minden erejéből, azt is meg kell tartania, ami a harmadik parancsolatban van meg. — Aztán tovább gondolkodott a törvénytudó, eszébe jutott a főparancsolat másik fele: Szeresd felebarátodat — úgy, mint saját magadat! — Belátta, hogy Isten után következő legelső felebarátjait, a szüleit tisztelni kell, ez pedig a IV. parancs. — Belátta, hogy aki felebarátját úgy szereti, mint saját magát, az nem öli, nem veri meg a másikat, az nem paráználkodik, az nem veszi el a másét és így tovább, — szóval mégis meg kell tartania a tíz paran-

csolatot, mert a főparancsolatban ugyanaz van megparancsolva, csak kevesebb szóval!

No most meglátom, ki figyelt a legjobban, ki fog felelni tudni a kérdésemre! Melyik az a parancsolat, amelyben röviden megvan mind a tíz? ... Jól van, most mondjátok mindnyájan együtt. *Az a parancsolat, amelyben röviden mind a tíz megvan — a főparancsolat.* (Karban mondják, majd egyenkint.)

Hogyan szól a főparancsolat? Mondjátok velem, mutassunk is! *Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből!* (Karban többször elmondják.)

De van a főparancsolatnak egy másik fele is, hogy szól az? *Szeresd felebarátodat úgy, mint saját magadat!* Mondjuk el ezt is mindnyájan néhányszor!

A mult órán már megtanultuk, hogy ki a mi felebarátunk. — Ki mondja meg? Ne kiabáljatok összevissza, azt fogom felhívni, aki a legszebben mutat fel! Mondd meg te! ... Te is elmondhatod! ... Te is! ...

Hogyan kell szeretnünk felebarátunkat? Mint saját magunkat. Mikor szeretjük felebarátunkat, mint saját magunkat? A multkor egy kisfiú — Pistinek hívták — a keresztmamájától négy szem cukrot kapott. Nagyon örült neki s mind a négyet egyedül akarta megenni, — de aztán eszébe jutott: én is örülök a cukornak, a testvéreim is örülnének — nekik is adok belőle. — Pistinek éppen három testvérkéje volt, mindegyiknek jutott egy, neki is. — Lám, ez a Pisti úgy szerette felebarátait, mint saját magát.

Hogyan szól a főparancsolat? Most már mindkét részt egyszerre mondjuk: *A főparancsolat így szól: Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből; szeresd felebarátodat úgy, mint saját magadat!*

Begyakorlás: Az Isten tíz parancsolata (egészen).
Hogyan szól a főparancsolat? Mi van a főparancsolatban?

Jézus szeretete a gyermekek iránt. — Viselkedés a templomban.

Ismétlés: Isten tíz parancsolata. — A főparancs.

De régen hallottam töletek az Úr Jézus életéről szóló verset! Mondjátok hát el, de nem énekelve! Betlehem kis falucskában... Sok jót tett az embereknek...

Szerette is mindenki az Úr Jézust, az emberek boldogok voltak, hacsak messziről is láthatták Őt! — Ha valami bajuk vagy bánatuk volt, bátran elmentek Hozzá, elmondták Neki, mert ismerték az Ő szerető szívét, tudták, hogy segítséget kapnak Tőle! Nagyon szerette az Úr Jézus az embereket, hisz' Ő maga mondta: „Gyönyörűségem az emberek fiaival lenni!” De az Ő kedvencei az emberek között mégis — tudjátok, kik voltak? A gyerekek. Hoztam is egy képet, ezen láthatjátok, hogy mennyire szerette az Úr Jézus őket. (Bemutatom a képet.) De mit gondoltok, hogyan kerülhettek a gyerekek az Úr Jézushoz? Ezt fogom ma elmondani nektek.

Késő délután volt. Az Úr Jézus egész nap tanított, fáradtan üldögélt. A tanítványok is vele voltak. Csendesen beszélgettek. Egyszer csak látják, hogy sok asszony tart feléjük és nem egyedül jönnek. Mindegyik vagy a karján hoz egy apróságot, vagy a kezénél vezet egy kisgyereket, a nagyobbacska meg előttük szaladva jönnek. Az apostolok rögtön gondolták, hogy kihez jönnek a mamák és a gyerekek, és eléjük mentek mondván: Ma nem engedhetünk benneteket az Úr Jézushoz, mert nagyon fáradt, egész nap tanított, éppen most pihent le, jöjjetek máskor!

Hallja ezt az Úr Jézus és szemrehányólag néz a tanítványokra és azt mondja: „Hát éppen a kedvenceimet, a gyerekeket nem engednétek hozzám jönni, hisz' ezeket szeretem a legjobban!” Örömmel néz aztán a sok gyerekre és azt mondja az apostoloknak: „*Engedjétek hozzám jönni a kisgyerekeket, mert ilyeneké a mennyország!*” — és kitárta mindkét karját a gyerekek felé. A gyerekek ezt látva, futva szaladtak, egyene-

sen az Úr Jézus kitárt karjaiba! — Mily boldogok lehetek ezek a gyerekek, akik érezték az Úr Jézus ölelését, akik beszélhettek vele, akik érezték áldó kezének simogatását.

Nézzetek csak a képre! Láthatjátok, a gyerekek, mennyire örülnek, milyen boldogok! Az Úr Jézus pedig milyen jóságos szeretettel ül közöttük, ölébe veszi a kicsikéket, beszélget velük, aztán megáldja őket.

Mit látunk a képen? Kik hozták az Úr Jézushoz a gyerekeket? Miért? Mit csináltak az apostolok? Mit mondott az Úr Jézus az apostoloknak? (Kétszer-háromszor ezen kérdésekre felelve elmondják a történetet, majd saját szavaikkal elbeszélve adják vissza.)

Mit csinálnátok, gyerekek, ha valaki bejönne az osztályba és azt ujságolná, hogy az Úr Jézus itt van Pesten!? — Te hozzá szaladnál? Elhiszem. Te is? Te is? ... Én sem maradnék itt, hanem versenyeznék veletek, ki lesz előbb ott! — Ilyesmi azonban nem történhetik meg, mert az Úr Jézus már testi alakban nem él az emberek között. Azonban ne gondoljátok, hogy az Úr Jézus jóságát és szeretetét csak azok a gyerekek, emberek élvezhették, akik egyszerre éltek vele! — Ránk is gondolt, minket is szeretett már akkor az Úr Jézus, mikor mi még a világon sem voltunk, velünk is együtt akart lenni! — De hogyan? Hiszen ha nem hal meg a keresztfán értünk, sohase lesz nyitva a mennyország!? Hogyan lehet akkor velünk is?! ...

Jobban szeretni senki sem tud, mint ahogy az Úr Jézus szeretett, s ebben a nagy szeretetében „kitalált” valamit, hogy itt lehessen a földön az emberek között, még akkor is, ha már a kereszten meghalt! — Hogyan tette ezt? Figyeljete csak! Megparancsolta az apostoloknak, hogy ha már Ő nem lesz velük, vegyék kezükbe a „fehér kenyeret” s hívják Őt le a mennyországból! — S megígérte, hogy az apostolok hívó szavára azonnal otthagya a mennyországot és megjelenik a „fehér kenyér” alakjában.

Az apostolok meghaltak, hát most senki sem hívhatja le az Úr Jézust a mennyországból a „fehér kenyér”

alakba? Kik tanítják az embereket most az apostolok helyett? Kik hívhatják tehát az apostolok helyett az Úr Jézust a „fehér kenyér” alakba? A tisztelendő urak, a pap bácsik. — Mikor hívják a pap bácsik a Jézuskát a „fehér kenyér” alakba? No, ki tudja? Aki megtartja az Isten III. parancsolatát, az tudja! — ...Mikor a szent-miséét mondják. — Láttátok már biztosan, mikor a szentmise közben a pap bácsi kezébe veszi a fehér kenyeret, lehajol föléje, behívja a Jézuskát s aztán felmutatja. Ki látta már? Milyen alakú ez a „fehér kenyér”? Kerek alakú és olyan vékony, hogy nem is kenyérnek, hanem ostyának látszik. — Ki van benne abban a „fehér kenyér” alakban, ostyában, melyet a pap bácsi felmutat? A Jézuska. Az emberek csak kenyérnek, ostyának látják, de ki van benne? Azért úgy hívják másképen: *szentostya*. Miben tartják a templomban a szentostyát? Egy arany pohárban, ezt kehelynek hívják. Hova teszi a pap bácsi az arany poharat, a kehelyt, melyben a szentostya van? Ki látta már az oltáron azt a kis szekrénykét? Te láttad? Te is? Te nem? Ki nem látta még? Akkor felrajzolom a táblára.

De ha a tisztelendő úr kinyitja az oltárszekrényt, nemcsak a *kehelyt* látjuk benne, hanem egy csillagos másik tartót is,ilyent ... — Ennek a tartónak közepén van egy kerek ablakocska, ezen át láthatjuk a Jézuskát a fehér kenyér színében. S mert ebben a szép tartóban az oltáron tartják a „legszentebb”-et, a Jézuskát a fehér kenyérben, azért ezt a „fehér kenyeret” *Oltáriszentségnek* hívjuk.

Ki van jelen az Oltáriszentségben? Mondjuk együtt: *Az Oltáriszentségben az Úr Jézus van jelen.* (Karban, majd egyenkint mondják.)

Milyen jó nekünk, velünk van a Jézuska! Nem ugyan emberi alakban, hanem a kenyér alakjában, a szentostya színében! Mily nagyon szerethet bennünket az Úr Jézus, ha a pap bácsi hívó szavára beleszáll a „fehér kenyér” alakba a mennyországból, itt bezáratja magát abba a kicsi szekrénykébe, hogyha akármikor akarnak az emberek hozzá menni, mindig ott találják. — Menjetek el ti is sok-

szor a Jézuskához, akár séta közben is, menjetek egész közel az oltárhoz és beszélgetsek a Jézuskával. — Hány oltár van a templomban? Melyik oltáron van a Jézuska, az Oltáriszentség? ... Honnan lehet azt tudni? Vigyázatok csak, megmondom! — Láttatok-e már egy piros lámpát a templomban? Nos, ahol ez a piros lámpa ég, ott, azon az oltáron van a Jézuska az Oltáriszentségben! — Ki fog elmenni a Jézuskához? Jól van, örülök, hogy ennyien, mindnyájan! Csakhogy ha valahová látogatóba megyünk, ott illedelmesnek kell lennünk, még inkább, ha a Jézuskát látogatjuk meg a templomban! Hogyan kell hát a templomban viselkednünk?

Ismertem egy kisfiút, Imrének hívták, az olyan illedelmes volt a templomban, hogy mindenki csodálkozott rajta. Mit és hogyan csinált Imre, elmondom nektek, hogy utánózhassátok!

Mikor Imre a templom ajtajához ért, levette a sapkáját, bement az ajtón, a szenteltvíztartóba belemártotta az ujjahegyét (nem az egész kezét), keresztet vetett és a padok mellett előre ment, hogy közel legyen a Jézuskához. Mikor az első padhoz ért, jobb lábával térdet hajtott, köszönt a Jézuskának és még előbbre ment, egész a rácshoz, ott letérdelt és beszélgetett a Jézuskával. Ilyenformán: Édes Jézuskám, eljöttem hozzád, hogy imádjalak, hogy megmondjam neked, hogy igen-nagyon szeretlek! — Hiszem, édes Jézuskám, hogy itt az Oltáriszentségben a fehér kenyér színében jelen vagy, látsz engem és hallod, amit mondok. Köszönöm, Jézuskám, hogy ma délelőtt megsegítettél és a számtanból egyesre tudtam felelni. Kérlek, édes Jézuskám, segíts továbbra is necsak engem, de édes szüleimet és a testvéreimet is! — Imádság volt ez? Mit gondoltok? Mit csinálunk, amikor imádkozunk? A jó Istennel beszélt-e Imre? Igen. Tehát imádkozott? Bizony! Látjátok, a Jézuskával úgy beszélhetünk, mint az édesmamánkkal, vagy a testvérünkkel, vagy mint a legjobb barátunkkal! Ha már Imrének több nem jutott eszébe, elmondott még egy Miatyánkot és Üdvözlégyet, aztán felállt, három lépést hátrafelé ment és megint térdet hajtott, köszönt a Jézuskának,

megfordult és lábujjhegyen a szenteltvíztartóig ment, ott megint keresztet vetett és kiment.

Próbáljuk meg mi is így, most itt az iskolában! Itt a tábla lesz az oltár, úgys az oltárszekrény van rárajzolva, — ott hátul lesz a templom ajtaja, az utolsó padnál lesz a szenteltvíztartó. — Gyere ki, kisfiam, hozd a sapkád és gyere be a templomba!... Mondd is, amit csinálsz! A térdhajtásnál vigyázz! Mindig azzal a lábunkkal hajtunk térdet, amelyik kezünkkel keresztet vetünk. Meg aztán a térdünk a földet érintse! Most gondold, hogy ott térdelsz a rácsnál és beszéljess a Jézuskával, úgy-hogy mi is halljuk, mit mondasz!... Most a kimenést lássuk!... Jól van. — Jöjjön most másvalaki!... (Ezt egyideig minden órán kettővel-hárommal elpróbáltatom.)

A mai órán megtanultuk, hogy hogyan kell a templomban viselkedni, hogyan lehet a Jézuskával beszélgetni, azért leckére azt adom fel, hogy a jövő óráig legalább egyszer menjetek el a templomba a Jézuskához. Már most gondolkozzatok, milyen szépet fogtok mondani Neki, és a jövő órán nekem is elmondjátok, mi szépet találtatok ki!

Nem minden osztályban sikerül egy óra alatt az egész „40. órát” leadni; ahol nem megy, kettéosztom és az egyik órán „Jézus szeretete a gyermekekhez”, a másikon „Viselkedés a templomban”-t veszem.

41. ÓRA.

Jézus ellenségei. — Jézus elfogatása.

Ismétlés: A tíz- és a főparancsolat, Jézus szeretete a gyermekek iránt (saját szavaikkal való elmondása).

Vajjon mehetünk-e mi is az Úr Jézushoz? Hova? Hogyan van az Úr Jézus a templomban jelen? Ki hívja bele az Úr Jézust a „fehér kenyér” alakba? Hogy hívják azt a „fehér kenyeret”, ami az oltáron van? Ki van jelen az Oltáriszentségben? Miben őrzik az Oltáriszentséget?

Mi ég a szentségház előtt? Hogyan kell a templomban viselkednünk? Ki volt látogatóban a Jézuskánál?

Nehezet kérdezek most, kíváncsi vagyok, ki tud majd felelni! Miért jött az Úr Jézus a világra? Mi által váltotta meg az embereket? Kereszthalála által. — Mit gondoltok, gyerekek, kik feszítették keresztre az Úr Jézust? Azok, akik szerették? Dehogy! Azok, akik nem szerették. Ezek annyira gyűlölték, hogy a keresztfeszítés előtt még kegyetlenül meg is kínozták — éppen erről fogunk ma tanulni.

Látom a szemetekből, hogy mennyire csodálkoztok, hogy voltak még olyan emberek is, akik azt a jóságos Jézust nem szerették, aki pedig annyi-annyi jót tett az embereknek? Voltak bizony! A zsidók közül voltak sokan, akik haragudtak az Úr Jézusra, mert bűneik miatt megszidta őket, mert megmondta nekik, hogy hazudnak, csálnak, hogy nem szeretik a jó Istent. Ezért aztán mindig jobban haragudtak az Úr Jézusra és egyszer összegyűltek, tanácskoztak, hogy mit is csináljanak, hogy már ne lássák az Úr Jézust, mit is csináljanak, hogy ne hallják a tanítását. Elhatározták, hogy meg fogják ölni. De hogyan tegyék? Gondolkoztak, tanakodtak.

Közeledett a húsvét ünnepe — amint most is — s az Úr Jézus apostolaival Jeruzsálembe ment. Hány apostola volt az Úr Jézusnak? Jók voltak-e az apostolok? Nem találtátok el egészen, mert a 12 közül tizenegy nemcsak jó, de szent is volt, hanem a tizenkettedik nem hasonlított hozzájuk, az gonosz volt. — Hívták pedig ezt a gonosz tanítványt Júdásnak. — Júdás meghallotta, hogy mit akarnak a zsidók az Úr Jézussal tenni, elment tehát a zsidók tanácsához és azt mondta nekik: „Mit adtok nekem, ha a kezetekbe adom őt?” A zsidók pedig feleltek: „Harminc ezüstpénzt!” — És Júdás ezért a pár ezüstpénzért megígérte, hogy majd meg fogja mondani nekik, mikor foghatják el legkönnyebben Jézust, hogy megöljék.

Kik nem szerették az Úr Jézust? Miért nem szerették őt? Mit határoztak ezek? Ki ment el a zsidó tanács-

hoz? Ki volt Júdás? Mennyiért árulta el Júdás az Úr Jézust?

És Júdás, a gonosz, a hűtlen tanítvány betartotta a zsidóknak adott szavát. — Mikor megtudta, hogy az Úr Jézus a húsvét előtti napon egész éjjel az Olajfák hegyén fog imádkozni — elsietett a zsidó papokhoz és megmondta nekik.

Ezalatt pedig az Úr Jézus a tizenegy tanítvánnyal kiment az Olajfák hegyére, hogy ott imádkozzék. — Tudta vajjon az Úr Jézus, hogy hol a tizenkettedik tanítványa? Természetesen! Hát azt tudta-e, hogy a zsidók mit akarnak vele csinálni? Azt is tudta! — Miért nem bűjt el akkor az Úr Jézus? Mert Ő szenvedni akart az emberekért, hogy kinyissa nekik a mennyország ajtaját.

Amíg az Úr Jézus az Olajfák hegyén imádkozott, Júdás vezette a zsidó katonákat, mutatta az utat, hogy merre menjenek, hogy az Úr Jézust mielőbb elfoghassák. — Már majdnem odaértek, mikor a katonák azt mondták: „Te, Júdás, ebben a sötétben talán az egyik tanítványt fogjuk elfogni, hogyan ismerjük meg, hogy melyik az Úr Jézus?” „Akit megcsókolok, azt fogjátok meg!” — felelt Júdás és ezzel szép arcot mutatott, úgy tett, mintha nagyon szeretné az Úr Jézust és hozzá lépett — megcsókolta.

Nézzétek a képen! (Amíg nézegetik, visszakérdezem: Hová ment az Úr Jézus a húsvét előtti napon? Mit gondoltok, miért hívták azt a hegyet Olajfák hegyének? Mert sok olajfa volt rajta. — Ki látott már olajfát? Milyen az? Miért ment az Úr Jézus az Olajfák hegyére? Mit csinált Júdás? Mit mondott a katonáknak, miről fogják megismerni Jézust?)

A katonák rávetették magukat az Úr Jézusra, összekötözték szent kezeit, olyan erősen, hogy a kötél mélyen a húzába vágódott, Ő szelíden tűrte mindezt, még azt is, hogy ide-oda lökdössék, üssék, verjék, amíg a hegyről leértek. — Az apostolok először meg akarták védeni az Úr Jézust, de ő nem engedte. — Vajjon miért? Meg tudta volna magát menteni az Úr Jézus, ha akarja? Megtehetette volna, hogy a katonák, akik szentségtörő kezeiket rá-

emelni akarták, azonnal szörnyet haljanak? Természetesen! Meg tudta volna menteni magát az Úr Jézus, ha akarja, de Ő nem akarta. Miért nem akarta? Mert szenvedni akart értünk, mert ki akarta nyitni a mennyország ajtaját nekünk!

Hadd lássam, ki figyelt a legjobban? Mindenki szeretete az Úr Jézust? Kik nem szerették? Mit csináltak egy éjjel vele? Mondjuk el ezt versben! Figyeljétek rám, mutassunk is hozzá!

Mégis sokan nem szerették, A rossz emberek üldözték, Egy éjjel meg elfogták, Iszonyúan kínozták. (Korban, majd egyenkint mondják.)

Begyakorlás: Jézus élete versben: 11. vers. Ki volt Júdás? Mit tett Júdás? Mennyiért árulta el Júdás az Úr Jézust? (A történet elmondása csak kérdésekre.)

Alkalmazás: Sajnáljátok-e, gyerekek, a szegény ártatlan Jézust? Haragusztok ugye ezekre a gonosz emberekre, hogy így bántak el vele — és hányszor csináltak ti is így?! Nem az Úr Jézust bántottátok, hanem helyette egy kisleányt vertetek meg, aki nektek semmit sem csinált! — Nem az Úr Jézust árultátok el, hanem egymásra árulkodtok! — Nem az Úr Jézust csúfoltatok, de helyette egymást csúfoljátok! Milyen csúnya dolgok ezek! S aki teszi, utánozza az Úr Jézust bántó zsidókat! Édes fiacskáim, nézzetek a képre és ígérjétek meg az Úr Jézusnak, hogy azért, mert Őt szeretitek, nem fogtok ezentúl egymásra árulkodni, nem fogtok ezentúl verekedni, sem csúfolódni!

42. ÓRA.

Jézust megkínózzák.

Ismétlés: A 36. óra anyagától.

Ma két képet is hoztam, nézzétek az egyiket! Mit láttok rajta? Az Úr Jézust. Mit csinálnak a zsidók vele? Korbácsolják. A múlt órán azt tanultuk, hogy „iszonyúan”

kínozták, ma megtanuljuk, milyen volt az az „iszonyú” kínzás.

Az Olajfák hegyéről az Úr Jézust Poncius Pilátushoz vitték. — Poncius Pilátus nevét már ismeritek a „Hiszek-e gy”-ből, tudjátok, hogy ki volt? Zsidóország kormányzója. — Poncius Pilátus nem volt rossz ember, csak gyáva; félt a néptől, hogy elkergetik, s nem lehet kormányzó többé. Azért nem merte mindjárt azt mondani a zsidóknak, hogy engedjék el az Úr Jézust, hisz’ semmi rosszat nem tett, hanem úgy gondolta, előbb megkínoztatja Jézust s úgy megkínozva megmutatja a népnek, akkor azok is megsajnálják — és nem fognak zúgolódni (haragudni), ha szabadon bocsátja.

Igy gondolkozott Poncius Pilátus és megparancsolta a katonáknak, hogy vigyék Jézust és korbácsolják meg. Örültek a gonosz zsidók, a kegyetlen katonák ennek a parancsnak s már vitték is az Úr Jézust... Ruháját lerángatták, egy oszlophoz kötötték... Kezükbé vették a korbácsot... Láttatok már korbácsot? De az nem olyan volt ám, mint a kutyakorbács, hanem ilyen ni... (Felrajzolom a táblára.)

Ilyen korbáccsal ostromozták szegény ártatlan Jézust! Az első ütés után már nagy sebek voltak rajta és patakokban csorgott szentséges vére. — De ne higgyétek, hogy csak egy-két suhintással befejezték a korbácsolást! Dehogy! Addig ütötték, verték szegény ártatlan Jézust, míg a katonák bele nem fáradtak. — Láthatjátok a képen is! Mily szelíden tűri ezt is az Úr Jézus! Kikért? Miért tűri? Hogy kinyissa a mennyországot!

Azonban ez még nem volt a kegyetleneknek elég kínzás! Nem engedték az Úr Jézust a saját ruhájába felöltözni, hanem egy lyukas, piros köpönyeget tettek a vállára, hogy mindenki kinevesse, aztán összekötött szent kezébe egy nádszálat tettek és azt mondták: „Királyt csinálunk belőled, ez a kormánypálcád!” Aztán eszükbé jutott, hogy a királynak koronája is van és tövisből koszorút fontak, Jézus fejére tették és nádbotokkal szent fejébe verték. — Mélyen mentek a tövises az Úr Jézus szent fejébe és arcát, haját előntötte a vér. — Így ült

ott az Úr Jézus (bemutatom a képet) csúfruhába öltöztetve, nádszál az összekötözött szent kezeiben, töviskorona a fején!

S még mindig nem elég! Kicsúfolják, kinevetik (nézések csak, hogy vigyorognak ezek a gonosz emberek!) és még szentséges, véres arcába bele is köpnek!

Sajnáljátok, édes gyermekeim, a szegény, ártatlanul értünk szenvedő Jézust! Sajnáljátok és szeressétek ezen túl még jobban, hisz' értetek, mindegyikünkért külön szenvedett, mert szeretett, mert azt akarta, hogy mindegyikünk Vele lehessen a mennyországban! — Hogyan mutatjátok meg, hogy nagyon szeretitek az Úr Jézust? Úgy, hogy a hittanórán nagyon figyeltek, mikor Róla tanulunk. — Most is mondjátok szorgalmasan velem, amit eddig tanultunk! De előbb kérdezek: Hogyan kínozták az Úr Jézust? (Mutassuk is!)

Korbácsokkal ostromozták, Tövisekkel koronázták, Náddal verték szent fejét, Véres arcát leköpték. (Karban mondják, majd egyenkint.)

Te sírsz, fiacskám? Bizony szomorú is, hogy annyit kellett az Úr Jézusnak szenvedni! Én is sírnék, de látod, mégsem sírok, mert arra gondolok, miért is szenvedett az Úr Jézus? Miért akarta kinyitni nekem is a mennyország ajtaját? Mert szeretett. — Hogy pedig az Úr Jézus szeret engem, az nem szomorú, annak inkább örülök és megköszönöm neki: Köszönöm, édes Jézuskám, hogy értem is szenvedtél, köszönöm, hogy szeretsz engem! Én is nagyon akarlak szeretni!

Tegnap a templomban voltam és éppen az Úr Jézus szenvedéséről gondolkoztam, mikor egyszerre csak megszólal az orgona és egy nagyon szép éneket énekeltek, amellyel figyelmeztették az embereket, hogy gondoljanak arra, hogy mennyit szenvedett értünk az Úr Jézus — és szomorkodjanak azon, hogy ezt a jó Jézuskát bántották meg annyiszor, mikor bűnt követtek el. — Arra gondoltam, hogy mi is megtanulhatnók ezt az éneket, ha akarjátok! Akarjátok? Jól van, akkor előbb elmondjuk a szöveget és csak aztán fogjuk énekelni.

Mondjátok: *Keresztények sírjátok, Mélyen szomor-*

kodjatok! Mégegyszer! Most tovább: Keseregjen (legyen szomorú) minden szív, Aki Jézusához hív! Ez annyit jelent, hogy legyen szomorú mindenki, aki szereti az Úr Jézust! — Most mondjuk el mégegyszer! Előlről!... Milyen hamar tudjátok! Most füleljetek, előbb én énekelem: Keresztények, sírjatok... Most ti! Vigyázzatok, mindenki a legfinomabb hangján! (Hogy ne ordítsanak.) Keresztények sírjatok...

Begyakorlás: Jézus élete versben 12. szakasz. Keresztények, sírjatok (ének).

43. ÓRA.

Jézust elítélik és keresztre feszítik.

Ismétlés: a 36. óra anyagától.

Poncius Pilátus úgy tett, amint gondolta: a véresre korbácsolt, a tövissel koronázott, leköpdösött, megcsúfolt Udvöztőt megmutatta a népnek. — Az hitte, hogy megsajnálják, mint ahogy ő is sajnálta és azt mondta: „Mit akartok, hogy csináljak még evvel a szegény, ártatlan Jézussal?” A zsidó nép egy pillanatra elhallgatott, megrémült a szörnyű szenvedés láttára, de a következő pillanatban torkuk szakadtából ordították: „Feszítsd meg őt!” S mikor látták, hogy Pilátus ezt nem akarja megtenni, azt kiabálták Pilátusnak, ha nem feszíted meg őt, ha nem adod a kezünkbe őt, elkergetünk, nem leszel kormányzó többé! — És Pilátus nagyon megijedt és azt mondta a zsidóknak: Nektek adom Őt, csináljatok vele, amit akartok! — Csak erre vártak a zsidók! Hozták máris a durva, szálkás fakeresztet, az Úr Jézus vállára tették és vitték fel a Kálvária-hegyre.

Dél volt, mire felértek. — Micsoda út volt ez szegény Jézusnak! Hányszor esett el a nehéz kereszt súlya alatt! S mindannyiszor ütni, korbácsolni kezdték, újra meg újra. Mikor pedig a hegy tetején voltak, letépték az Úr Jézus ruháit, ráfektették a keresztre, kezeibe és lábaiba

nagy szegeket vertek — így feszítették fel a keresztfára. — Aztán még két gonosz, bűnös rablógyilkost feszítettek keresztre, egyiket Jézus jobb oldalára, másikat a balra tették. — Így függött Jézus a kereszten a gonosztevők között, borzasztó kínokat szenvedve. — A zsidó nép pedig még ott a kereszt alatt is csúfolta, káromolta, gyalázta az Isten Fiát, a világ Megváltóját! — A szelíd, a türelmes, a végtelen jóságú Jézus pedig lenézett rájuk és nem büntette meg őket, amint megérdemelték volna, hanem még ott is imádkozott értük, kérte az ő mennyei Atyját, hogy bocsásson meg nekik! Nézzétek a képen! — Amíg nézik, visszakérdezem:

Mit csinált Pilátus a megkínzott Jézussal? Miért adta kezükbe Őt? Hogyan feszítették fel Jézust? Kiket feszítettek melléje? Lám, ezeket sajnálták, ezeket nem szögezték a kereszthez! Mit csináltak a haldokló Jézussal? Mit tett az Úr Jézus a csúfolódó emberekkel?

Három óra hosszat függött Jézus a kereszten, azután lehajtotta szent fejét, utolsót sóhajtott és meghalt. — Ebben a percben a föld remegni kezdett, a sziklák repedeztek, sűrű sötétség támadt. — A csúfolódó zsidó nép rettenetesen megijedt, félelemtől reszketve mondogatták: „Mégis csak az Isten Fia volt ez!” — Most már belátták, de már későn! — Történt pedig mindez azon a szomorú napon, amelyet nagypénteknek hívnak.

Melyik nap halt meg az Úr Jézus? Hány nagypéntek van egy esztendőben? Hány péntek? Szép volna-e, ha az Úr Jézus szenvedéseire csak minden évben egyszer, nagypénteken gondolnánk? Bizony, nem volna szép, hálátlanság lenne tőlünk az Úr Jézus iránt. — Azért nemcsak nagypénteken, hanem minden pénteken kell, hogy eszünkbe jusson, hogy mennyit szenvedett értünk az Úr Jézus! Ezért parancsolja meg az Anyaszentegyház, hogy egy pénteken se együnk húst! — Ezt jegyezzétek meg jól s pénteken jusson eszetekbe!

Mit nem szabad pénteken ennünk? Miért? Miért kellett az Úr Jézusnak a kereszten meghalnia? Azért, mert Ádám és Éva bűnt követtek el, mert a többi emberek is vétkeztek, mert mi is rosszak voltunk. — Az Úr Isten

bezárta a mennyország ajtaját, de midőn az Úr Jézus meghalt, újra kinyitotta. A kereszt, az Úr Jézus keresztje volt az a kulcs, mely kinyitotta a mi számunkra is a mennyországot.

Mivel nyitotta ki az Úr Jézus a mennyországot? Mikor halt meg az Úr Jézus a kereszten? Mondjuk el együtt, amit eddig én mondtam el nektek! Kezeket a padra! Mutatni is fogunk!

Elitelték csúf halálra, Felszegezték kereszfára, Ott meghalt sok kín után, Nagypénteken délután. (Karban mondják, majd egyenkint.)

Begyakorlás: Jézus élete versben 13. szakasz. Melyik napon halt meg az Úr Jézus? Ennek emlékére mit nem szabad ennünk pénteken? Ki parancsolja ezt?

Alkalmazás: Mindezt, amit ma elmondtam nektek és amit a mult órákon is tanultunk az Úr Jézus kinszenvedéséről, még sokkal szebb képekben, mint amilyeneket én mutattam nektek, láthatjátok a templomban. — Köröskörül a templom falán vannak a képek, melyek mind az Úr Jézus kinszenvedését mutatják. — Közeledik a húsvét ünnepe, előtte pedig most van az Úr Jézus szenvedésére való emlékezés ideje, menjetek el a templomba, nézegessétek meg ezeket a képeket! De ne a szentmise alatt, hanem — mondjuk — egy délután. — Menjetek be a templomba, mint ahogyan azt tanultuk, keressétek meg az első képet, könnyű lesz megtalálni, mert egy I-es van alája írva. — Látni fogjátok rajta, amint Pilátus elítéli, a zsidók kezébe adja Jézust. — Jól nézzétek meg a képet, sajnáljátok meg az Úr Jézust és mondjátok el egy Miatyánkot és egy Üdvözlégyet. — Aztán menjetek el a második képhez, azt is nézzétek meg, annál is sajnáljátok meg a Jézuskát, mondjátok el egy Miatyánkot és Üdvözlégyet és menjetek a harmadikhoz és így tovább. — Az Úr Jézus szívesen fogja venni, jól fog esni az Ő szent Szívének, ha így mutatjátok meg, hogy szeretitek Őt.

44. ÓRA.

Jézus eltemetése.

Ismétlés: Jézus kínszenvedése.

A mult órán elmondtam nektek, mi történt, mikor az Úr Jézus meghalt a kereszten, hogy a nap elsötétedett, hogy a föld megrendült, hogy a sziklák megrepedtek, hogy a zsidók mennyire megrémültek... Ezek a csodálatos dolgok azonban nem sokáig tartottak... újra kiderült, a természet újra megnyugodott. — Az Úr Jézus hívei, akik nem voltak fenn a Kálvária-hegyen, most az Úr Jézus nélkül sehogy sem tudtak megnyugodni, felmentek az Úr Jézus keresztfájához.

Innen van az a szép ének, amit bizonyosan hallottatok is már énekelni: A keresztfához megyek... Az Úr Jézus szenvedésére való emlékezés idején — most a nagyböjtben — olyan jó ezt énekelni! Mutassuk meg, hogy szeretjük a Jézuskát és köszönetből, hogy értünk annyit szenvedett, énekeljük el, — de előbb tanuljuk meg a szöveget.

Mondjuk együtt: *A keresztfához megyek, Mert máshol nem lelhetek, Nyugodalmat lelkemnek.* (Karban mondják néhányszor.)

Most gondoljuk, gyerekek, hogy igazán megyünk a kopár, sziklás Kálvária hegyére az Úr Jézus keresztfájához és nagyon ájtatosan énekeljük: A keresztfához megyek... Mégegyszer! (Néhányszor átvesszük.)

Tovább is van: *S ott talállok, oh Szűzanya, Fájdalomtól bágyadozva, Tör veré át lelkedet!* (Karban mondják, majd eléneklik, mint előbb.)

Most elmondom, mi történt Jézus halála után. — Amíg a jámbor, jó emberek mély imádsággal vették körül a kereszten függő halott Megváltót, addig az Úr Jézus két hűséges barátja elment Pilátushoz és megkérték, hogy engedje az Úr Jézus holttestét a keresztről levenni és eltemetni. — Pilátus megengedte, és a két hűséges ember sietve ment fel a Kálvária-hegyre. — Vigyázva, a legnagyobb tisztelettel húzták ki a rettenetes szöveget

az Üdvözítő lábaiból, szent kezeiből és így vették le a keresztfáról. — Amíg szerszámjaikat elrakták, a halott Jézust édes Anyjának, a Boldogságos Szűz Máriának ölébe tették. — Nézzétek, ilyen kicsi képen mutatom meg nektek! Mindegyiknek adok kölcsön egyet, aki nagyon jó lesz, az örökre is megtarthatja. — Nézzétek hát, mennyire szomorú a Szűz Mária arca, hogy fáj a szíve, halott fiát tartani ölében! Nem is olyan régen mint kicsi, aranyhajú gyermeket dajkálta, az ölében tartotta Jézuskáját — és most megkínózva, sebekkel borítva, tövissel koronázva, meggyalázva, holtan tartja ölében! Szegény Szűz Mária, ő is nagyon sokat szenvedett, az Úr Jézus után a legtöbbet!

Már esteledett, azért sietve fehér lepedőbe takarták az Úr Jézus holttestét és egy sziklába vágott sírba tették. — A hűséges tanítványok és akik szerették az Úr Jézust, mind ott voltak és szomorúan, sírva kísérték el Mesterüket, Tanítójukat utolsó útjára. Nézzétek a képet! — De ott voltak a zsidók is, — eljöttek, mert eszükbe jutott, hogy az Úr Jézus még életében megmondotta, ha majd meghal, csak három napig lesz a sírban, aztán élve jön ki onnan, feltámad. — Félték még a halott Jézustól is — és azért jöttek a temetésére, hogy a sírt úgy elzárják, hogy az Úr Jézus ne tudjon kijönni belőle.

Mikor a sírban már benn volt az Úr Jézus, több katoná egy óriási kőlapot hurcolt a sír nyílására, azután nagy pecsétekkel lepecsételték a sírt. — Még ezt mindig nem tartották elégségesnek, két fegyveres katonát állítottak a sír mellé, őrizni a halott Jézust.

Mit csináltak Jézus halála után az ő barátai? Milyen sírba temették az Úr Jézust? Kik voltak a temetésen? Miért jöttek a zsidók is? Mit csináltak a zsidók, hogy az Úr Jézus ki ne jöhessen a sírból?

Most mondjuk el versben! Mutassunk is hozzá: *Levették a keresztfáról, Sírt csináltak kősziklából, Testét oda temették És katonák őrizték.* (Karban, majd egyenként mondják.)

Begyakorlás: A keresztfához megyek... (ének) és Jézus élete versben a 14. szakasz.

Alkalmazás: Ki látta az Úr Jézus sírját máshol is, nemcsak ezen a képen? Hol láttad? Mikor? Igen. Minden évben az Úr Jézus halálának napján — melyik az? — nagypénteken minden templomban csinálnak egy szép, díszes sírt és beleteszik az Úr Jézus szobrát, hogy mindenki, aki odajön, láthassa, hogy hogyan feküdt az Úr Jézus a sírban.

Szeretném látni, van-e köztetek egy igazán okos gyerek? Ki az? No, most kipróbállak! Mondd meg, kislíam, az a szobor az igazi Jézuska-e? Nem. Az csak az Úr Jézusnak a képe, hogy az emberek elképzeljék, hogy milyen volt, mikor emberi alakban volt közöttük. A szentsírban, — amit nemsokára a templomban csinálni fognak — azonban ott van az igazi Jézuska... Hogyan? Minek a színében? Bizony! Nagypénteken, ha majd elmentek a templomba, nézzétek meg a szentsírt, — de ne felejtsetek el, hogy nem a sírban, hanem a sír felett ott van az Úr Jézus a kenyér színében, abban a szép, sugaras tartóban. — Térdeljetek le a szentsírnál, imádkozzatok, köszönjétek meg az Úr Jézus végtelen jóságát és szeretetét irántunk! — Azt ígérjétek meg, hogy nem fogtok a templomban beszélgetni (evvel csak megszorítanátok a Jézuskát), ha még úgy tetszenék is valami, ha még úgy szeretnétek is valamit mondani a mamátoknak! A templomban csak a Jézuskával beszélgetsetek, aztán, ha kijöttök, mindent elmondhattok a mamának. — Igéritek? Nos, hogy eszetekbe jusson, amit ma ígértetek, tartsátok meg a képecskét!

45. ÓRA.

Ha még húsvét előttre esik, úgy Jézus kinszenvedését és halálát ismételtetem.

46. ÓRA.

(Első óra húsvét után.)

Jézus feltámadása.

Mennyire örülök, hogy újra láthatlak benneteket, kedves gyermekek! Az elmúlt szomorú nagyhéten sokszor gondoltam rátok, hogy megteszitek-e azt, amire az utolsó órán figyelmeztettek titeket!? Ki felejtett el a szenvedő Úr Jézusra gondolni? Mindegyitek az eszében tartotta?! Ez igazán szép, meg is fog áldani érte az Úr Jézus! Mondd el, kisfiam, mit csináltál a húsvéti vakáció alatt? Voltál-e templomban? Hányszor? Megnézted az Úr Jézus szenvedéséről szóló képeket? Sajnálta az Úr Jézust? Imádkoztál a képeknél? Nagypénteken ki volt templomban? Ugye milyen gyászos volt minden — miért? Látad-e a szentsírt? Mit csináltál a szentsírnál?

Már nincs szentsír a templomban, tudjátok-e miért? Nagyszerű, hogy már mindent tudtok! De tudjátok-e azt is, hogy hogyan támadt fel az Úr Jézus? Azt még nem — ezt ma fogjuk megtanulni.

Miután az Úr Jézus meghalt, hű barátai mit csináltak? Hová temették? Kik jöttek a temetésre? A zsidók miért voltak ott? Miért pecsételték le a sírt? Miért állítottak katonákat a sír mellé?

Azonban hiába tettek akármit, mégis úgy történt, ahogy az Úr Jézus azt előre megmondotta. — Mi történt az Úr Jézussal, mikor meghalt? A lelke kiszállt a testéből — a teste pedig a sírba tért. — Itt feküdt Jézus holtteste nagypénteken (első nap), nagyszombaton (második nap). A harmadik napon, húsvét vasárnapján történt valami: Jézus egyesítette lelkét testével. Jézus lelke ismét beleszállt testébe — és akkor Jézus ismét élni kezdett — kijött a sírból, feltámadt! — Nézzétek a képet! Amíg nézik, visszakérdezem: Hány napig maradt Jézus holtteste a sírban? Mi történt a harmadik napon? Melyik volt a harmadik nap?

Most mondjuk együtt: *De csak három nap maradt*

ott (a sírban). *Húsvét reggel feltámadott!* (Karban, majd egyenkint mondják.)

Ki volt a feltámadási körmeneten? Ott körülvitték a feltámadt Krisztus szobrát. Ki látta? Mondd, fiacskám, az igazi Úr Jézus volt-e az a szobor? Nem, mint ahogy ez a kép sem az igazi Jézus Krisztus, csak a képe, az pedig csak a szobra volt, hogy az emberek jobban tudják elgondolni, hogy milyen volt az Úr Jézus emberi alakban. — De azért a feltámadási körmeneten ott volt igazán és valóságban az Úr Jézus! Hogyan? Minek a színében? Mibe volt beletéve az Oltáriszentség? Kik mentek előtte? Mit csináltak az emberek, mikor az Úr Jézus az Oltáriszentségben elment mellettük? Bizony, én is láttam, hogy csak lehajoltak, a helyett hogy letérdeltek volna! Ez az illetlenség bizonyosan rosszul esett az Úr Jézusnak! Ha egy bácsival vagy nénivel találkozunk az utcán, ugye meghajtjuk magunkat, és annál jobban hajlunk meg, minél jobban tiszteljük és szeretjük azt a valakit. — Ha az Úr Jézussal találkozunk a körmenetekben, elég-e, ha Őt is csak egy meghajlással köszöntjük? Bizony nem! Azért jegyezzétek meg magatoknak, gyermekeim, ha körmenetekben találkoztok az Úr Jézussal, addig míg mellettetek elmegy, úgy illik, hogy letérdeljete!

Hányadik nap támadt fel az Úr Jézus? Mi történt húsvét napján?

Az örök mindebből semmit nem vettek észre. — De azt már észrevették, hogy egy ragyogó, fényes angyal száll le — és elhengeríti a nagy követ. — A fegyveres katonák úgy megijedtek, hogy a földre estek és mozdulni sem mertek. — Miért hengerítette el az angyal a kölapot? Hogy mindenki láthassa, hogy a sír üres. — Amint a katonák nagy ijedtsége elmúlt, fel mertek tekinteni, — látták a nyitott, üres sírt — azonnal futva rohantak be a városba és kiáltozva hirdették mindenkinek: „Amint megmondotta vala, feltámadott!”

Amíg a katonák a városban voltak, szomorú, kisírt szemű asszonyok jöttek Jézus sírjához. — Messziről látták már, hogy a sírt elzáró kölap el van hengerítve. — Meggyorsították lépteiket, hogy mielőbb láthassák, miért

van ez. — Odaérnek, benéznek a sírba — látják, üres! „Hogy történhetett ez?” — gondolják magukban — és ugyanebben a pillanatban egy hangot hallanak — oda-néznek, a szépséges angyalt látják maguk előtt, aki kérdi tőlük: „Kit kerestek?” Majd felel nekik: „Jézus nincs itt, — feltámadott!”

Eltűnt minden szomorúság az arcokról, ujjongva örültek, hálát adtak a jó Istennek, hogy megérhették az Úr Jézus legnagyobb dicsőségét. — Miért örültek oly nagyon a jámbor asszonyok Jézus feltámadásának? Mert Jézus olyat tett feltámadásával, amit soha senki nem tudna megtenni, megtette a legnagyobb csodáját: magamagát támasztotta fel — s evvel mégegyszer megmutatta, hogy Ő Isten. — Nekünk nem örömdetes Jézus feltámadása? Dehogynem, hisz' először is örülünk az Úr Jézus dicsőségének, másodszor örülhetünk annak is, hogy amint az Úr Jézus feltámadt halottaiból, úgy mi is egyszer fel fogunk támadni! — Örüljünk, örvendezzünk és vigadva adjunk hálát az Úr Istennek! — Énekeljük hát: „*Alleluja, vigadjunk, Istennek hálát adjunk!* (Néhányszor elismétlik.)

Begyakorlás: Hány napig maradt Jézus a sírban? Mi történt a harmadik napon? Melyik nap Jézus feltámadásának napja? Jézus élete versben 15. szakasz két első sora.

A húsvét utáni órákat április végéig ismétlésre fordítom. — Április utolsó órájában a Mária-tiszteletről tanítok. — Ez, mint új anyagközlés körülbelül a

47. ÓRA.

A májusi Mária-tisztelet.

Milyen hónapban vagyunk most? Melyik hónap következik? Május. Még nincs itt, máris zöld a fű, levelesek, virágosak a fák, illatos a levegő, kellemes a szellő, meleg a napsugár, — a madárkák csicse-regve, énekelve dicsérik a jó Istent. — Hát még

májusban, sokkal szebb lesz! Május a legszebb hónapja az egész esztendőnek!

Az Anyaszentegyház ezt az egész hónapot — éppen azért, mert a legszebb — annak szentelte, akinek a legszebb volt a lelke az összes emberek között: a Boldogságos Szűz Máriának. — Meghagyja az Anyaszentegyház minden katolikus gyermekének, hogy ebben a hónapban mutassa meg különösebben, hogy szereti a Szűzanyát. Ezért van annyi-annyi virág a réten, a kertben, hogy legyen mivel díszíteni Szűz Mária oltárát, ezért van minden este „májusi ájtatosság” a templomokban, ezért hangzik el májusban annyi sok Mária-ének!

Ki ne szeretné a Boldogságos Szűz Máriát? Aki a Jézuskát szereti, az szereti Szűz Máriát is, az ő édes Anyját! Hogy örül az Úr Jézus, ha látja, hogy az emberek szeretik, tisztelik az ő édes Anyját! Akarsz örömet szerezni a Jézuskának? Szeresd nagyon, különösen most, májusban Szűz Máriát és ezt mutasd is meg! De hogyan? Hogyan lehet ezt megmutatni? Ha figyelték, megmondom.

Az előbb már megmondtam, hogy minden este van májusi ájtatosság — sokan úgy mutatják meg, hogy erre elmennek. Szép szokás ez, ti is menjetek el, — de ne egyedül, mert a nagy tolongásban még valami baj ér, — hanem kérjétek meg szépen édes mamátokat, hogy vigyen magával. — Így a templomban mutatják meg az emberek, hogy szeretik és tisztelik Szűz Máriát.

Mi ez? Ki ismeri, mi ez? (A rózsafüzért mutatom.) Kinek van rózsafüzére? Ilyen soknak? Mit szoktunk ezen a rózsafüzéren csinálni? Imádkozni, mégpedig olyan imát, amellyel szintén azt mutatjuk meg, hogy a Jézuskáért szeretjük és tiszteljük olyan nagyon Szűz Máriát. — Annyitoknak van rózsafüzére, tudtok-e vajjon rajta imádkozni is? Mert nem úgy kell ám a rózsafüzért imádkozni, hogy szépen kezünkre csavarjuk a rózsafüzért, aztán összetesszük a kezünket! Ezek a gyöngyszemek azért vannak a rózsafüzéren, hogy tudjuk, megolvashasuk, hogy mennyit imádkoztunk. — De mit kell imádkozni a rózsafüzéren? Figyeljétek, megmondom:

Legelőször is jól nézzétek meg ezt a rózsafüzért! Mi

van a végén? Egy kereszt. Fel is rajzolom a táblára, hogy jobban láthassátok. Utána mi következik? Egy egyedülálló szem. Aztán? Három szoros szem egymásmellett. — Azután? ... Azután? ... Számoljuk meg, hány ez a sok szem? — Tíz.

Most figyeljete! A keresztnél a Hiszekegyet kell elmondani, az egyedüli szemeknél a Miatyánkot, a szoros szemeknél az Üdvözlégyet. Hadd lám, megjegyeztétek-e? Mit kell itt imádkozni? ... Hát itt? ... És itt? ...

Milyen imádsággal mutatjuk meg különösen, hogy Szűz Máriát tiszteljük és szeretjük? Hogyan kell a rózsafüzért imádkozni?

Elmondom nektek azt is, hogy mi otthon hogyan mutatjuk meg szeretetünket a Boldogságos Szűz Mária iránt. — Május első napján egy oltárkát csinálunk: egy kis asztalt fehér terítővel leterítünk, rátesszük a Szűz-Mária-képet, melléje két gyertyatartóban gyertyát és két oldalt virágot. — Egész májusban ott van lakásunk legszebb helyén a kis oltár, köréje gyűlünk minden este mindnyájan és imádkozunk. — Már ti is nagyok vagytok, fiacskáim, ti is megtehetnétek, hogy otthon egy kis oltárt csináltok és egész májusban az esti imát az előtt mondanátok el. — Persze, előbb meg kell kérdezni az édesmamát, megengedi-e? Azt hiszem, ha szépen kéritek, biztosan megengedi.

Most kérek valamit tőletek, segítsetek gondolkozni, hogy mutathatnók meg itt az iskolában, hogy nagyon szeretjük a Jézuskát és éppen ezért tiszteljük az ő édes Anyját, Szűz Máriát? — Segítsetek kitalálni! — Mit mondtok? Mi is csináljunk oltárt? Mit gondoltok, jó lesz ez? ... No, jól van, legyen! — Most elosztjuk, hogy ki mit hozzon az oltárhoz és kiválasztjuk, hogy az első alkalommal ki fogja feldíszíteni Szűz Mária képét? — Nos, ki hozhat egy terítőcskét? Kinek van két kis gyertyatartója? Ki fog hozni virágot? A képet én hozom, van egy nagyon szép Szűz Mária-képem. Ki fogja az oltárkát elkészíteni? Ez a legnagyobb kérdés! Evvel várunk még az óra végéig, akkor kijelölöm a két legjobbat — és ezentúl minden órán mindig két-két másikat, akik igazán

megérdemlik ezt a nagy kitüntetést! S ha már meglesz az oltár, mit csinálunk akkor? Ajtatosan fogunk imádkozni — és egy szép énekkel fogjuk megmutatni Szűz Máriának, hogy szeretjük őt.

Ezt az éneket még ma kell megtanulnunk, mert a jövő órán már május lesz! Igaz ugyan, már tudunk két éneket Szűz Máriáról, de a jó gyerek is új verset tanul az édesmamája névnapjára, mi is tanuljunk egy új éneket! — Hallgassátok csak!

Tetszésszerinti Mária-ének.

Begyakorlás: Kinek a hónapja a május? Hogyan fogod megmutatni Szűz Mária iránti szeretetedet? Milyen Mária-énekeket tudsz már? — A most tanult ének eléneklése.

Aldozócsüdtörtök előtti óráig megint ismétlést veszek. — Aldozócsüdtörtök előtti óra az új anyagközlésben a

48. ÓRA.

Jézus mennybemenetele.

Ismétlés: Jézus elfogatásától feltámadásáig.

Néhány nap múlva ünnep lesz, ki tudja megmondani, milyen ünnep? Aldozócsüdtörtök, ezt eltaláltátok, de mit ünnepelünk áldozócsüdtörtökön? ... Látom, nem tudjátok, azért erről fogunk ma tanulni.

Mit gondolsz, kisfiam, hová ment az Úr Jézus feltámadása után? Nem találtad el, nem ment rögtön fel a mennyországba, hanem még 40 napig itt maradt a földön. — Ezalatt nem volt állandóan az apostolaival, de nagyon sokszor ment közéjük, megjelent nekik és még most is tanította őket. — Az apostolok boldogok voltak, azt hitték, ez mindig így lesz. — Mikor pedig Jézus feltámadása után harminckilenc nap telt már el, a negyvenedik napon, éppen áldozócsüdtörtökön újra megjelent közöttük az Úr Jézus és most már búcsúzott tőlük. — De szomorúak lettek az apostolok! Aztán kérni kezdték az

Úr Jézust, maradjon velük mindig, ne hagyja itt őket. — Az Úr Jézus szeretettel vigasztalja őket, s megígéri nekik, hogy vigasztalásul a Szentlelket fogja elküldeni, nemcsak az apostolokra, de minden hívére.

Aztán kivette az apostolokat — arra a hegyre, amelyen elfogták, melyik hegy volt ez? — az Olajfák hegyére, mégegyszer elbúcsúzott tőlük, megáldotta őket — és mindig feljebb-feljebb emelkedett, míg eltűnt egészen a szemük elől.

Nézzétek a képen! Amíg nézik, visszakérdezem: Hány napig maradt Jézus feltámadása után itt a földön? Mit csinált az Úr Jézus ezalatt a negyven nap alatt? Hová vezette Jézus a tanítványokat a negyvenedik napon? Melyik nap volt ez? Hová ment vissza az Úr Jézus?

Mondjuk el ezt versben: *Végre negyven nap múlva, Mennyszágba ment vissza.* (Karbon, majd egyenkint elmondják.)

Az apostolok könnyes szemmel, szomorúan, sokáig néztek az Úr Jézus után, de nem voltak vigasztalanok. — A fülükbe csengett még az Úr Jézus ígérete, hogy majd elküldi rájuk a Szentlelket. — Ez az ígélet vigasztalta őket szomorúságukban.

Ki látta a föltámadási körmenetben a föltámadott Krisztus szobrát? Hát azóta láttad-e? Hol? Hol van a helye az oltáron? Vajjon húsvét előtt is ott volt? Nem. A feltámadott Jézus szobrát csak feltámadás után teszik az oltárra és mit gondoltok, meddig tartják ott? Annyi ideig, amíg feltámadása után Jézus még a földön maradt. — Mennyi napig hát? A feltámadás után melyik a negyvenedik nap? Mikor lesz az? Figyeljétek meg, hogy áldozócsütörtökön már nem lesz a feltámadott Krisztus-szobor az oltáron. — Most már tudjátok miért! — Hogy mindenkinek eszébe jusson, hogy áldozócsütörtök az a nap, mikor Jézus visszament a mennybe!

Begyakorlás: Hány napig maradt a földön az Úr Jézus feltámadása után? Mit tett Jézus feltámadása után? Mit tett Jézus feltámadása után a negyvenedik napon? Milyen napon ünnepeljük Jézus mennybemenetelének emlékét? Jézus élete versben 15. szakasz két utolsó sora.

Alkalmazás: Szomorúak legyünk-e mi is, mert az Úr Jézus felment a mennybe? Ha itt hagyott volna bennünket, akkor igazán szomorkodhatnánk! De ha el is ment közülünk emberi alakjában, mégis itt van velünk, éjjel-nappal, mindig a fehér ostya színe alá rejtve. — Elment az Úr Jézus és mégis itt van velünk, mert szeret minket! — Szeressük hát mi is Őt és látogassuk meg a templomban, imádjuk Őt az Oltáriszentségben! Áldozócsüdtörtök utáni óra körülbelül a

49. ÓRA.

A Szentlélek eljövétele.

Ismétlés: Jézus mennybemenetelétől.

Miről beszélgettünk a múlt órán? Meddig maradt Jézus feltámadása után még itt a földön? Mit tett a negyvenedik napon? Ki emlékszik arra, hogy mit ígért az Úr Jézus az apostoloknak, mikor kérték, hogy maradjon velük? Megígérte, hogy leküldi rájuk a Szentlelket. — Ma éppen erről fogunk tanulni, hogy hogyan szállt le a Szentlélek az apostolokra.

Mielőtt azonban elmondanám, szeretném látni, tudjátok-e, ki a Szentlélek? Mondd meg, fiacskám, hány Isten van? Hány személy van az egy Istenben? Melyik az első személy? Ki a második személy? Ki a harmadik isteni személy? Lehet-e az Istent látni? A Fiú Isten megmutatta-e magát az embereknek? Hogyan? Úgy, hogy emberi testet vett magára, hogy láthassák az emberek őt. — Megmutatta-e a Szentlélek magát az embereknek? Igen.

Hallgassátok hogyan: Jézus mennybemenetele után a tanítványok szomorúan jöttek le az Olajfák hegyéről, bementek abba a házba, amelyikben utoljára voltak együtt az Úr Jézussal. Igen, elhagyatottnak érezték magukat és búsultak, csak az az egy vigasztalta még őket, hogy velük maradt az Úr Jézus édesanyja, a Boldogságos Szűz Mária. — Hogy így együtt voltak, kiről is

beszélgethettek? Az Úr Jézusról, és imádkozva várták, mikor jön el, mikor száll le rájuk az Úr Jézustól megígért Szentlélek. — Elmúlt egy nap, két nap, a harmadik nap is, a Szentlélek még mindig nem jött el hozzájuk. — Már türelmetlenkedtek s annál buzgóbban imádkoztak, kérték az Úr Jézust, küldje el már a Szentlelket és imádkozva énekeltek: „Jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el Szentlélek Isten!” (A hasonló kezdetű ének refrénje.)

Az Úr Jézus kipróbálta az apostolok türelmét és csak a tizedik napon küldte rájuk a Szentlelket. — Pünkösd napja volt éppen, az apostolok türelemmel imádkoztak, várták a Szentlelket. — Egyszerre csak nagy szélzúgást hallanak, mindegyikük feje fölött egy tüzes nyelv jelenik meg, szívük eltelik örömmel, lelküket bátorság és békesség szállja meg, s ők Szűz Máriával együtt térdre borulnak, érzik, tudják, hogy a Szentlélek Isten most szállt le rájuk! Nézzétek a képet!

Hol van Szűz Mária? Hol vannak az apostolok? Milyen alakban szállott rájuk a Szentlélek? Mikor történt ez? Miért vett magára a Szentlélek egy alakot? Hogy szemmel is láthassák Őt! A tüzes nyelv azután eltűnt Szűz Mária és az apostolok feje fölül, de a Szentlélek nem hagyta el őket, a lelkükben maradt mindig! Érezték ezt az apostolok, azért tudtak oly jók, szentek lenni, azért tudták oly okosan tanítani az embereket! S az emberek, akik hallották az apostolok tanítását, megismerték az Úr Jézust, azok is a szívükbe hívták a Szentlelket; s a Szentlélek azoknak is a lelkükbe szállott és velük maradt örökre!

Mondjuk most versben, amit eddig tanultunk! *Elküldötte a Szentlelket, Ki megszentel minden lelket. Pünkösd napján szállott le, És itt maradt örökre!* (Karban, majd egyenkint mondják.)

Begyakorlás: Mit ígért Jézus mennybemenetelekor az apostoloknak? Hány nap múlva szállt le a Szentlélek? Milyen napon? Milyen alakban? Meddig marad a Szentlélek itt a földön? Jézus élete versben 16. szakasz.

Alkalmazás: Most is közeledik a pünkösd ünnepe, a Szentlélek ünnepe, kérjük mi is a „harmadik isteni sze-

mélyt'', hogy szálljon a mi lelkünkbe is, tegyen minket jókká, okosakká!

Tudok egy szép éneket, olyant, amivel az apostolok is várták a Szentlelket, titeket is megtanítlak rá, hogy pünkösöd napjáig még nagyon sokszor elénekelhessétek! Mondjuk előbb a szövegét: *Jöjj el, Szentlélek Isten, áraszd reánk teljesen, mennyből fényességedet!* (Néhányszor karban mondják.) Most énekeljük! Vigyázzatok, először nagyon finom hangon: Jöjj el, Szentlélek... fényességedet... Még jobban hívjuk! Jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el, Szentlélek Isten. Ismételjük!

Mivel már tudjátok, feladom leckére, hogy pünkösdig mindennap egyszer énekeljétek el!

Tartalom.

Tízparancsolat a hitoktatók számára	— — —	3
1. óra. A katolikus köszöntés	— — — — —	5
2. „ Az Istenről	— — — — —	6
3. „ A kereszttétel	— — — — —	8
4. „ A Miatyánk első része	— — — — —	10
5. „ A Miatyánk második része	— — — — —	12
6. „ Az Udvozlégy	— — — — —	12
7. „ Reggeli ima	— — — — —	14
8. „ Az esti ima	— — — — —	17
9. „ Evés előtti és utáni ima	— — — — —	19
10. „ A világ teremése	— — — — —	21
11. „ Isten mindenütt jelen van	— — — — —	23
12. „ Az angyalokról	— — — — —	25
13. „ Az őrangyalról	— — — — —	28
14. „ Az első ember alkotása	— — — — —	30
15. „ Az ősszülekről	— — — — —	32
16. „ Az első emberpár bünt követ el	— — — — —	34
17. „ Isten megbünteti ősszüleinket	— — — — —	36
18. „ Isten megígéri Jézust, a Megváltót	— — — — —	38
19. „ Ismétlés	— — — — —	40
20. „ A Fiúisten emberré lesz	— — — — —	40
21. „ Jézus születése	— — — — —	41
22. „ Az angyalok imádják a kis Jézust	— — — — —	44
23. „ A pásztorok imádják a kis Jézust	— — — — —	46
24. „ Mit csináljunk mi karácsonykor?	— — — — —	48
25. „ Ismétlés	— — — — —	49
26. „ Az újesztendő első hittanórája	— — — — —	49
27. „ A napkeleti bölcsek	— — — — —	49
28. „ A Szentcsalád Egyiptomba menekül	— — — — —	51

29. óra.	A tizenkét éves Jézus a templomban	—	53
30. „	Jézus megkezdí nyilvános működését	—	57
31. „	Az apostoli hitvallás a)	— — — —	60
32. „	Az apostoli hitvallás b)	— — — —	62
33. „	Az apostoli hitvallás c)	— — — —	64
34. „	Jézus feltámasztja a naimi ifjút	— — — —	66
35. „	Az örök életről	— — — —	68
36. „	Isten tíz parancsolata (I—II.)	— — — —	71
37. „	Isten tíz parancsolata (III—IV.)	— — — —	73
38. „	Isten tíz parancsolata (V—VIII.)	— — — —	76
39. „	Isten tíz parancsolata (IX—X.) A főparancs	— — — —	79
40. „	Jézus szeretete a gyermekek iránt. — Viselkedés a templomban	— — — —	82
41. „	Jézus ellenségei. — Jézus elfogatása	— — — —	86
42. „	Jézust megkínózzák	— — — —	89
43. „	Jézust elítélik és keresztre feszítik	— — — —	92
44. „	Jézus eltemetése	— — — —	95
45. „	Ismétlés	— — — —	97
46. „	Jézus feltámadása	— — — —	98
47. „	A májusi Mária-tisztelet	— — — —	100
48. „	Jézus mennybemenetele	— — — —	103
49. „	A Szentlélek eljövétele	— — — —	105

